

KOMMUNISTISK TIDSKRIFT

Nr. 3

1975

Teoretisk tidskrift for
Kommunistisk Forbund Marxister-Leninister.

OM REVOLUTIONÆR
ENHEDSPOLITIK

MONOPOLERNES
INTERNATIONALE
KRISE

DKPs
»KRITIK AF MAOISMEN«

EN FEJLAGTIG
»KRITIK AF DKP«

Dette nummers indhold:

Dette nummer af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT indeholder følgende artikler:

I *lederen*, »*Stor uorden under himlen . . .*«, tages to af den seneste tids vigtigste kampspørgsmål op til behandling: De store sejre for de indokinesiske folk og kampen mod det danske Folketings og Anker Jørgensen-regeringens overgreb på overenskomsterne og nedskæringspolitikken.

I *Om revolutionær enhedspolitik* fremlægges KFMLs enhedspolitik til debat. Artiklen berører kun nogle grundlæggende aspekter ved enhedspolitikken i relation til det partiforberedende arbejde, udviklingen i klassekampen og udviklingen inden for 'venstrefløjen'. Artiklen vil blive fulgt op af indlæg om enhedspolitik på mere konkrete områder.

I *Monopolernes internationale krise* trækkes nogle grundlæggende spørgsmål op som bidrag til en analyse af den nuværende skærpelse af kapitalismens almene krise. Artiklen dokumenterer, at krisen hænger nøje sammen med, at kapitalismen har udviklet sig til sit monopolkapitalistiske stadium. Kun i lyset heraf er det muligt at forstå de nuværende krisetendenser.

I *DKPs »Kritik af maoismen«* afsløres det, at revisionisternes angreb på marxismen-leninismen-mao tsetung-tænkningen i virkeligheden viser, at revisionisterne selv har endegyldigt forladt marxismen-leninismen. Samtidig vises det, med udgangspunkt i en artikel om 'maoismen' i DKPs teoretiske tidsskrift TIDEN, at revisionisterne må anvende citatfusk og forvanskninger for at angribe Mao Tsetung-tænkningen.

I »*En fejlagtig 'Kritik af DKP'*« tages udgangspunktet i en bog 'Kritik af DKP', udsendt af KOMMUNISTISK FORBUND (de tidligere VS-leninister). Gennem kritikken af bogen påvises det, at »venstre«-opportunisten i KFs udgave har indtaget klare anti-leninistiske standpunkter, og at KFs linie dels er en samling løsrevne og selvmodsigende brokker af 'marxismen' og dels indskrænker sig til at være gold snak om 'arbejdernes selvstændige kamp' uden politisk indhold og perspektiv. Artiklen beskæftiger sig med KFs opportunistiske accept af dele af DKPs kamp, dets opfattelse af DKPs klassemæssige rødde, dets statsopfattelse og dets anvendelse af »teorien« om 'de nye mellemlag'.

Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv

3260896112

KOMMUNISTISK TIDSKRIFT

Nr. 3
1975

Teoretisk tidskrift for
Kommunistisk Forbund Marxister-Leninister.

INDHOLD:

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «	5
OM REVOLUTIONÆR ENHEDSPOLITIK	11
MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE	17
DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'	45
KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'	56

MARXISTISK · LENINISTISK FORLAG

1975

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT

Redigeres af et udvalg. Ansv. redaktør: B. Jensen.

Redaktionen afsluttet 13. april 1975.

Deadline for nr. 4: 21. juli 1975.

Abonnement: Kr. 40,00. Pengene indsettes på giro

9 21 41 27, Marxistisk-Leninistisk Forlag, Ravn-

borg Tværgade 7 st. tv. 2200 København N. Løssalg: Kr12,00

Til læserne!

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT udkom med sit første nummer i 1973. Det var dengang hensigten at udsende to numre om året. Men siden 1973 er der kun kommet ialt to numre samt ekstrasnummeret NORDEN MELLEM SUPERMAGTERNE, der indeholder dokumenter fra de nordiske marxist-leninisters første fællesmøde. Ekstrasnummeret udsendtes i marts 1975.

Redaktionen beklager uregelmæssigheden i udsendelsen af tidsskriftet.

På baggrund af diskussioner i KFML er det imidlertid besluttet, at tidsskriftets udgivelse skal opprioriteres i forhold til en række andre opgaver. Det er KFMLs opfattelse, at det i stadig større udstrækning er nødvendigt at fremlægge forbundets politik og teori gennem længere artikler, end det er muligt i forbundets blad KOMMUNIST. KOMMUNIST, der udkommer én gang om måneden, beskæftiger sig i voksende omfang med konkrete klassekampe og med en mere kortfattet fremlæggelse af KFMLs linie - dels den aktuelle og dels den mere langsigtede i forbindelse med arbejdet for at skabe det kommunistiske parti.

Samtidig med opprioriteringen af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT er det besluttet at lægge linien for bladets indhold noget om. Dels vil tidsskriftet som de to første numre indeholde længere analyserende artikler, men det vil dertil bringe en række kortere artikler af politisk og principiel karakter. Desuden er det tanken at opfordre læserne til at fremsende debatindlæg. Og endelig vil tidsskriftet i hvert nummer indeholde en ledende artikel, som vil sammenfatte de foregående måneders central politiske spørgsmål og KFMLs stilling til dem. Lederen vil således fremlægge KFMLs mere almene politiske standpunkter i forbindelse med klassekampens udvikling herhjemme som internationalt.

Ud over debatindlæg er KOMMUNISTISK TIDSSKRIFTs redaktion meget interesseret i at modtage kritik, forslag til emner, vi kan tage op, mv.

KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT vil være på ca. 60 til 70 sider pr. nummer; det vil udkomme hvert kvartal. På baggrund heraf vil prisen pr. nummer være 12 kr. og i abonnement pr. år for 4 numre være 40 kr.

Redaktionen.

Dette nummers indhold:

Dette nummer af KOMMUNISTISK TIDSSKRIFT indeholder følgende artikler:

I *lederen*, »*Stor uorden under himlen . . .*«, tages to af den seneste tids vigtigste kampspørgsmål op til behandling: De store sejre for de indokinesiske folk og kampen mod det danske Folketings og Anker Jørgensen-regeringens overgreb på overenskomsterne og nedskæringspolitikken.

I *Om revolutionær enhedspolitik* fremlægges KFMLs enhedspolitik til debat. Artiklen berører kun nogle grundlæggende aspekter ved enhedspolitikken i relation til det partiforberedende arbejde, udviklingen i klassekampen og udviklingen inden for 'venstrefløjen'. Artiklen vil blive fulgt op af indlæg om enhedspolitik på mere konkrete områder.

I *Monopolernes internationale krise* trækkes nogle grundlæggende spørgsmål op som bidrag til en analyse af den nuværende skærpelse af kapitalismens almene krise. Artiklen dokumenterer, at krisen hænger nøje sammen med, at kapitalismen har udviklet sig til sit monopolkapitalistiske stadium. Kun i lyset heraf er det muligt at forstå de nuværende krisetendenser.

I *DKPs »Kritik af maoismen«* afsløres det, at revisionisternes angreb på marxismen-leninismen-mao tsetung-tænkningen i virkeligheden viser, at revisionisterne selv har endegyldigt forladt marxismen-leninismen. Samtidig vises det, med udgangspunkt i en artikel om 'maoismen' i DKPs teoretiske tidsskrift TIDEN, at revisionisterne må anvende citatfusk og forvanskninger for at angribe Mao Tsetung-tænkningen.

I »*En fejlagtig 'Kritik af DKP'* tages udgangspunktet i en bog 'Kritik af DKP', udsendt af KOMMUNISTISK FORBUND (de tidligere VS-leninister). Gennem kritikken af bogen påvises det, at »venstre«-opportunismen i KFs udgave har indtaget klare anti-leninistiske standpunkter, og at KFs linie dels er en samling løserevne og selvmodsigende brokker af 'marxismen' og dels indskrænker sig til at være gold snak om 'arbejdernes selvstændige kamp' uden politisk indhold og perspektiv. Artiklen beskæftiger sig med KFs opportunistiske accept af dele af DKPs kamp, dets opfattelse af DKPs klassemæssige rødder, dets statsopfattelse og dets anvendelse af »teorien« om 'de nye mellemlag'.

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «

»For nærværende vedbliver den internationale situation, der karakteriseres ved store forstyrrelser af ordenen under himmelen, at udvikle sig i en retning, der er gunstig for folkene i alle lande. Landene ønsker uafhængighed, nationerne ønsker befrielse, og folkene ønsker revolution - denne historiske tendens gør sig mere og mere gældende.«

Således hed det i det kinesiske nytårsbudskab ved årsskiftet 1974—75.

Allerede de første fire måneder af 1975 har bekræftet denne vurdering. Endog med uimodstælig kraft.

Det centrale i verdensudviklingen har været de sejrige kampe, som har fundet sted i Vietnam og Cambodja. Under ledelse af befrielsesregeringen i Sydvietnam har befrielsestropperne og folket i Sydvietnam gennemført en offensiv mod den amerikanske marionetregering i Saigon. Og under ledelse af befrielsesregeringen i Cambodja har det cambodjanske folk og dets befrielsesstyrker beredt den amerikanske marionetregering under Lon Nol en ynkelig skæbne.

Medmindre man ser TV-avisen, der bestandigt taler om »nederlag«, »kommunisternes fremmarch«, og »de sidste bastioner« og viser amerikanske reportager om flygtninge og kæmpede til sidste mand, er det ikke svært at begribe, hvad der sker i Indokina.

USA-imperialismens nederlag er tydeligt. Det kan end ikke skjules af den amerikanske præsident. Man

forstår meget vel, hvorfor Pentagon nu spekulerer på chancerne for at forsvare de reaktionære regimer i andre asiatiske lande mod at lide samme skæbne som i Indokina.

De store sejre i Vietnam og Cambodja betyder nye erfaringer for kampen mod imperialismen og reaktionen. En central erfaring er, at det er *folkekrigen*, som er midlet til at udslutte imperialisterne og deres lokale marionetter. Kunne Indokina have vundet sin frihed, hvis det vietnamesiske og cambodjanske folk havde ladet sig afvæbne for i stedet at stole trygt på internationale aftaler? Er det rigtigt, at politisk magt vokser ud af et geværløb? Er det rigtigt, at kampen mod reaktionen og imperialismen er en langvarig, væbnet kamp?

Udviklingen i Indokina giver det utvetydige svar. Og det er et svar, som har betydning for andre dele af verden end Indokina selv. Det er et svar, som *afslører* hulheden i revisionisternes snak om fredelig afvikling af imperialistiske bastioner og fredelig overgang til socialismen.

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «

Kampen i Vietnam og Cambodja er ganske vist ikke en kamp for socialismen. Fronterne i de to lande har ikke socialismen, men den nationale befrielse og den demokratiske revolution på dagsordenen. Det er den opgave, der skal løses.

Men kampen er rettet *imod* den samme fjende, som er den danske, den chilenske, den portugisiske, den amerikanske arbejderklasses fjende. Det er monopolkapitalens internationale magt, som sønderbrydes i Indokina, og det er monopolkapitalen, som kampen retter sig imod i vort land.

Selv om de indokinesiske folk ikke umiddelbart stræber efter socialismen, så betyder national befrielse og demokratisk revolution i Indokina, at styrkeforholdet mellem imperialismen og socialisme i verdensmålestok er kraftigt forrykket. Netop krigen i Indokina var og er en prøvesten i folkenes kamp mod imperialismen. De nuværende begivenheder i Cambodja og Vietnam er *det hidtil største nederlag for den amerikanske imperialisme i dette århundrede.*

— — —

I forbindelsen med krigen i Indokina har revisionisterne bestandigt fremhævet Sovjetunionens materielle og politiske støtte. Denne støtte er blevet brugt som et bevis for, at Sovjetunionen står på de kæmpende folks side imod USA-imperialismen. Man siger, at den sovjetiske støtte til Indokina modbeviser den marxistisk-leninistiske opfattelse af Sovjetunionen som værende en imperialistisk supermagt af samme type som USA-imperialismen.

I virkeligheden er Sovjetunionens

Indokina-politik et yderst håndfast bevis på, at Sovjetunionen er en imperialistisk supermagt.

Allerede på et tidligt tidspunkt af Vietnam-krigens udvikling satte Sovjetunionen alle kræfter ind på at skabe »fred i Vietnam«. Denne »fred« skulle ikke være resultatet af et svindende nederlag for den amerikanske imperialisme. Den skulle være en stormagtsdirigeret fred. For Sovjetunionen drejede det sig dels om, at USA-imperialismen ikke formåede at befæste sine positioner i Sydøstasien; det ville bringe den sovjetiske indflydelse i fare; og derfor støttede Sovjetunionen med krigsmateriel. Og dels drejede det sig om, at Sovjetunionen fik så tilpas indflydelse, at man kunne lægge pres på de vietnamsiske ledere, således at krigen ikke truede »sameksistensen« med USA. Derfor det tidlige pres på vietnameserne for at opnå fredsaftale. Og derfor mobilisere de sovjetinspiredede vietnambevægelser på parolen »Fred i Vietnam« og ikke på parolen »USA ud af Vietnam - Bekæmp den amerikanske imperialisme.«

Dette sovjetiske dobbeltspil, som er udtryk for socialimperialismens samtidige kamp mod og samarbejde med den amerikanske imperialisme, kom ligeledes til udtryk i forholdet til kampen i Cambodja; først da det var en uomgængelig kendsgerning, at Lon Nol-regimet i Pnom Penh stod for fald, trak Sovjetunionen sin anerkendelse af Pnom Penh-regeringen tilbage og anerkendte i stedet befrielsesregeringen under Sihanouk. Og først i marts 1975 er de sidste sovjetiske diplomater trukket tilbage fra Pnom Penh.

Baggrunden for den lange nægtelse af at anerkende den cambodjanske

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «

befrielsesregering var et forsøg på at splitte de indokinesiske folks kamp. Til trods for, at Den demokratiske republik Vietnam, Sydvietnams provisoriske regering, Cambodjas befrielsesfront og den laotiske befrielsesfront allerede i 1970 udsendte en fælleserklæring fra et fællesmøde i Sydkina, som understregede den fælles kamp og nødvendigheden af at udvide koordineringen af kampene i hele Indokina, forsøgte socialimperialisterne en »del-og-hersk«-politik med »støtte« til Vietnam og samtidig fortsatte forbindelser med den amerikanske lakaj-regering i Pnom Penh.

— — —

Mens alverdens folk hylder de indokinesiske folks sejre i 1975, er det samtidig nødvendigt at være årvågen over for socialimperialisternes forsøg på at udnytte USA-imperialismens svækkelse. Igennem de senere år har Sovjetunionen i Sydøstasien optrappet sin politiske og militære infiltration. Indien er mere eller mindre forvandlet til en subimperialistisk magt underordnet Sovjetunionens verdenspolitiske interesser. Indien skal fungere som baseområde for Sovjetunionens inddæmning af Kina, og Sovjetunionen støtter helt og fuldt de indiske imperialisters aggressionspolitik. Angrebene på Pakistan, indlemmelsen af Kashmir og udslettelsen af Sikkims nationale uafhængighed er tydelige eksempler på sovjetisk støttede imperialistiske aktioner fra indisk side. Desuden har Sovjetunionen udnyttet sin indflydelse i Bangla Desh til at oprettet en flådebase i havnebyen Chittagong. Mujibur Rahmans korrupte indiske vasalregering garanterer den sovjetiske

indflydelse.

Militærpolitisk følges den sovjetiske infiltration op af store sovjetiske flådeenheder i det indiske ocean. Sovjetunionen har vendt sig imod forsøg på fra bl.a. Sri Lankas side at få neutraliseret farvandene i Sydøstasien.

— — —

I det antiimperialistiske arbejde i Danmark har blikket udelukkende været fæstnet på kampen mod den amerikanske imperialisme. I solidaritetsarbejdet med de indokinesiske folk har man anvendt princippet: Ubetinget støtte til de indokinesiske folk på deres eget grundlag. Og det har været og er en korrekt solidaritetspolitik, eftersom de indokinesiske folks kampgrundlag er et *korrekt* grundlag.

Men det udelukker ikke, at det selvstændige antiimperialistiske arbejde efterhånden tager diskussionen om Sovjetunionens rolle alvorligt. Vi har her påvist, hvorledes socialimperialisterne søger at udnytte de amerikanske nederlag. Og det ville være tragisk, om det antiimperialistiske arbejde i den grad fortsatte med at være énøjet, at det en dag vågnede brat op til den bitre erkendelse, at én supermagt blot var blevet afløst af en anden.

Et fortsat antiimperialistisk arbejde kan derfor kun finde sted, hvis det afklarer forholdet til socialimperialismen. Det er en besværlig afklaringsproces. Men den er nødvendig. Og det er samtidig en afklaringsproces, som indbefatter en klar stillingtagen til den rolle, DKP spiller i den antiimperialistiske kamp. En rolle, som

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «

reelt er at være loyalt redskab for den ene af de imperialistiske supermagter.

Hvornår har vi set »LAND OG FOLK« vende sig mod Sovjetunionens anerkendelse af Lon Nol, mod Sovjetunionens støtte til indisk agressionspolitik og mod Sovjetunionens inddæmningspolitik over for Kina? Det har vi aldrig set. Og det er værd at erindre sig, når debatten om den antiimperialistiske orientering udvikles.

— — —

De store sejre for de indokinesiske folk i kampen mod den amerikanske imperialisme finder sted i en situation, hvor det vestlige imperialistiske økonomiske systems permanente krise er akut uddybet.

Naturligvis skal årsagerne til denne uddybelse af krisen findes i de indre kapitalistiske modsætninger. I artiklen *Monopolernes internationale krise* trækkes en række af disse modsætninger op. Men uddybbelsen af krisen finder ikke sted i et politisk tomrum. USAs fald fra at være efterkrigstidens både økonomiske og politisk dominerende kapitalistiske magt til at blive en hastigt faldende stjerne med voldsomme økonomiske vanskeligheder og stor politisk modgang hænger ikke blot sammen med en skærpelse af de indre modsætninger inden for det amerikanske monopolkapitalistiske økonomiske system. USAs nederlag er primært en følge af årtiers kamp mod en amerikanske imperialisme.

Men det er ikke blot det amerikanske monopolkapitalisme, der er rystet. Det er hele det imperialistiske system.

Hidtil er de indre modsætninger i de udviklede kapitalistiske lande og indenfor de imperialistiske økonomiske blokke mere eller mindre blevet holdt i skak, dels ved hjælp af eksporten af krisetendenser til hinanden og dels ved hjælp af en skærpet udbytning af Den tredje Verden og af arbejderklassen i de imperialistiske lande.

Igennem de senere år er denne situation imidlertid blevet radikalt ændret. Den tredje Verdens kamp for national befrielse og økonomisk uafhængighed er taget til i styrke - olie-landenes kamp skulle være eksempel nok -, og samtidig er der sket et betydeligt opsving i arbejderklassens kamp i de imperialistiske lande. Denne kamp har først og fremmest taget form af strejkekampe, men disse kampe er desuden blevet styrket gennem et øget antal fabriksbesættelser. Samtidig er modsætningerne mellem de imperialistiske lande og blokke skærpet, og den imperialistiske økonomi er i sandhed »en stor uorden under himlen.«

— — —

Den danske monopolkapitalistiske økonomi, der er nært forbundet med den vestlige kapitalistiske økonomi, befinder sig midt i krisens centrum med bl.a. den største arbejdsløshed i Europa.

Det har præget udviklingen siden årsskiftet. Med indsættelsen af den socialdemokratiske mindretalsregering er der imidlertid kommet skub i krisepolitikken. Dens første større handling var indgrebene over for overenskomsterne og administrationen af en række drastiske nedskæringer i forbindelse med finanslovs-

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «

vedtagelsen.

Atter engang har en socialdemokratisk regering vist sig som den bedst egnede til at rage kastanierne ud af ilden for monopolkapitalen. Socialdemokratiet bygger på en traditionel relativ tillid i store del af den arbejderklasse, som er udsat for angreb på sine levevilkår. SF, DKP og VS har på forskellig vis fyret op under denne traditionelle relative tillid. De store arbejdermanifestationer i 1974, som skulle »presse« Hartling væk, er forsvundet. Der er intet »pres« på den nuværende »arbejderregering«. Tværtimod er det »arbejderregeringen«, der presser arbejderne.

Socialdemokratiets egnethed til at administrere monopolkapitalen gennem farlige skær viser sig også på andre områder. Gennem fagbevægelsen kan Socialdemokratiet fra LO-bureaukratiets top forvalte klasse-samarbejdet og stække arbejdernes modstand. Ved at lægge en social maske kan Socialdemokratiet på den ene side »protestere« mod hårdhændede nedskæringer, vedtaget af de åbent borgerlige partier, og på den anden side loyalt føre nedskæringerne ud i livet. Den socialdemokratiske regering er tydeligvis det bedste alibi for et samlet angreb på levevilkårene. Det, man slås om i folketinget, er regningens størrelse. En borgerlig partitaktisk kamp med henblik på næste valg. En kynisk sjakren som man kunne vente det.

Der er ingen grund til at skjule, at vinteren 1974—75 har bragt arbejderklassen i defensiven, hjulpet af Formandsinitiativet, SF og DKP, der brugte bevægelserne i 1974 til fremstød mod venstre-regeringen.

Men en defensiv situation kan vendes til en offensiv. En sådan offensiv må imidlertid tage sit udgangspunkt på arbejdspladserne og blandt de arbejdsløse. Den må starte i det små. Starte uden illusioner om let vundne sejre. Og den kan kun vinde frem, hvis den gør op med de illusioner, som spredes af den reformistiske og revisionistiske ledere.

En sådan vending i kampen kan meget vel starte spontant. Men 1974 må have belært om, at uden en korrekt ledelse fører kampen til nederlag. Der er falske ledere nok til at føre kampen på afveje. Vi har set SF og DKP og deres Formandsinitiativ gøre det. Og vi ser, at VS hverken kan eller vil - VS gør ligefrem den spontane kamp til en dyd.

— — —

Behovet for at opbygge en ledelse af arbejderklassens kamp, et revolutionært kommunistisk parti, viser sig således tydeligere og tydeligere. Tomrummet bliver mere og mere gabende.

KFML ved meget vel, at dette tomrum findes, men vi ved også, at der er lang vej igen, og at det kræver en kraftanstrengelse af politisk kamp og praksis, såfremt arbejdet for at skabe det revolutionære parti for alvor skal slå rod. Men det er kun den ene side af sagen. Den anden er, at de reformistiske og revisionistiske nederlagslinier samtidig er med til at gøde jordbunden for forståelsen af et revolutionært partis nødvendighed. Selv om bjærgene er stort, er det ikke umuligt at flytte det.

Midt i mørket, som den socialdemokratiske regering sænkede over landet, var der lyspunkter, som pege-

»STOR UORDEN UNDER HIMLEN . . . «

de fremad. Et af dem var UNIPRINTAKTIONEN. Den fremviste ikke blot nye kampformer: enhed mellem de forskellige faggrupper, valgt strejke- og aktionsledelse, kamp på tværs af den borgerlige lovgivning, krig mod ejendomsretten. Den fremviste også et nyt perspektiv for kampen i tider med skærpede reaktionære angreb: Kravet om fuld genansættelse, etableringen af et solidaritetsarbejde med politisk perspektiv og et perspektiv, der klart sagde, at kun gennem arbejderklassens overtagelse af produktionsmidlerne kunne krise og arbejdsløshed forsvinde. Det var en aktion, som tvang fagforeningen til at bakke op, økonomisk og med blokade, og som samtidig skabte misfornøjelse blandt faglige pampere - heriblandt DKP-pampere -, fordi arbejderne ikke overlod dem initiativet, men selv gennem diskussioner tog initiativerne og sikrede sig kontrollen med aktionen.

Arbejderne på UNIPRINT kæmpede ikke en forgæves kamp, selv om det ikke lykkedes dem at bevare arbejdspladsen; de bragte arbejdsgi-

verne på hælene og de satte klasse-samarbejdet under anklage; de propaganderede socialismen i praksis gennem deres overskridelse af privatejendomsretten, og de afslørede statsmagts rolle, da de besatte fabrikken, de var smidt ud af og blev sat på gaden igen af Orla Møllers politibetjente.

UNIPRINT-aktionen kan ikke ses isoleret fra den øvrige uro i de grafiske fag, fra Sabroe-øst-arbejdernes sejr og fra de spirer til kampe, som findes rundt på arbejdspladserne.

— — —

»Den store uorden under himlen« hersker fortsat i Danmark. Det er kapitalismens uorden. Svaret er en skærpelse af kampen mod reaktionens offensiv. Men det er ikke et svar, der kan ses isoleret fra nødvendigheden af en ledelse af klassekampen. Behovet for det revolutionære parti vokser. Kampene må ses i det perspektiv. Thi så længe partiet ikke findes, så længe vil nederlagene efter opsvingets år 1974 gentage sig.

OM REVOLUTIONÆR ENHEDSPOLITIK

Et grundlæggende spørgsmål for kommunistisk politik er enhedspolitikken. I kampen for socialismen er enhed i arbejderklassen en nødvendighed. Men hvad der er konkret enhedspolitik på forskellige tidspunkter, afhænger af klassekampens udvikling og den revolutionære politiks udbredelse. I det følgende vil vi tage nogle principielle problemer op som oplæg til debat.

Med KFMLs stilling ved valget, hvor vi ikke mente at kunne støtte Venstresocialisterne, på grund af dets illusioner om en »arbejderregering« som et »mindre onde«, tog forbundet det første skridt på vej bort fra sin hidtidige politik i forhold til venstre fløjen. Dette er yderligere blevet bestyrket i forbindelse med KFMLs stilling omkring 1. maj 1975, hvor vi ikke så nogen reel mulighed for at gå sammen med andre organisationer på et entydigt klassekampsgrundlag, hvorfor vi afholdt vore egne møder.

Denne 'isolering' i forhold til venstrefløjen har fået mange til at betragte KFML som en sekterisk organisation, der kun vil enhed på sit eget grundlag.

Denne artikel vil forsøge at skitsere nogle af de problemstillinger, der rejser sig i den aktuelle situation, vi befinder os i idag med henblik på at opstille de betingelser, under hvilke en revolutionær enhedspolitik kan virkeliggøres. Artiklen vil ikke give noget endeligt svar på de problemer,

der rejses, men vil kun angive et par indfaldsvinkler til en videre debat om enhedspolitik.

Arbejderklassens mål

Revolutionær enhedspolitik må tage sit udgangspunkt i den aktuelle klassekampssituation og ud fra denne lægge en linie, som fremmer arbejderklassens kortsigtede såvel som langsigtede interesser.

I sin langsigtede kamp for socialismen står arbejderklassen under ledelse af sit revolutionære parti i modsætning til hele det kapitalistiske samfund, dets institutioner, dets magtapparat og dets politiske partier og organisationer. I denne kamp kan arbejderklassen ikke alliere sig med borgerskabet eller dele deraf, ej heller kan det revolutionære parti indgå en strategisk alliance med borgerlige eller småborgerlige partier. Arbejderklassen er objektivt den eneste revolutionære klasse med et socialistisk perspektiv, og dens parti er klassens leder.

OM REVOLUTIONÆR ENHEDSPOLITIK

Enhver illusion om at kunne alliere sig med dele af borgerskabet i kampen for socialismen må på det bestemteste afvises, ligesom illusionerne om at kunne anvende det bestående kapitalistiske statsapparat i kampen for socialismen. På dette punkt afgrænser KFML sig skarpt i forhold til DKP, som bygger hele sin virksomhed op på de to forannævnte illusioner. Og dette indebærer også, at en revolutionær enhedspolitik ikke kan gå på kompromis med reformisme og revisionisme, men netop må indeholde et revolutionært perspektiv.

Enhed og kampen for partiet

For at arbejderklassens langsigtede kamp for socialisme kan lykkes, må arbejderklassen være under ledelse af sit revolutionære parti. Dette parti eksisterer ikke i dag, hvilket selvfølgelig får konsekvenser for enhedspolitikken, idet en sådan må indeholde et perspektiv, der samtidig fremmer opbygningen af partiet. Og selv når partiet er blevet dannet, vil hele arbejderklassen ikke med det samme anerkende partiet som sin politiske ledelse. Enhedspolitikken må i denne situation indeholde et perspektiv, der letter arbejderklassens accept af partiet som leder i klassekampen.

Her berører vi allerede to væsentlige problemstillinger, nemlig forholdet til de såkaldte 'arbejderpartier' og den såkaldt 'revolutionære' venstrefløj, og til selve partiopfattelsen.

Lad os tage den sidste først. Partiet er arbejderklassens organiserede fortrop. Det er en del af klassen, det er den højeste form for organisering

af arbejderklassen og det er klassens generalstab i klassekampen. Det skal lede arbejderklassen i samtlige kampe i det kapitalistiske samfund, de dagsaktuelle såvel som i kampen om magten, det skal lede opbygningen af socialismen i kampen mod alle borgerlige restaurationsforsøg. For at opfylde sin opgave må partiet lade sin virksomhed lede af den videnskabelige socialisme, Marxismen-leninismen-Mao Tsetung-tænkningen, som er den videnskabelige opsummering af den internationale arbejderklasses erfaringer i kampen mod borgerskabet for socialisme.

Det må vinde indpas i arbejderklassen selv, det må være en del af klassen for at kunne føre denne frem til sejre i klassekampen.

KFML er langt fra dette parti. Vi mangler meget, før vi har virkeligt rodfæste i arbejderklassen, vi savner erfaringer i ledelsen af arbejderklassens forskellige kampe. Vi er kort sagt en partiforberedende organisation. Dette faktum vil selvfølgelig spille ind i vor enhedspolitik.

Flere partier?

Hermed er vi ved at nærme os det andet problem, nemlig forholdet til de såkaldte 'arbejderpartier' og den såkaldte 'venstrefløj'. I følge vor partiopfattelse kan der ikke eksistere flere arbejderpartier. Arbejderklassen kan ikke have to eller flere ledelser, ligesom en hær ikke kan have to eller flere generalstabe. Noget sådant betyder blot, at arbejderklassen reelt er uden ledelse, proletarisk revolutionær ledelse vel at mærke. SFs og DKPs opportunistiske snak om 'arbejderpartierne' viser blot, at de selv

OM REVOLUTIONÆR ENHEDSPOLITIK

ikke er revolutionære partier. Også VS' snak om 'arbejderpartier' og -rø-geringer viser dette. Og VS støtter på ingen måde en revolutionær partiopfattelse, men ser snarere partiet som et diskuterende og koordinerende forum, som kan lægge visse retningslinier, men som ikke skal lede arbejderklassen i dens kamp.

På samme måde forholder det sig, når det drejer sig om partibyggende organisationer. Der kan ikke være to eller flere revolutionære organisationer, som alle vil bygge det revolutionære parti. Hvis der f.eks. var to, der begge arbejdede for præcis at danne det revolutionære parti, da burde de øjeblikkelig slutte sig sammen og ikke sprede kræfterne. Eksistensen af flere partibyggende organisationer er blot et udtryk for den kendsgerning, at de ikke har samme mål. En enhedspolitik må derfor også tage højde for dette problem, således at tendensen ikke går mod yderligere opsplittning, men mod en samling af alle omkring det revolutionære parti eller den revolutionære partibyggende organisation.

Former for enhed

I forholdet til de såkaldte 'arbejderpartier' og de såkaldt 'revolutionære' venstrefløjsorganisationer kan KFML anvende tre metoder for enhed. Der kan være tale om enhed mellem organisationer, dvs. enhed »fra oven«. Der kan være tale om enhed mellem de mange organiserede og uorganiserede i konkrete kampe, dvs. enhed »fra neden«, og der kan være tale om en kombination af de to former, således at der både tilstræbes enhed mellem organisationer og de

mange uorganiserede i konkrete spørgsmål.

KFMLs politik i forhold til venstrefløjen har langt fra entydigt lagt sig fast på en af de ovenfor skitserede enhedslinier. Vi har forsøgt at praktisere alle former i forskellige perioder af organisationens historie. I januar 1971 tilstræbte vi således at etablere enhed både »fra oven« og »fra neden« i kampen mod EF, idet KFML henvendte sig til bl.a. VS og DDV med et forslag om at etablere en fælles minimumsplatform i kampen mod EF. Det endte resultatløst, men var ikke destomindre et forsøg på en omend begrænset enhed på et fælles grundlag både mellem organisationer og uorganiserede. Organisationen har også tilstræbt »enhed fra oven«. F.eks. har vi i de to forudgående 1. maj-manifestationer tilstræbt enhedsdemonstrationer for venstrefløjen som en modvægt imod de revisionistiske demonstrationer. Der har ikke været tale om enhed mellem demonstrationsdeltagerne, demonstrationerne har ikke været resultatet af et konkret samarbejde forud for demonstrationerne mellem de forskellige organisationers medlemmer og tilhængere og har heller ikke resulteret i, at et sådant samarbejde blev etableret. Det har altså udelukkende været tale om en konkret manifestation 1. maj, hvor de forskellige organisationers ledelser er nået frem til en skrøbelig enhed en enkelt dag.

Endelig har organisationen også praktiseret enhed »fra neden« i konkrete kampe. Dette er den fremherskende linie i enhedspolitikken i dag. Med organisationens udvikling især i de sidste to år har KFML i voksende omfang taget del i forskellige kon-

OM REVOLUTIONÆR ENHEDSPOLITIK

krete kampe på arbejdspladserne, på uddannelsesstederne og i frontorganisationer. I disse sammenhænge har det vist sig, at der ikke var mulighed for at etablere minimumsgrundlag mellem organisationer, men at KFML, hvis det ville vinde fremgang i de konkrete kampe, kun havde sig selv og de mange uorganiserede at sætte sin lid til. Det gælder både i den faglige kamp, hvor KFMLs faglige politik ikke kan forenes med hverken VS', KFs, KAMLs, MLEs eller RSFs for slet ikke at tale om DKPs eller SFs, såvel som i de uddannelsessøgendes kamp. KFML måtte opgive sin politik på de nævnte områder for at opnå »enhed« med andre organisationer. Noget sådant ville ikke være udtryk for reel enhed og styrke, men derimod for splittelse og svækkelse, og det ville svække KFMLs muligheder for at bygge det revolutionære parti.

Ny situation

Det er udviklingen selv på den såkaldt 'revolutionære' venstrefløj og KFMLs egen udvikling, der betinger, at mulighederne for enhedsmanifestationer mellem organisationerne på venstrefløjen er mere begrænsede end tidligere. Det er denne udvikling, som nu mere tydeligt slår igennem i hele KFMLs holdning til den såkaldt 'revolutionære' venstrefløj. På et tidspunkt, hvor ingen af organisationerne på venstrefløjen havde en udviklet konkret politik, var det lettere at blive enige om et minimumsgrundlag. Her afgrænsede de fleste organisationer sig principielt fra SFs og DKPs reformistiske hovedlinje, og et

enhedsgrundlag kunne opnås på denne afgrænsning alene. Men nu, hvor de fleste så småt er begyndt at udvikle en konkret politik, viser uenighederne sig og mulighederne for endog begrænsede enhedsmanifestationer formindskes. Og det er netop denne udvikling, der har gjort det nødvendigt for KFML at overveje, hvilken enhedspolitisk hovedlinje, KFML skal følge i sit arbejde.

Nu kunne man sige, at med den voldsomme reaktionære bølge, der skyller henover landet og med den ganske omfattende kapitalistiske krise, skulle mulighederne for bred enhed være tilstede. Det er de for så vidt også. Men muligheden for bred enhed på *organisationsbasis* er ikke tilstede. Her har udviklingen drevet de fleste organisationer ud i sekterismens hængedynd, samtidig med at de vakler som siv i vinden for den reformistisk-revisionistiske politik. Dette viste sig ved valget — 75, hvor de fleste organisationer pegede på SF, DKP eller VS, og hvor VS selv pegede på Socialdemokratiet sammen med SF og DKP. Hermed viste det sig nok en gang, at venstresekterismen og revisionismen er af samme natur. Enhed med disse organisationer i konkrete spørgsmål er ikke mulig og hvis enhed opnås, da vil det være på bekostning af de forskellige kampe, der føres af arbejderklassen eller de uddannelsessøgende og vil derudover hæmme arbejdet med at opbygge det revolutionære parti.

Aktionsenhed

Den eneste mulighed for reel enhed i dag er enheden i de konkrete kampe mellem de mange organiserede og u-

OM REVOLUTIONÆR ENHEDSPOLITIK

organiserede. Det gælder både på arbejdspladserne som på uddannelsesstederne og i frontsammenhænge. Her kan både SF'ere, DKP'ere, VS'ere, KFML'ere osv. samt mange partiløse mødes i en fælles kamp mod kapitalens og reaktionens offensiv.

Kun her er virkelig enhed mulig, som situationen er i dag.

Men hvis situationen er den, at vi i dag udmærket kan samarbejde med VS'ere i konkrete spørgsmål, hvorfor kan vi da ikke samarbejde med *partiet* i de samme spørgsmål? Det hænger sammen med, at partiet i de konkrete spørgsmål ikke er enige

med os, hvorimod enkelte medlemmer udmærket godt kan være enige om, hvilke konkrete forholdsregler, der må tages i den givne situation. Men kunne vi så ikke søge samarbejde med partiet VS for at fremme samarbejdet på grundplan? Det kunne principielt lade sig gøre, men i den givne situation ville det intet føre til udover utålelige kompromisser på topplan. Derfor arbejder vi i øjeblikket for at udvikle vores konkrete politik, at udbrede vort massearbejde, at udvikle enheden på grundplan, at styrke tendensen til bredt samarbejde på grundplan mellem organiserede såvel partiløse.

De økonomiske
idéer som skapades av

John Maynard Keynes

har nu gått till den eviga
vilan, lämnande oss i oro
och saknad efter en funk-
tionsduglig økonomisk
politik.

Västvärlden år 1975

FINANSMINISTRAR
RIKSBANKSCHEFER
NATIONALEKONOMER
RIKSDAGSMÄN

Övriga experter och
beundrare

De borgerlige økonomer er rystede over den økonomiske
udvikling. KT-red fandt "meddelelsen" ovenfor i det
liberale svenske dagblad Dagens Nyheder 8.4.1975.

J.M. Keynes var den økonom der i 30-erne skabte den
"moderne" konjunkturpolitik.

MONOPOLERNES INTERNATIONALE KRISE

Gennem et omfattende talmateriale viser artiklen hvilken baggrund den nuværende krise har. Og at den danske krise ikke kan ses isoleret. Den hænger nemlig sammen med den internationale skærpelse af monopolkapitalens almene krise. En skærpelse som bl.a. har ført til et ændret styrkeforhold i den imperialistiske lejr i vest, og som øger krigsfaren i forbindelse med en ny opdeling af verden mellem de imperialistiske lande. Men umiddelbart rejser der sig kravet til arbejderklassen om at stå sammen i kampen mod monopolkapitalismens forsøg på at få arbejderklassen til at betale krisens regning.

Indledning:

Formålet med denne artikel er at give KT's læsere et materiale at arbejde med, der kan bidrage til den nødvendige diskussion om årsagerne til den nuværende skærpede krise, internationalt og i Danmark, m.h.p. en politisk stillingtagen.

Formålet med artiklen er ikke at give den systematiske teoretiske forklaring af krisen, idet vi ikke umiddelbart kan foretage en sådan. En teoretisk forklaring må tage udgangspunkt i den konkrete nuværende virkelighed, der altså må belyses først.

I senere artikler vil vi vende tilbage til konkret analyse af krisen i Danmark.

En forståelse af den nuværende

krise i Danmark er kun mulig ved samtidig at belyse krisen i det imperialistiske system i sin helhed. Danmarks økonomiske udvikling er afhængig af verdensmarkedets økonomiske udvikling.

Artiklen er disponeret på følgende måde:

1. Krisens konkrete udtryk. Arbejdsløshed, faldende produktion, stigende priser etc.
2. Lenin om imperialismen som kapitalismens højeste stadium.
3. Hvad kan vi sige konkret om profittens fald?
4. Monopoliseringen og stagnationen.
5. Finanskapitalen, den voksende gæld og inflationen.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

6. Kapitaleksporten og monopoler-
nes kamp om verdensmarkedet.
7. Valutakrisen.
8. Konklusion og politiske perspek-
tiver.

1. Monopolkapitalismens permanente krise er skærpet voldsomt - hvad er årsagen?

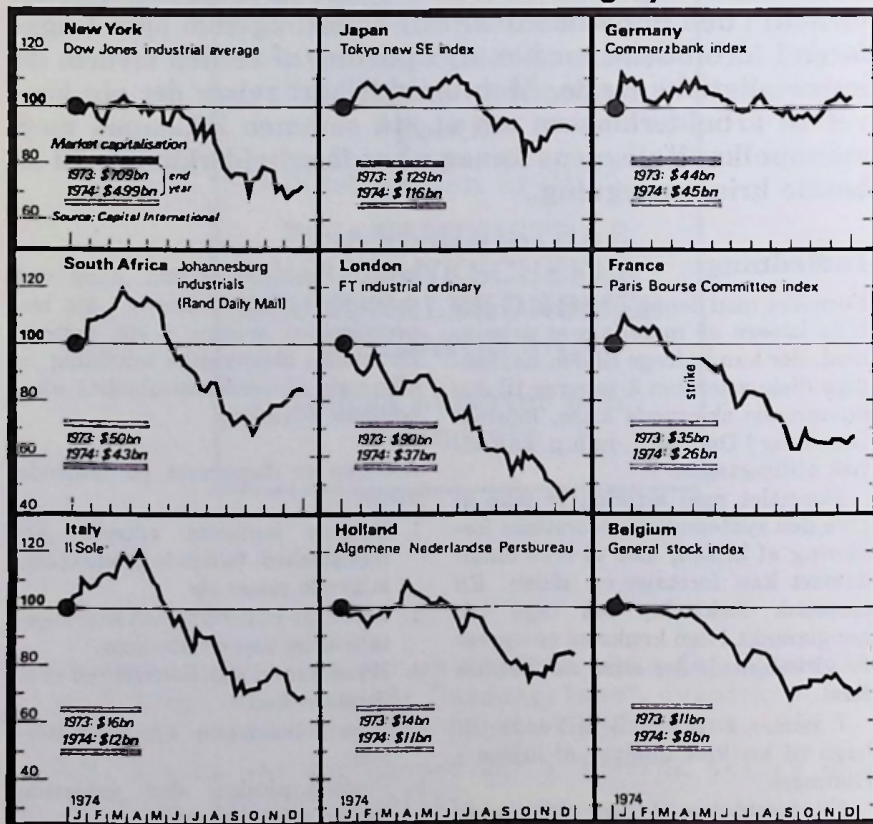
Monopolborgerskaberne i Nordame-
rika, Vesteuropa, Japan, Australien
og New Zealand har for tiden viklet
sig ind i modsigelser, der er dybere

end nogen sinde. 1974 blev det år, da
modsigelserne havde hobet sig op i en
sådan grad, at det *samtidige* og *om-
fattende* økonomiske tilbageslag ikke
længere kunne undgås. Det blev det
år, da myten om den »krisefrie« kapi-
talisme blev afsløret for åbent tæppe.
Lad os nævne nogle træk ved krisen.

A. Aktiekurserne ned

Aktiekurserne raslede i 1974 ned i en
lang række lande. Det britiske blad
»The Economist« illustrerede det den
4.1.75 på følgende måde:

How the mighty fell (Jan 2, 1974=100)

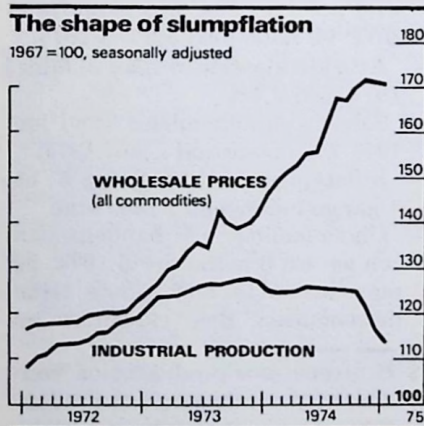

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

I USA faldt f.eks. det så kaldte Dow Jones indeks for industriaktier fra 1050 i begyndelsen af 1973 til 550 i slutningen af 1974. I denne periode »tabte« aktieejerne i USA ca. 500 milliarder \$ på grund af kursfaldet.

Inflationen op

Inflationen er rekordhøj og produktionen falder. De borgerlige økonomer kalder dette forhold for »slumpflation«. Illustrationen viser engrospriserne og industriproduktionens udvikling i USA 1972—74 (kilde: »The Economist« 22.2.75)

Inflationen er nu generelt i alle industrilande blevet uhyre meget større end i 1960'erne. Den gang var inflationen ca. 4%, idag er den i gennemsnit 14%.

Men inflationen er selvfølgelig et symptom på og ikke årsagen til den skærpede krise.

Forbrugerpriserens procentvise stigning i de vigtigste OECD-lande 1962-1975.

	Forbrugerpristigning			
	1962-1972 gnsn.	1972-1973 pct.	1973-1974 pct.	jan. 1974-jan. 1975 pct.
Danmark	6,0	9,3	15,2	15,5
Vesttyskland	3,2	6,9	7,0	6,1
Sverige	4,7	6,7	9,9	11,6
England	4,9	9,2	16,0	19,1
USA	3,3	6,2	11,0	12,2
Norge	5,1	7,5	9,4	11,3
Holland	5,4	8,0	9,6	10,9
Frankrig	4,4	7,3	13,6	15,2
Italien	4,3	10,8	19,1	24,5
Finland	5,7	11,4	17,4	16,9
Belg.-Luxemb.	3,7	10,3	12,5	15,5
Irland	5,8	11,4	17,0	20,0
De ni EF-lande	4,2	8,3	12,6	14,3
Europ. OECD-lande	4,5	8,6	12,8	14,2
Alle OECD-lande	3,9	7,9	13,3	14,2

Over 14 millioner arbejdsløse

Antallet af registrerede arbejdsløse i de vestlige industrilande er nu over 14.000.000. Hertil kommer adskillige millioner der enten er på nedsat arbejdstid eller slet ikke er registrerede.

Antallet af registrerede arbejdsløse (seneste oplysninger op til 27.3.75) 1)

USA	7.500.000
Canada, Australien og New Zealand ca.	1.000.000
Japan	1.000.000
Vesttyskland	1.100.000

1 Tallene er sammenstykket fra Dagens Nyheter 8-9/2 - 75 og 6/12 - 74, Inprecor 16/1 - 75, Information 15/3 og 21/3 1975, Financial Times 21. og 27. marts 1975, Economist 22/2 - 75 og Peking Review 9/75.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

Storbritannien	800.000
Frankrig	750.000
Italien	1.200.000
Holland	200.000
Belgien	150.000
Danmark	136.000
Irland	100.000
Sverige	75.000
Finland	35.000
Østrig	25.000
Norge	18.000

Ialt registrerede arbejdsløse i 17 lande ca. 14.000.000

Alene USA tegner sig for over halvdelen af disse arbejdsløse. USA har ca. 8,2% registrerede arbejdsløse. Dette er det højeste tal siden 1941.

Arbejdsløsheden i Danmark er *idag* omkring 12% af de arbejdsløshedsforsikrede, svarende til ca. 6,2% af den samlede arbejdsstyrke. (Arbejdsløsheden beregnes helt anderledes i USA end i Danmark. Skal de amerikanske arbejdsløshedsprocenter sammenlignes med de danske, skal de amerikanske ganges med mindst to!)

USA - krisecentrum

Den nuværende krise har sit centrum i selve imperialismens centrum, USA. Krisen i USA udviser nu alle de tegn, der er karakteristisk for en almen »overproduktions«-krise: faldende produktion, faldende salg, voksende lagre, faldende investeringer, voksende arbejdsløshed, faldende aktiekurser, voksende underskud på betalingsbalancen, voksende forgældelse og fallitter.

Her er yderligere nogle tal der belyser den skærpede krise i USA.

- Industriproduktionen faldt 3,6% i løbet af januar 1975, det største fald på en måned siden 1937.
- Fra november 1973 til januar 1975 faldt industriproduktionen med 10,8%.
- Bilproduktionen var i slutningen af 1974 ca. 25% mindre end i 1973.
- Lagerbeholdningen af færdige varer voksede med 24% fra okt. 1973 til okt. 1974.
- Tilgangen af nye ordre indenfor maskinværktøj var i nov. 1974 56% mindre end i nov. 1973.
- Investeringen i fast kapital var 8,8% lavere i 4. kvartal 1974, sammenlignet med 4. kvartal 1973.
- Boligbyggeriet er faldet med 60% sammenlignet med højdepunktet i jan. 1973.
- *Bruttonationalproduktet* 2) faldt med 2,2% i 1974. Det skønnes at *BNP* vil falde med 3,3% i 1975.
- Arbejderklassens *realløn* 3) faldt i 1974 med 2,1%.
- Salget i detailhandelen var i jan. 1975 7% lavere end i jan. 1974.
- Inflationen var i 1974 12,3%, ca. 4 gange højere end i 1960'erne.
- Underskuddet på handelsbalancen var ca. 3 milliarder \$ 1974, det næst største tal nogensinde. (Handelsbalancen, dvs. eksporten mi-

2 Bruttonationalproduktet er værdien af et lands samlede produktion af varer og tjenesteydelse (private såvel som offentlige) med fradrag af de rå- og hjælpestoffer samt halvfabrikata der er brugt ved produktionen.

3 Realløn er lønnens faktiske købekraft. Når reallønnen falder betyder det at priserne på de varer arbejderklassen køber stiger mere end lønningerne.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

nus importen, var i USA positiv op til 1969, men har siden været negativ).

Vi kunne komme med lignende tal fra en række andre lande.

Monopolborgerskabet sidder i saksen

Den nuværende krise er den alvorligste siden 2. verdenskrig, ikke kun på grund af den kraftige og samtidige nedskæring af produktionen i en række lande og det store antal arbejdere der er kastet ud i arbejdsløshed, men også på grund af at monopolborgerskabernes hidtidige manøvremligheder er blevet væsentlig indskænket.

Modsætningerne mellem de imperialistiske stater er blevet skærpet indbyrdes, ligesom også modsætningerne mellem det imperialistiske USA og det socialimperialistiske Sovjetunionen er blevet skærpet. De imperialistiske stater prøver i stigende omfang at »eksportere« krisen til hinanden. Samtidig har det internationale valutasystem, der blev oprettet i Bretton Woods i 1944, i flere år været på sammenbruddets rand.

Monopolborgerskaberne i de imperialistiske lande sidder i saksen bl.a. fordi de instrumenter, de siden 1945 har spillet på for at holde produktionen igang, er ved at være opbrugte. Idag kan de kun dæmpe den galloperende inflation på bekostning af en høj arbejdsløshed, og de kan kun dæmpe arbejdsløsheden på bekostning af en stadig mere vildt galopperende inflation. Denne inflation skærper modsætningerne mellem de imperialistiske stater og slår bunden ud af det revnende valutasystem. In-

faltionen skaber også vældige problemer indenfor de nationale økonomier. Modsætningerne mellem forskellige fraktioner af borgerskabet og mellem monopolborgerskabet og øvrige klasser vokser. Fallerede småborgere og visse grupper af klemte lønarbejdere slutter op om forskellige former for »Glistrup«-agtige »løsninger«, noget der yderligere undergraver monopolborgerskabets manøvremligheder.

De midler, der står til rådighed for monopolborgerskaberne idag, er reelt kun to - en hårdhændet undertrykkelse af arbejderklassen i de forskellige lande og/eller storkrig.

Det, der er sket i 1974 og hidtil i år, i mange af de krise»ramte« lande er bl.a. systematiske forsøg på at skærpe undertrykkelsen ved samtidig at bruge midler som arbejdsløshed, lønstop, udvidelse af antidemokratisk lovgivning (herunder begrænsning af mulighederne for faglig kamp) og nedskæring af offentlige udgifter og sociale ydelser. Inflationen er da også som følge heraf blevet noget afdæmpet i visse lande, men den er stadig meget høj.

Som en følge af den skærpede undertrykkelse er der sket et ikke ubetydeligt opsving i arbejderklassens kamp, og der er nu visse tegn på, at monopolborgerskaberne vil imødegå den faktiske og især den uundgåeligt kommende udvidelse af arbejderklassens kamp ved påny at forøge statsudgifterne, med det formål at undgå yderligere forværring af arbejdsløsheden. Som nævnt ovenfor kan det dog kun ske på bekostning af en større inflation og en yderligere skærpelse af bl.a. de internationale modsætninger.

Hvad er da årsagen til den skærpede krise?

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

2. Lenin om krisen

Det karakteristiske for vort århundrede er, at kapitalismen er indtrådt i sit højeste, sit imperialistiske stadium. Når kapitalismen har nået dette stadium, bliver det stadig vanskeligere at komme ud af de »regelmæssigt«¹ tilbagevendende økonomiske konjunkturedgange. Den økonomiske krise bliver almen og i sin natur permanent. Selv om det i perioder ved forskellige indgreb lykkes at holde den økonomiske vækst igang, så er krisen der hele tiden. Istedet for at tage form af økonomisk stagnation eller tilbagegang samt høj arbejdsløshed, fremtræder krisen på en anden måde - ved stadig udvidelse af de statslige udgifter, uproportionel stor udvidelse af kreditten, militarisering af økonomien, rovdrift på naturressourcerne, øget udplyndring af kolonierne og den 3. verdens lande, krige etc.

Det er først og fremmest *monopoliseringen* af økonomien, der er årsagen til denne almene krise. Allerede Marx påviste, at den kapitalistiske konkurrence uundgåeligt måtte føre til den frie konkurrences modpol - monopolerne, men virkningerne af en omfattende monopolisering af økonomien begyndte først at vise sig omkring århundredsskiftet.

Det blev Lenin, der i 1916, midt under den først verdenskrig, sammenfattede de historiske erfaringer af kapitalismens udvikling efter Marx. I sit skrift *»Imperialismen som kapitalismens højeste stadium«* gennemførte han en konkret analyse af produktionens koncentration og af monopolerne, bankerne og deres nye rolle, af finanskapitalen og finansoligarkiet, af kapitaleksporten og ver-

dens opdeling mellem kapitalistsamenslutningerne. Denne analyse er et uundværligt udgangspunkt, når vi skal analysere den kapitalistiske krise idag.

Lenin siger selv: *»Bogens hovedopgave var og er stadig følgende: ved hjælp af en ubestridt, borgerlig statistiks sammenfattende data og indrømmelser fra borgerlige lærde i alle lande, at give et samlet billede af den kapitalistiske verdensøkonomi i dens internationale vekselvirkninger ved begyndelsen af det 20. århundrede, umiddelbart før den første imperialistiske verdenskrig«*. (forordet 1920) Lenins konklusion er følgende:

»Imperialismen er vokset frem som en videreudvikling og direkte fortsættelse af kapitalismens grundegenskaber. Men kapitalismen blev først på et bestemt, meget højt udviklingstrin til kapitalistisk imperialism, da nogle af dens grundtræk begyndte at forvandle sig til deres modsætning, og da der over hele linien dannedes og fremtrådte træk af en overgangsperiode fra kapitalismen til en højere samfundsordning. Det økonomisk fundamentale i denne proces er, at de kapitalistiske monopoler afløser den kapitalistiske frikonkurren-

MONOPOLISERINGEN
MEDFØRER UUNDGÅELIGT
EN TENDENS TIL
STAGNATION OG
FORKÅDNElse!

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

ce. Den fri konkurrence er væsenmærket for kapitalismen og vareproduktionen overhovedet; monopollet er den fri konkurrences direkte modsætning, men den fri konkurrence selv begyndte for øjnene af os at forvandle sig til monopol, idet den skabte storindustrien, fortrængte småvirksomhederne, erstattede store virksomheder med endnu større, kort sagt bragte koncentration 4) af produktion og kapital så vidt, at monopollet opstod og stadig opstår deraf. Og tillige ser vi, at monopolerne ikke fjerner den fri konkurrence, som de er vokset ud af, men består ved siden af den og over den, og således fremkalder en række særligt krasse og skarpe modsigelser, gnidninger og konflikter. Monopolet er overgangen fra kapitalismen til en højere orden.» Kort sagt: »IMPERIALISMEN ER KAPITALISMENS MONOPOLISTISKE STADIUM.«

Imperialismens 5 vigtigste kendetegn er ifølge Lenin:

1. Koncentrationen af produktion og kapital har nået et så højt udviklingsstrin, at den har skabt afgjorte monopoler i verdensøkonomien.
 2. Bankkapitalen er smeltet sammen med industrikapitalen og der er skabt et *finansoligarki* 5) på basis af denne finanskapital.
-
- 4 Koncentration betyder at den enkelte virksomhed bliver større og større på grund af den akkumulerede kapital i virksomheden.
 - 5 Finansoligarkiet er den lille gruppe af bank- og industrikapital der har den afgørende magt under kapitalismens monopolistiske stadium.

3. Kapitaleksporten, til forskel fra vareeksporten, opnår særlig stor betydning.
4. Der er opstået internationale monopolistiske kapitalistsammenslutninger, som deler verden mellem sig.
5. Jorden (første) territoriale opdeling mellem de kapitalistiske stormagter er afsluttet.

Disse 5 kendetegn udgør et vigtigt udgangspunkt for en analyse af den nuværende skærpede krise.

3. Den yderste årsag - profitratens faldende tendens 6)

Det er klart at den yderste grund til de nuværende problemer er vanskeligheden ved at opretholde en høj profitrate, og da først og fremmest en høj profitrate for USAs store monopoler.

-
- 6 At profitraten har en faldende tendens skyldes at den konstante kapital efterhånden bliver større og større i forhold til det levende arbejde i produktionen. Derved bliver den merværdi som arbejderne producerer relativt mindsket i forhold til kapitalistens udlæg af kapital, hvorved profitten falder. Profitratens fald kan dog modvirkes ved at omslagstiden forkortes eller - som det vigtigste - ved at kapitalen presser stadig mere merværdi ud af arbejdskraften. Det er derfor ikke sikkert at profitraten reelt falder på kort sigt - på længere sigt er det dog uundgåeligt. Det er derfor man taler om profitratens faldende tendens.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

De bagvedliggende faktorer der bestemmer profitratens udvikling udviklingen af den organiske sammensætning og udviklingen af *merværdiraten* 7), men også *kapitalens omslagstid* 8) spiller en rolle her. Dette gælder helt principielt.

Den nuværende krise er en slags »overproduktionskrise« der bl.a. skyldes overakkumulation, dvs. kapitalen har haft en »for stor« profitrate. Derved har den på en og samme gang presset købekraften ned og presset investeringerne i en udbygning af produktionsapparatet op. At akkumulere er en nødvendighed for kapitalen, men det kræver profit, jo højere des bedre. Kapitalen kan kun forøge sin profit på lønnens bekostning, men derved udhuler den samtidig købekraften hos de befolkningsmasser, der skal aftage størsteparten af den udvidede kapitalistiske produktion. Dette vil uundgåeligt føre til kriser med en »relativ« overproduktion, nedskæring af produk-

tionen, arbejdsløshed, etc i spiral. Dette er den ene »klassiske« årsag til kriser under kapitalismen, der betinges af modsætningen mellem lønarbejde og kapital.

Der har fundet en overakkumulation sted op igennem 1960'erne og 1970'erne. Det fremgår bl.a. af den faldende udnyttelse af produktionskapaciteten i USA. Men en forklaring på denne konkrete overakkumulation må også tage sit udgangspunkt i en anden »klassisk« årsag, kapitalismens ujævne udvikling: Den ujævne udvikling af de enkelte kapitaler og den ujævne udvikling af de enkelte kapitalistiske lande. Det er især her Lenin kommer ind i billedet.

Før vi går over til at belyse den ujævne udvikling i vor tid, vil vi dog kort kommentere udviklingen af modsætningen mellem lønarbejde og kapital, som den udtrykkes ved profitraten.

Der findes så vidt vi ved ingen kvalificerede analyser af udviklingen af den organiske sammensætning, omslagstiden og merværdiraten, der konkret kan bruges til at belyse baggrunden for den skærpede krise. De »fingerpeg«, vi har i forskellige lande, er heller ikke entydige. Den faste kapital (især maskiner) er vokset kraftig siden 1945, men konstante dele af den *flydende kapital* (råstofferne) har været relativt faldende til 1973 (for herefter at stige kraftig). Den organiske sammensætning bestemmes af den konstante kapital udvikling i forhold til hele den aktive kapital, og den konstante kapital indbefatter jo både den faste og den konstante del af den flydende kapital. Vi ved således ikke hvordan den organiske sammensætning konkret har

7 Merværdiraten $\frac{m}{v}$ hvor m er den merværdi som arbejderne producerer »gratis« til kapitalisten, og v er kapitalistens udgifter til variabel kapital (dvs. lønninger).

8 Kapitalens omslag er den tid der går fra det øjeblik hvor kapitalisten investerer kapitalen $k+v$ til denne ved salg af varerne får samme kapital + profit hjem igen. Jo hurtigere det varer, kapitalens omslagstid finder sted, jo mere profit kan kapitalisten få ud af den samme kapital i løbet af en bestemt periode, f.eks. ét år.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

udviklet sig - den er nok steget, men hvornår og hvor meget? Kapitalens omslagstid er sandsynligvis samtidig faldet, på grund af kort levetid på maskiner (jvf. f.eks. EDB-anlæg), hyppige modelskift, hurtigere transporter og hurtigere omsætning i handelsledet samt ikke mindst af, at staten i stadig større omfang må stå for den kapital, der har den lange omslagstid.

Lønningerne er steget, men *produktiviteten* 9) og *intensiteten* 10) også steget.

Jens Brinch har i »*Kapitalakkumulationen i Danmark*« prøvet indrekte at belyse profitratens udvikling i Danmark ved at studere kapitalakkumulationens udvikling herhjemme. Men Brinch mangler at belyse de for profitratens udvikling væsentlige forhold. Dels belyser Brinch hverken udviklingen af kapitalens organiske sammensætning, omslagstiden eller merværdiraten, dels belyser Brinch ikke sammenhængen mellem Danmarks økono-

miske udvikling og udviklingen i udlandet. Under imperialismen er det helt utidssvarende at tage udgangspunkt i kapitalakkumulationens udvikling i et enkelt lille land. Det er at bryde Danmark ud af dets internationale sammenhæng. Det er at prøve at forstå verdens udvikling ved at studere sin egen navle. Men Jens Brinch anerkender jo ikke monopolernes funktion og kan derfor i realiteten ikke forstå imperialismens væsen, hvad der viser sig i praksis i hans måde at analysere på. Brinchs analyse siger os faktisk ikke andet end at kapitalakkumulationen har været det den har, samt at akkumulationen af maskiner er vokset lidt hurtigere end akkumulationen af »bygninger«, fra omkring tidspunktet for den fulde beskæftigelse i begyndelse af 60'erne. Så langt så godt, men mere kan man stort set ikke udlede af det. (Jens Brinch: *Kapitalakkumulationen i Danmark efter 1940*, politisk revy 1974). Lad os istedet prøve at se, hvor meget støtte vi kan få af Lenins 5 punkter i en analyse af monopolkapitalismen idag. Lad os studere monopoliseringen, finanskapitalen, kapitaleksporten, delingen af verden mellem kapitalistsammenslutninger og deres kamp om den nyopdeling af verden,

9 Produktiviteten forøges ved indførelse af bedre maskiner eller bedre tilrettelæggelse af produktionen.

10 Intensiteten forøges ved øget indsats af arbejderen.

Den marxistiske politiske økonomi skelner mellem kapitalens deling i fast og flydende og kapitalens deling i konstant og variabel.

Disse to delingsmåder af kapitalen kan man afbilde på følgende måde:

	Deling efter rollen i udbytningsprocessen	Kapitaldele	Deling efter omslagsmåde
Konstant kapital	{	Fabriksbygninger o. l. Anlæg, maskiner	{ Fast kapital
Variabel kapital		Råstoffer, brændsel, hjælpematerialer	
	{	Arbejdsløn	{ Flydende kapital

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

set i forhold til krisetendenserne.

4. Monopoliseringen og stagnationen

For at belyse monopoliseringens omfang og funktion brugte Lenin to monopoler indenfor »elektro«-området: General Electric i USA og AEG i Tyskland. De er stadig gode eksempler. General Electric var i 1970 verdens fjerde største monopol med en omsætning på 8,7 milliarder \$ pr. år. AEG er saktet bagud (2 verdenskrige samt delingen af Tyskland) og kommer nu først som ca. nr. 60 med 2,3 milliarder \$. Siden 1907 har de to monopoler udviklet sig på følgende måde:

	Antal ansatte		Tilvækst ansatte		
	1907	1910/11	1970	1907-10/11	1910/11-70
GENERAL ELECTRIC	28.000	32.000	397.000	14 %	1140 %
AEG	31.000	61.000	178.000	97 %	192 %

(Vi har sammenlignet antallet af ansatte, idet dette er de eneste tal der direkte kan sammenlignes.)

Dette eksempel illustrerer to ting: at monopoliseringen er vokset voldsomt, og at udviklingen har været meget ujævn.

USAs 30 største selskaber havde i 1970 en samlet omsætning på 169 milliarder \$ og 4,8 millioner ansatte 11). I følge »Fortune's« opgørelser er 10 ud af verdens 12 største monopoler amerikanske og 24 ud af verdens 50 største er også amerikanske, dvs. 48%. Disse 48% havde i 1973 53% af de ansatte, 60% af omsætningen og 71% af overskuddet. 12)

General Motors var længe verdens

største monopol, men kapitalismens kriser kan ryste selv den stærkeste. 1974 gik Exxon (Esso) forbi General Motors. Exxons omsætning var sidste år 46 milliarder \$, dvs. mere end hele Danmarks nationalprodukt på ca. 35 milliarder \$. General Motors omsætning var i 1974 »kun« 32 milliarder et fald fra 1973 med over 5 milliarder \$. 13)

Monopoliseringsgraden er i visse lande endnu større end i USA relativt set:

Tabellen nedenfor viser en sammenligning af koncentrationsgraden i nogle forskellige lande. Værdierne viser de fire største virksomheders andel af produktionen i forskellige

11 Fortune 5/71.

12 Information 22-8/74.

13 Information 14-2/75.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

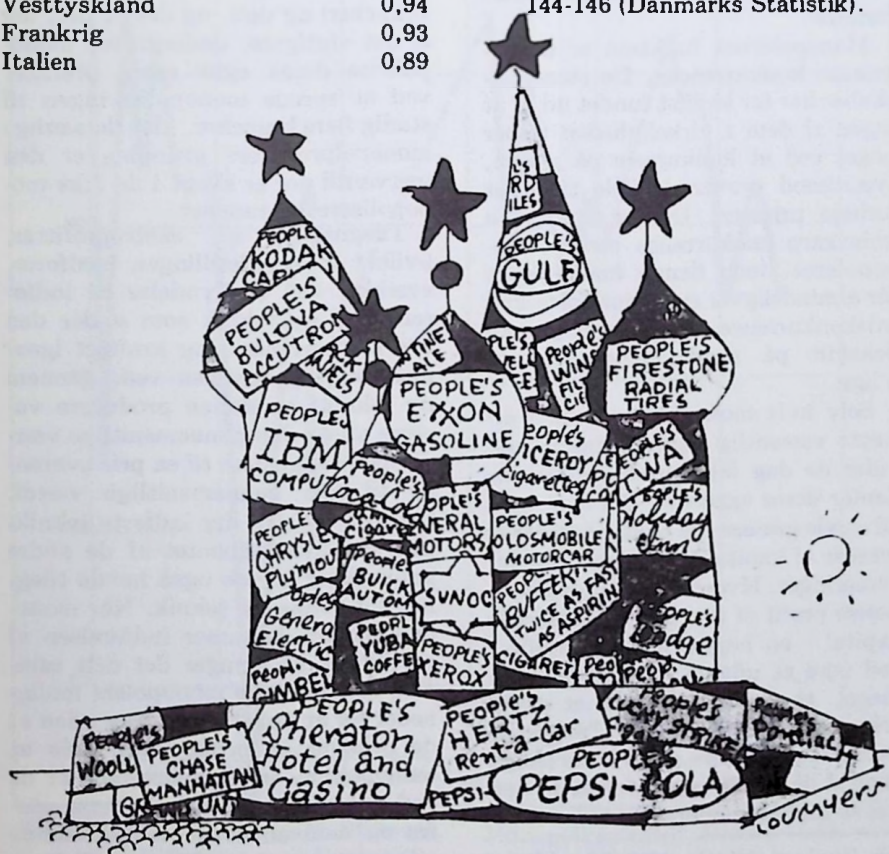
brancher, sammenholdt til et nationalt gennemsnit som sammenlignes med værdien for USA. Opgivelserne baserer sig på undersøgelser som blev gjort i de respektive lande 1961–65.

Kilde: Pryor, »An international comparison of concentration ratios«, *The Review of Economics and Statistics*, Maj 1972. 14)

Belgien	1,66
Schweiz	1,63
Sverige	1,54
Nederlandene	1,23
Japan	1,14
USA	1,00
Vesttyskland	0,94
Frankrig	0,93
Italien	0,89

De store monopoler er multinationale og operer over hele den kapitalistiske verden. USA største selskaber har endda afdelinger i Sovjetunionen.

14 Häftan för kritiska studier 8/73.
144-146 (Danmarks Statistik).

"Folkets Chase Manhattan", "Folkets IBM" ... — således kommenterer det amerikanske højre-liberale magasin New Leader udsigterne til foreget økonomisk samarbejde mellem amerikansk kapital og den sovjetiske arbejder- og bondestat!"

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

De 15 største multinationale selskaber i verden havde i 1973 i gennemsnit hver 51 datterselskaber i udlandet. 15) De ti største USA-monopoler opererede i 1970 hver i gennemsnit 31 lande. 16)

Hvorfor skaber da monopolerne permanente krisetendenser? Hvorfor er kapitalismen under imperialismen kommet ind i en almen krise?

Lad os studere monopolerens funktion inden for nationalstatens rammer.

Monopolerens funktion er at begrænse konkurrencen. De store selskaber har for længst fundet ud af at ingen af dem i virkeligheden tjener noget ved at konkurrere på prisen, tværtimod prøver de hele tiden at forhøje priserne. Der er stadig en knivskarp konkurrence mellem monopolerne, men denne konkurrence får almindeligvis en anden form end priskonkurrence - f.eks. hyppige modeksift på produkterne, reklame o.lign.

Selv hvis monopolerne kunne afsætte væsentlig flere produkter udvider de dog ikke produktionen indenfor deres egen branche mere end til en vis grænse, på trods af at der er masser af kapital til rådighed for investeringer. Hvorfor? Fordi de får en højere profit af den sidst investerede kapital - en højere marginalprofit - ved ikke at udvide produktionen så meget, at de bliver nød til at sætte prisen på deres varer ned. De prøver istedet at investere deres store ledige kapital på anden måde for at få den størst mulige monopolprofit.

15 Business Week 18-8/73. Citeret fra »Oliekrisen og de multinationale selskaber«, Røde Hane 1974.

16 Fortune 5/71 og 9/71.

Resultatet bliver at monopolerne trænger ind i stadig flere eller nye brancher. Men der er grænser for spredningen af monopoliseringen indenfor nationalstatens rammer. Dels sætter de politiske og produktions-tekniske forhold visse grænser for monopoliseringen (f.eks. modsætter bønderne sig en direkte monopolisering af landbruget, ligesom landbruget teknisk ikke er lige velegnet for monopolisering som visse industribrancher) og dels, og det er det, der er det vigtigste, undergraver monopolerne deres egne store profiler ved at sprede monopoliseringen til stadig flere brancher, idet de særlige monopolprofiters grundlag er den merværdi der er skabt i de ikke-monopoliserede brancher.

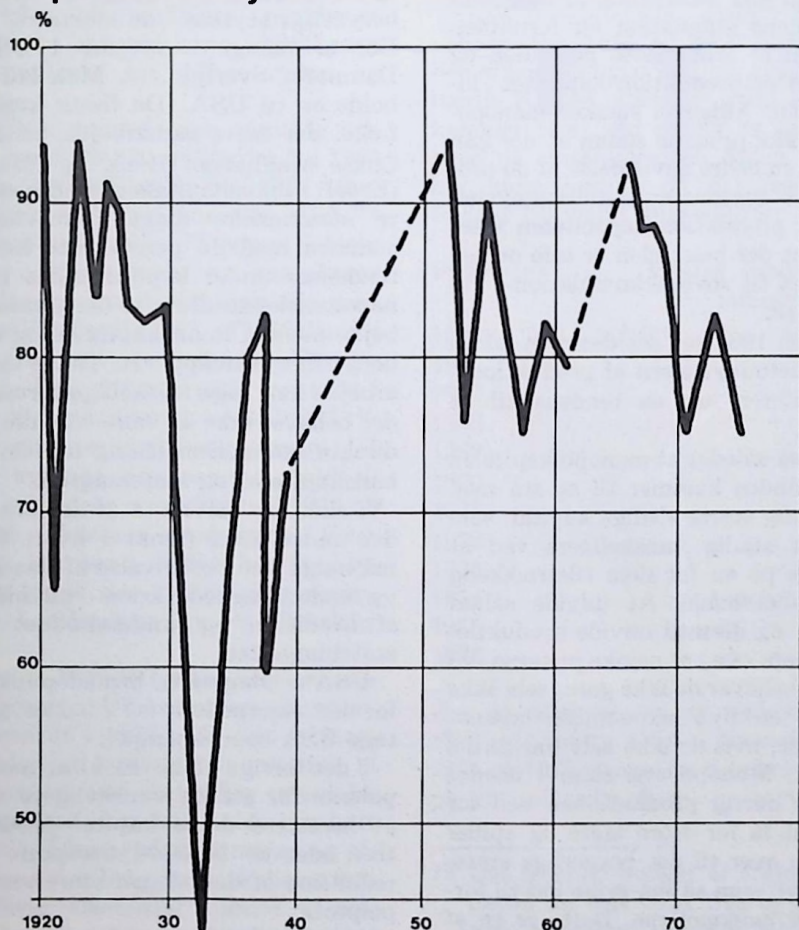
Tilegnelsen af ekstraprofitter, hvilket monopolstillingen medfører, svækker den tilskyndelse til indførelsen af ny teknik som under den frie konkurrence slog kraftigt igennem: nemlig fordelene ved, gennem ny teknik, at kunne producere varerne *under* den gennemsnitlige værdi, men sælge dem *til* en pris svarende til den gennemsnitlige værdi. Senere ville den der indførte tekniken så blive indhentet af de andre kapitalister når de også havde tilegnet sig denne ny teknik. Når monopoliseringen hæmmer indførelsen af ny teknik, så hænger det dels sammen med de store monopolars muligheder for at opkøbe patenter uden at de behøver at bruge dem, dels at monopolerne er så voldsomme at de ved at kun få vil kunne komme udefra og med en bedre teknik kunne udkonkurrere dem. Men at tilskyndelsen fundamentalt set stadig eksisterer, omend den sætter sig trægt igennem, hænger sammen med at

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

der på den ene side inden for alle brancher er *flere* monopoler der slås indbyrdes og at der, på den anden side, er en fælles kamp fra én branches monopoler mod andres forsøg på at undergrave deres monopol.

Monopoliseringen har altså ikke *ophævet* denne i kapitalismen iboende tilskyndelse til indførelse af ny arbejdsbesparende teknik i produktionen, men den har mere eller mindre hæmmet dens gennemslagskraft.

Kapacitetsudnyttelsen i USA's industri

Kilder: 1920—39: Donald Streever, Capacity Utilization and Business Investment, University of Illinois Bulletin, Volume 57, nr. 55, marts 1960 side 64. Cit fra Baran—Sweezy,

Monopolkapitalen, Örebro 1970, side 208 og 213. 1952—61: Economic report of the president 1962. Cit fra Mandel, Senkapitalismen del 2, side 173, Kristianstad 1975.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

Selv ikke under periodisk tilbagevendende højdepunkter når monopolerne almindeligvis op til 90% udnyttelse af produktionskapaciteten. I perioden fra 1952—1974 har den gennemsnitlige udnyttelse ligget på kun ca. 83%. Dette er efter vor mening en god illustration af monopolkapitalens stagnation og forrådnelse. Der er arbejdsløse på gaden og uudnyttet produktionskapacitet i industrien. Alligevel sænker monopolerne ikke priserne sådan at der kan opnås en bedre anvendelse af de produktive ressourcer. Underudnyttelsen af produktionskapaciteten viser også at der hele tiden er tale om en tendens til »overakkumulation«, relativt set.

Siden 1966 ser det desuden ud til at underudnyttelsen af produktionskapaciteten har en tendens til at vokse.

Vi ser således at monopolkapitalen efterhånden kommer til at stå med en stadig større »ledig« kapital, som de får stadig vanskeligere ved at placere på en for dem tilstrækkelig profitabel måde. At udvide salget mere - og dermed udvide produktionen mere - ved at sænke priserne, vil de og behøver de ikke gøre, selv ikke under en dyb økonomisk lavkonjunktur, hvis de ikke selv har fordel af det. Monopolerne skærer istedet meget hurtig produktionen ned for ikke at få for store lagre og spiller bolden over til det borgerlige statsapparat, som så må gribe ind til fordel for monopolerne. Dette er en af grundene til at priserne ikke falder under nuværende skærpede krise, men tværtimod bliver ved med at vokse, idet monopolerne prøver at hæve den faldende monopolprofit ved at forhøje priserne.

5. Finanskapitalen, den voksende gæld og inflationen

Lenin siger at industrikapitalen og bankkapitalen er smeltet sammen til en finanskapital. Koncentrationen og *centraliseringen* 17) af finanskapitalens økonomiske magt er blevet betydeligt styrket i de sidste 60 år. Der er mange eksempler i USA, Danmark, Sverige . . . Men lad os holde os til USA. De fleste kender f.eks. det nære samarbejde mellem Chase Manhattan Bank og Exxon (Esso). Finanskapitalens stadig større økonomiske magt fremtvinger sammen med de permanente krisetendenser under kapitalismens monopolistiske stadium et nært samarbejde mellem finanskapitalen og det borgerlige statsapparat. Dette samarbejde kan tage forskellige former - der behøver ikke at være tale om en direkte sammensmeltning mellem finanskapitalen og statsmagten.

Vi skal her nævne to af de forhold der under dette punkt i hvert fald må indgå i en beskrivelse af den nuværende skærpede krise - udvidelse af kreditten og underskuddet på statsbudgettet.

USA er idag selve brændepunktet for den skærpede krise - lad os igen tage USA som eksempel:

I det forrige afsnit så vi at monopolerne får stadig vanskeligere ved at investere deres kapital produktivt, idet de ikke vil acceptere en reduktion af den ekstra store monopolprofit.

Hvis de skal kunne afsætte stadig voksende mængder varer til de høje

17 *Centralisation* betyder at flere kapitaler slås sammen f.eks. ved opkøb af virksomheder, sammenlægning af virksomheder, o.s.v.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

monopolpriser, ja, da må købekraften udvides med kunstige midler. Dette kan ske ved at udvide kredit-ten og/eller de offentlige tilskud med et større »beløb« end der umiddelbart findes dækning for i produktionen. Det gælder om at finde nogle gulerødder der kan få de økonomiske hjul til at løbe hurtigere - problemet er kun at gulerødderne efterhånden nødvendigvis må blive større og større.

I USA voksede den samlede private gæld fra 870 milliarder S i 1965 til ca. 1800 milliarder S i 1973. Afbetalingskreditterne voksede med 74 milliarder S 1965—73 regnet i faste priser. Obligationer og pantebreve på ejendomsmarkedet voksede med 291 milliarder S i 1965—73. Udlånet i bankerne voksede med 246 milliarder S etc. Den private gæld svarede i 1946 til 9 måneders produktion (74% af bruttonationalproduktionen). I 1960 svarede den private gæld til 11,5 måneders produktion, i 1974 til ca. 18 måneders produktion. Hver enkelt husstand i USA har idag en privat gæld der svarer til gennemsnit 11 måneders løn ÷ efterskat! 18)

Den voksende forgældelse er især sat ind efter USAs forrige økonomiske nedtur i 1970—71. Det er klart at sådan en kunstig oppumpning af økonomien, ved en kraftig udvidelse af kreditten, kun kan holde i en kort periode. Lånene skal forrentes og afdrages - det betyder at købekraften da bliver væsentlig mindre. F.eks. betyder de store afbetalingskøb i 1972—73 at lønarbejdernes forbrug i

1974—75 må bremses op - hvis de da ikke sætter sig i endnu større gæld end tidligere.

Udvidelsen af den private gæld er et udtryk for at monopolkapitalen idag hellere arbejder som rentier, dvs. pengeudlåner, end som industrikapital.

Også den offentlige gæld i USA vokser. Fra 1965 til 1973 voksede den offentlige gæld med ca. 230 milliarder S. Den offentlige gæld fremkommer bl.a. ved at der er under-skud på statsbudgettet. Siden 1965 har underskuddet på *det federale budget* 19) været følgende 20):

Finansår	Oversk./undersk. milliarder S
1965 (1.7.64—1.7.65)	÷ 1.6
1966	÷ 13.8
1967	÷ 8.7
1968	÷ 25.2
1969	+ 3.2
1970	÷ 2.8
1971	÷ 23.0
1972	÷ 23.2
1973	÷ 14.3
1974	ca. ÷ 3.0
1975	ca. ÷ 35.0
1976	ca. ÷ 80.0

For at komme op af nedgangen 1970—71 måtte USA i finansårene 1971 og 1972 pumpe en købekraft ud på 23 milliarder \$ pr. år som der

19 Det federale budget er statsbudgettet for hele USA. Hertil kommer offentlige udgifter på delstatsniveau, og på mere lokalt niveau (kommuner o.lign.).

20 Se note 18, samt Fortune 3/75, Economist 8-2/75 og Financial Times 29-3/75.

18 Monthly Review 4/74. Kommentar, 2/75. Mandel, Inprecor 16/75, Peking Review 6/75.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

ikke var dækning for. Det er næsten lige så meget som underskuddet i Vietnamkrigens mest intense år, 1968. Og for at komme ud af den nuværende nedgang forøges underskuddet til 35 milliarder \$ i 1975 og ca. 80 milliarder \$ i 1976. Om denne politik siger det amerikanske tidskrift »Fortune« i marts 1975: »Alt i alt vil det blive det mest Keynesianske budget, der nogensinde er blevet serveret i en recession 21) efter krigen«.

Dette løser ikke noget som helst, det skubber problemerne over på fremtiden og gør dem endnu større. Inflationen vil nemlig blive ved med at vokse når der pumpes store mængder købekraft ud som der ikke umiddelbart er dækning for.

Den grundlæggende årsag til inflationen er altså regeringernes, virksomhedernes og forbrugernes voksende forgældelse. Uden denne voksende gæld og dens permanente inflation er monopolerne ekspansion, lav arbejdsløshed og økonomisk vækst umulig under en kapitalisme på vej nedad. Rustningsøkonomien er grunden til den statslige gæld. Abnorme kreditter er grunden til den voksende private gæld. I løbet af de sidste 30 år er den nye kapitalistiske »velfærd« sejlet frem på et ocean af kreditter.

Nedgangen i USAs økonomi 1970—71 kunne kun »vendes« på bekostning af en kolasalt voksende gæld og en mere end fordoblet inflation. Forsøgene på at føre en antiinflationær politik i finansåret 1974 -

underskuddet på statsbudgettet blev da reduceret til ca. 3 milliarder \$ - fremskyndede den nuværende skærpede krise,

Men en økonomisk konjunkturedgang der truer med at blive almen, voksende arbejdsløshed og overskudskapacitet i en halv snes nøgleindustrier kan ikke kombineres med et inflationsstop med mindre der kommer en nyt 1929.

Derfor kommer de store statslige »stimulanser« nu.

Hvor langt staten kan gå når det gælder direkte støtte til monopolerne illustreres af at USAs senat for nylig accepterede et ønske fra Chrysler-monopolet om at slippe for at betale 500 millioner \$ i skat på grund af særlige økonomiske vanskeligheder (Financial Times 22.3.75). Statsmonopolkapitalismen kan simpelthen ikke acceptere at et stort monopol risikerer at gå nedenunder og hjem. Dertil er monopolerne magt for stor og landets økonomi for sårbar. Og så er det jo sådan at de store monopoler også er strategisk vigtige militært set. Chrysler fremstiller f.eks. USAs kampvogne.

6. Kapitaleksporten og kampen om verdensmarkedet

Monopolerne får som nævnt ovenfor stadig større vanskeligheder ved at placere deres kapital i hjemlandet til en tilstrækkelig høj monopolprofitrate. Desuden er de afhængige af en vis råstofproduktion som kun/billigt kan foregå i udlandet. Disse to forhold i forening med ønsket om at trænge yderligere ind på fremmede markeder fører til kapitaleksport. Kapitaleksporten sker dels ved eks-

21 Recession: økonomisk tilbagegang.

MONOPOLKAPITALES INTERNATIONALE KRISE

port af produktionsmidler fra hjemlandet, dels ved eksport af penge/guld der kan bruges til at betale opbygningen af en produktion/distribution i udlandet.

Kapitaleksporten er siden 1946 taget gevaldig til i omfang. USA er den største kapitaleksportør, men også andre imperialistiske lande f.eks. Sverige ligger godt til hvis man regner pr. capita.

De oplysninger vi har kunne få om USAs kapitaleksport varierer lidt, men tendensen er klar nok.

I følge »Statistical Abstract of the US, 1967« (cit. fra Jalée, Imperialismen i 70'erne) var de op igennem årene samlede private direkte kapitalinvesteringer: 8,4 milliarder \$ i 1946, 118 milliarder \$ i 1950 og 32,8 milliarder \$ i 1960. Hertil kommer amerikanske investeringer i værdipapirer i udlandet der voksede fra 5,3 milliarder \$ i 1945 til 12,6 milliarder \$ i 1960.

Siden 1960 er kapitaleksporten fortsat vokset kraftig.

Tabellen nedenfor viser USAs private investeringer i udlandet i selskaber hvor USA-indbyggere ejer mindst 10% af aktier der giver stemmeret:

USAs PRIVATE INVESTERINGER I UDLANDET.

	1960 mia S	1970 mia S	Årl. vækst
Vesteuropa	6,691	30,714	16,5 %
Latin-Amerika	7,481	13,528	5,8 %
Canada	11,179	25,784	8,7 %
Afrika	0,639	3,086	17,1 %
Øvrigt	5,843	20,919	13,6 %
Hele verden	31,833	94,031	11,4 %

Tabellen viser at USA placerer mest produktionskapital i Vesteuropa.

Kapitaleksporten til den 3. verden har været mindre, bl.a. på grund af risikoen for nationaliseringer. Den kapital man placerer i den tredje verden er først og fremmest den kapital der er brug for til råstofudvinning. Profitraten for den eksporterede kapital er ca. 3 gange så høj i den tredje verdens lande som i Europa og Canada.

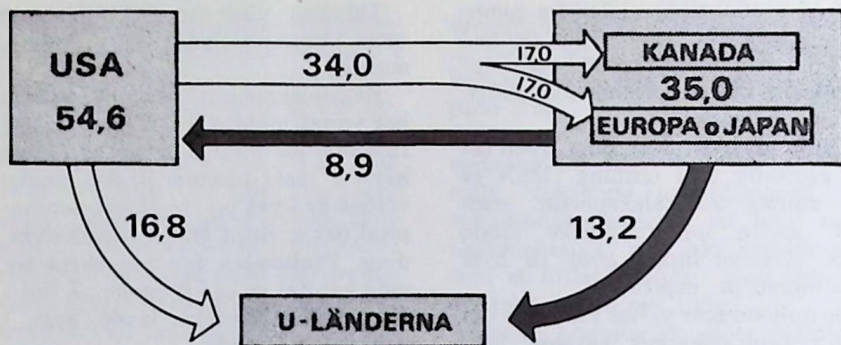
Væksten i kapitaleksporten pr. år er også betydelig. Til sammenligning kan nævnes at USAs industriproduktion i perioden 1960-1970 voksede med 5,3% pr. år.

Men det er altså ikke kun USA der eksporterer kapital. Japan, Vesttyskland og Sverige er eksempler på lande der fører en stadig mere intens kapitaleksport.

Den internationale kapitaleksports hovedstrømme illustreres på denne måde i Levinson-Sandéen: »Kapitalets international« side 15, Lund 1974: samlede udlandsinvesteringer op til 1966 i milliarder \$.

Kilde: US News and Wold Report. Cit. fra Klassekampen, Norge 48/1974 -(beregning af tilvækstprocenter er vor egen - KT)

MONOPOLKAPITALES INTERNATIONALE KRISE

Men monopolkapitalens forsøg på at løse »overakkumulationen« ved kapitaleksport er forbundet med en række nye problemer. En meget stor del af denne eksporterede kapital vender hjem igen gennem de store profitter der strømmer tilbage fra udlandet. Hvis »overakkumulationen« skal løses ved kapitaleksport må denne nødvendigvis vokse meget hurtigt i omfang.

Samtidig må den imperialistiske krigsmaskine udbygges i stadig hurtigere tempo for at forsvare disse udlandsinvesteringer og det »erobrede« verdensmarked overfor en stadig mere enig front og den 3. verdens lande i deres antiimperialistiske kamp. For bl.a. at forsvare sine private investeringer på 94 milliarder \$ bruger USA nu årlig ca. 80 milliarder \$ på militærbudgettet!

Og krigens apostel Kissinger farer rundt med en »fredskvist« i hånden.

USAs stilling på verdensmarkedet er blevet svækket, bl.a. på grund af denne kapitaleksport. Produktiviteten er steget væsentlig hurtigere i andre imperialistiske lande, især Japan og Vesttyskland og disse landes monopoler har samtidig på grund af lave lønninger i industrien

kunnet erobre en stadig større del af verdensmarkedet. USAs handelsbalance er bl.a. som en følge heraf blevet negativ i de sidste par år.

Et helt nyt fænomen i USAs moderne historie.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

	Industriprod. vækst pr år %		Produktivitet vækst pr år %		Andel af verdens industriprod. %		Andel af verdens eksport %	
	1960-65	1965-70	1960-65	1965-70	1950	1970	1958	1969
USA	6,2	4,3	4,8	1,5	54,6	41,4	16,4	13,5
Vesttyskl.	6,4	5,7	5,0	4,8	6,6	9,8	8,5	10,4
Frankrig	6,5	6,7	5,9	6,5	4,4	4,8	4,9	5,5
Italien	6,7	8,6	5,2	6,2	2,3	3,6	2,4	4,5
Storbritt.	3,3	2,6	2,9	3,3	11,6	7,0	8,4	6,1
Japan	11,6	16,7	7,0	14,0	1,6	9,9	2,6	5,8

Kilder: Produktion og produktivitet: SOU 1973:21, Sverige, cit. fra Häften för Kritiska studier 8/1973 side 16. Andel af verdensindustriproduktionen: Busch, Schöler og Seelow »Weltmacht und Weltwährungskrise, side 76, cit fra Häften för kritiska studier nr. 6/1974 side 34. Andel af verdenseksporten: Busch, side 79, cit. fra HfK. 6/1974 side 35.

Tabellen giver et klart fingerpeg om de ændrede styrkeforhold på det økonomiske område. USAs og især Storbritanniens industriproduktion stagnerer. Produktiviteten i disse lande vokser meget langsomt. Disse to landes andel af verdensindustriproduktionen falder kraftigt. Det samme gør eksporten. Især Vesttyskland og Japan vinder hurtig frem.

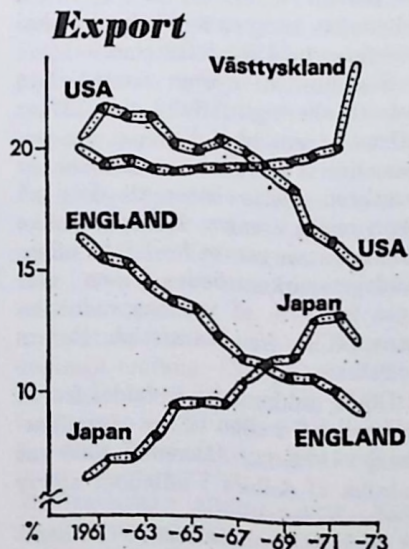
Den forandrede situation på verdensmarkedet illustreres klart af følgende diagram fra Dagens Nyheter, Stockholm, 5.3.74: der viser de »fire stores« andel af verdenseksporten af »værkstedsprodukter«, dvs. forarbejdede jern- og metalprodukter.

7. Valutakrisen

USA har helt op til for et par år siden haft en positiv handelsbalance, dvs. eksporten fra USA har været

større end importen fra udlandet. Alligevel har USA især på grund af de militære udgifter samlet haft en negativ betalingsbalance overfor udlandet i de fleste år efter anden verdenskrig. Penge er altså strømmet ud af USA og disse har hobet sig op især i Europa - eurodollars. Betalingsbalanceunderskuddet er vokset.

I de sidste par år har dertil også handelsbalancen været negativ og betalingsbalanceunderskuddet er

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

blevet endnu større. Men først og fremmest skyldes betalingsbalanceunderskuddet altså de militære udgifter i udlandet.

Et eksempel som viser at det er store beløb der er tale om er følgende:

I forbindelse med at USA i 1967 på grund af betalingsbalanceproblemer, besluttede at reducere tropperne i Europa med 30.000 mand blev det beregnet at dette ville reducere underskuddet på USAs betalingsbalance med 100.000.000 \$ pr. år! (Mandel, Dollarkrisen, Kristianstad 1973, side 10).

Dog, USA-imperialismen står i en uløselig modsigelse. På den ene side nødvendigheden af at skære ned på de militære »opgaver« i udlandet og på den anden side nødvendigheden af til enhver pris at forsvare USA-imperialismens interesser. Derfor vil USA atter optrappe andelen af soldater i Europa der direkte kan sættes ind i kampe fra 62% til 71% i løbet af to år og to nye brigader skal overføres fra USA. (Gnistan 9/75).

Baggrunden er uhyr simpel. Lyt bare til »Foreign Affairs okt. 1971«: »Det er trods alt i Europa, om nogensteder, at USAs interesser er stærkest. Dette beror til dels på økonomiske årsager. Europa er ikke kun det store center for USAs udenlandske virksomheder, men står også for 20% af verdensproduktionen«. (Cit. fra Marxistisk Forum 8/1973)

USAs guldreserve er faldet fra 23 milliarder \$ i 1950 til ca. 10 milliarder \$ i 1972. 22) Allerede i 1960 var antallet af dollars i udlandet større

end hele USAs guldreserve. Siden da er »tilliden« til dollaren blevet ringere. Idag svømmer over 250 milliarder \$ rundt i udlandet, dollars der overhovedet ikke kan vende tilbage til USA, idet det vil få til følge at hele den kapitalistiske verdensøkonomi bryder sammen.

Følgende diagram viser tilvæksten af eurodollars, ifølge det amerikanske tidsskrift »Fortune« i februar 1975 (Milljarder \$):

Opgørelsen stammer fra et af USAs største finanscentre »Morgan Guaranty Trust co. (1/4 af de ca. 350 milliarder eurodollars er ikke placeret i Europa og ca. 1/4 af dem er andre valutaer end dollars.)

Siden midten af 1974 er tilvæksten af eurodollars hørt op - baggrunden er at den udenlandske kapital ikke vil have mere af disse stadig mere værdiløse dollars.

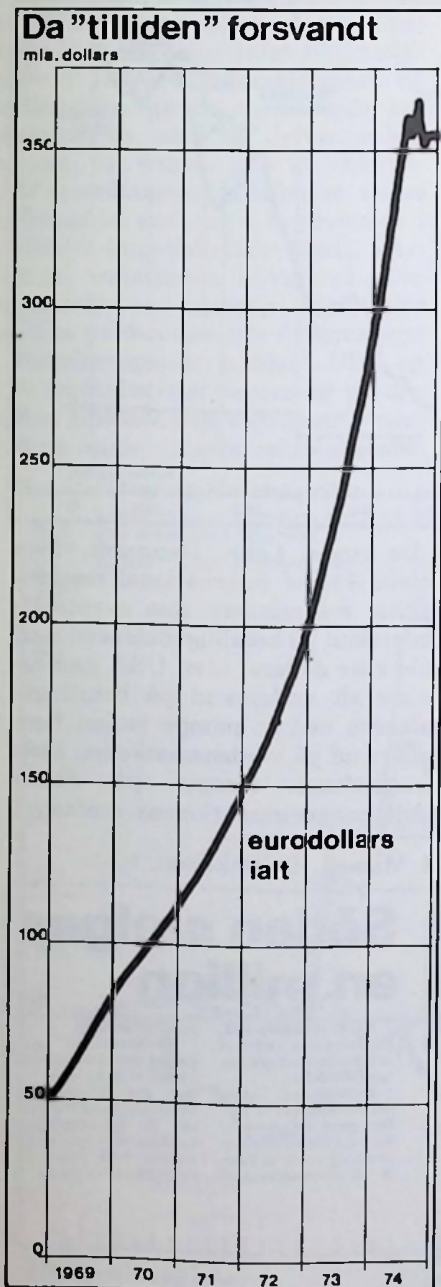
Flere lande, især Frankrig under de Gaulle, har krævet disse dollars indløst i guld. USAs store guldbeholdning fra 1945 er derfor blevet drænet, som nævnt ovenfor.

Der kom efterhånden så mange dollars i cirkulation i udlandet at USA simpelthen ikke kunne overholde sine internationale økonomiske forpligtigelser, dvs. indløse udenlandske dollars i guld.

Den 15. august 1971 blev Nixon tvunget til at ophæve muligheden for at indløse udenlandske dollars i guld. 18. december 1971 devaluerede USA for første gang siden 30'erne. 13. februar 1973 devaluerede USA yderligere en gang. Før devalueringen i 1971 var dollarens værdi 35 \$ pr. ounce guld. Nu er den formelt ca.

22 Mandel, Dollarkrisen, s. 30 samt FIB, Kulturfront, Sverige 11/73.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

42 \$ pr. ounce guld. 23) Men denne pris er som sagt fiktiv idet USA ikke længere indløser dollars i guld.

Guldprisen er i realiteten blevet langt højere, selv om de høje priser idag delvis er resultatet af spekulation.

Det britiske »The Economist« viser d. 22.3.75 følgende klare beskrivelse af guldprisernes udvikling:

(se side 38).

Siden USA ophævede guldindløsheden (Convertibility suspended) er prisen på guld på guldmarkedet i London steget fra ca. 44 \$ pr. ounce til op imod 180 \$ pr. ounce. Ifølge de seneste oplysninger er guldprisen 26.3.73 177½ \$ pr. ounce (Financial Times 27.3.75).

For at afmystificere dette her med guldet kan vi sige at markedsprisen på guld på lang sigt svarer til guldets produktionspris. Dette er forudsætningen for at det kan fungere som alment byttemiddel og betalingsmiddel. Produktiviteten i guldproduktionen er ikke blevet udviklet ret meget i dette århundrede. Derfor stiger guldprisen i forhold til andre varer. Hvis der samtidig er inflation - stiger guldprisen endnu hurtigere.

Ved 35 \$ pr ounce koster 1 kg guld 6.700 kr. Ved dagens markedspris 177½ \$ pr. ounce koster guldet 34.000 kr. pr. kg.

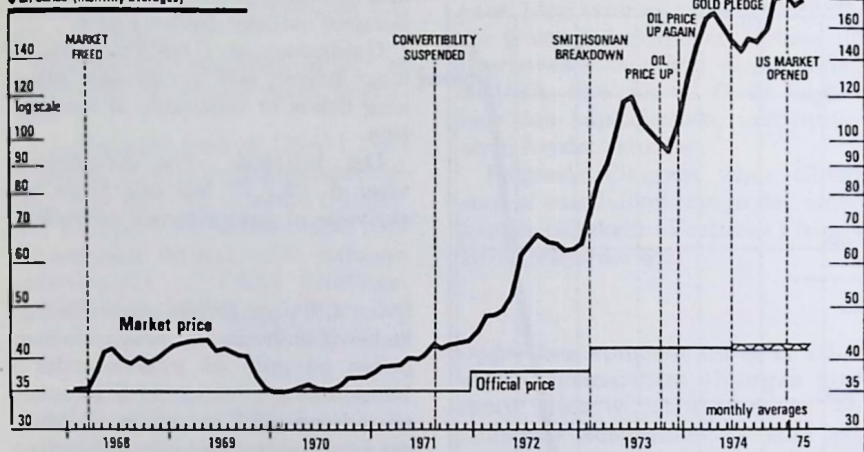
Valutaspekulationen har idag et kolossalt omfang. Europæiske nationalbanker tvinges gang på gang at lave støtte-køb af dollars, så dollarkurserne ikke rasler endnu længere

23 Statistiske efterretninger, Konjunkturoversigt dec. 74, s. 144-146 (Danmarks Statistik)

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

The London gold price

\$ an ounce (monthly averages)

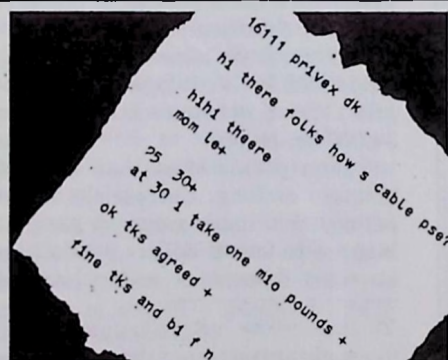
ned. Det er f.eks. sket at Vesttyskland på en gang har måttet købe 2 milliarder \$ på euromarkedet for at holde prisen oppe. 24) Selv danske finanscentre spekulerer i valuta i stor stil:

I følge Dagbladet Børsen tjente danske valutahandlere netto ca. en kvart milliard kroner i 1973 og i 1974 lidt mindre (28.2.75).

Børsen illustrerer aktiviteten på følgende kontante måde!

De lande, f.eks. Danmark, hvis valuta ikke er international reservevaluta, må regulere sine eventuelle underskud på betalingsbalancen med guld eller dollars. Men USA kan regulere sit underskud på betalingsbalancen ved at pumpe endnu flere dollars ud på verdensmarkedet. Dollarinflationen forøger på denne måde pengecirkulationens omfang i

24 Mandel, Dollarkrisen, s.14.

Valutahandel over fjernskriver: Hurtig og kontant

Sådan sælges en million

Her er et eksempel på, hvorledes man i løbet af få sekunders arbejde kan tjene 600 dollar.

Privatbanken købte om formiddagen 1 million pund i London til kurs 2,3330 overfor dollaren, og solgte til Bank

kurs 2,3336.

Værdistigningen for pundet over for dollaren i løbet af de forløbne timer, gav Privatbanken en fortjeneste på 600 dollar. På det tidspunkt, handelen blev foretaget, svarede dette beløb til ca. 3500 danske kroner.

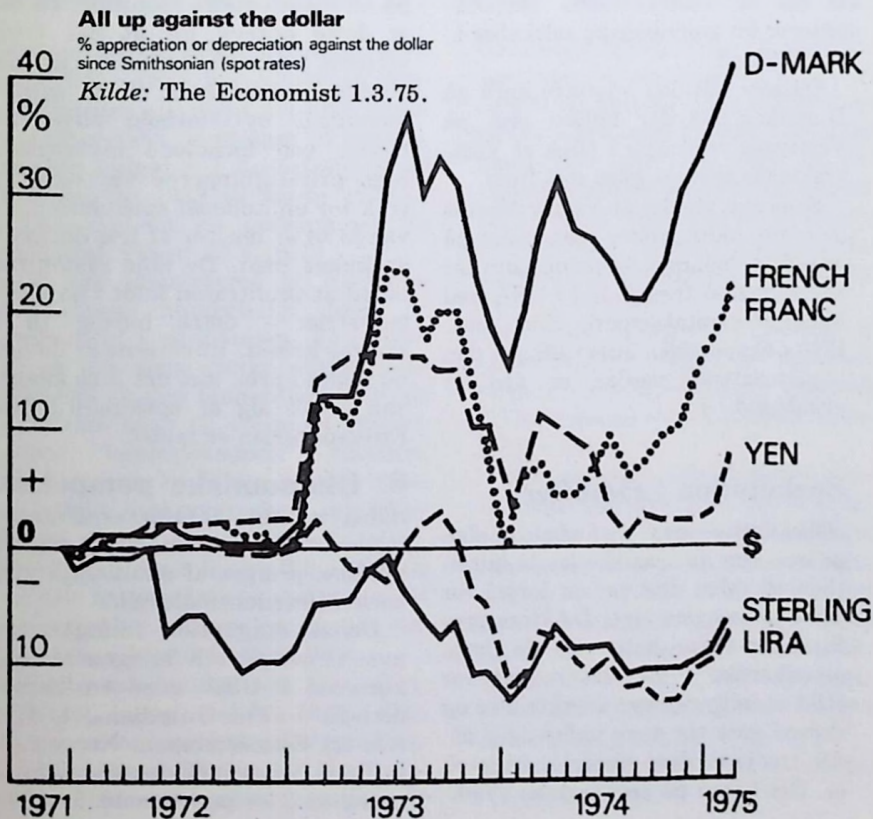
Børsen, fredag den 28. februar 1975

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

alle imperialistiske lande og forstærker den verdensomspændende inflation. Men en katastrofal økonomisk krise i USA ville umiddelbart og automatisk sprede sig til alle imperialistiske lande og derfor er løsningen, for enhver pris at »kræve« den amerikanske inflation et værre lægemiddel end selve sygdommen i de andre imperialistiske lande. Derfor vil inflationen blive ved. Der eksisterer en uløselig modsigelse mellem på den ene side dollaren som krisebekæmpende middel i USA og den kapitalistiske verden og på den anden side dollaren som reservevaluta i de internationale valutasystem.

Det internationale valutasystems krise vil vare ved så længe den kapitalistiske produktionsmåde lykkes at overleve. Spekulationerne vil blive ved. Det er såre simpelt. For et monopol med 25 millioner \$ i likvide reserver vil en variation i valutakurserne eller renten på 2% repræsentere en gevinst eller et tab på en halv million \$. Og spekulationerne foregår netop internationalt.

De ændrede internationale styrkeforhold på det økonomiske område fremgår klart af følgende sammenligning mellem valutakrisen på dollar og kurserne på de øvrige vigtigste valutaer:

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

Diagrammet viser samtidigt hvilke vældige svingninger den kapitalistiske valuta er kommet ind i siden 1971. NB. diagrammet begynder *efter* USAs devaluering 18.12.1971! Hvis vi istedet tager 1. oktober 1969 som begyndelsestidspunkt så er D-markens siden da steget ca. 65% i forhold til dollaren. Som følge heraf, og som følge af Vesttysklands fremgang på eksportmarkederne gik Vesttyskland i 1974 forbi USA i værdien af den samlede eksport. Vesttyskland er idag verdens eksportland nr. 1. USAs herredømme på verdensmarkedet er afgjort for nedadgående, selv om en vis del af Vesttysklands eksport stammer fra amerikanske selskaber i Vesttyskland.

Og selv om den stigende kurs på D-markens betyder højere pris på Vesttyske produkter i USA er Vesttysklands eksport gået støt frem.

Samtidig gælder at Vesttysklands og visse andre landes monopoler på grund af dollarens faldende kurs får lettere ved at trænge ind i USA ved hjælp af kapitaleksport. Kort sagt, USAs økonomiske førerstilling i den imperialistiske verden er ved at svinde ind.

Spekulation i råstoffer

»Oliekrisen« - dvs. de forhøjede oliepriser - tog de arabiske lande initiativet til. Men den var en fordel for USA på længere sigt. De store profitter for olieselskaberne - de fleste amerikanske - gør det muligt for USA at udbygge nye energikilder og derved gøre sig mere uafhængig af den tredje verdens gradvise frigørelse. Det betød på kort sigt en svæk-

kelse af USAs økonomi, men det betød en endnu større svækkelse af Vesteuropas og Japans økonomier og USA kunne herved relativt set styrke sine økonomiske positioner.

Priserne på de allerfleste råstoffer var siden 1950 blevet stadig lavere. USAs monopoler har altid spekuleret med råstofpriserne. F.eks. førte man længe den politik overfor Chile, at hver gang Chile truede med en nationalisering af kobberminerne så smed USAs monopoler masser af kobber ud på verdensmarkedet og trykkede prisen. I 1973/74 startede en kraftig almen stigning af råvarepriserne, ikke kun på olie men også på en masse andre råstoffer. Til dels er dette udtryk for at den tredje verdens lande tilstræber en ny økonomisk orden, hvor deres gradvis forringede bytteforhold bliver forbedret ved forhøjede råvarepriser. Men prisstigningerne var også udtryk for en kolossal spekulation, der var jo bl.a. masser af frie dollars at spekulere med. De høje råstofpriser betød at profitten faldt i en række industrier - dette bidrog til at skærpe krisen. Råvarerne er da også nu faldet i pris, idet det ikke længere kan betale sig at spekulere i dem. Efterspørgslen er faldet.

8. Økonomiske perspektiver

Siden midten af 1960'erne er den moderne imperialismes tråd ind i en ny fase, præget af økonomisk stagnation i verdensmålestok.

Denne stagnation fremgår klart hvis vi ser på udviklingen af aktiekurserne i USA over en længere periode. I »The Guardian«, 11.12.73 (Cit fra Klassekampen, Norge 2/74) er Dow Jones indekset for industriaktier vist for perioden 1915—1973.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

Her ser man tydeligt hvordan perioden 1941—1965 har været en ekspansionsperiode samt hvordan perioden efter 1965 er præget af stagnation og nedgang. (Aujorføringen af indekset fra 1973 til marts 1975 er KT's - baseret på oplysninger fra Financial Times 22.3.1975)

Vi har konstateret at monopolkapitalisme uundgåeligt fører til stagnation i økonomien. Forsøgene på at stimulere denne stagnerende økonomi og den tendentielt faldende profitrate fører til voksende forgældelse, kapitaleksport, inflation, valutakriser. Samtidig er den imperialistiske økonomiske udvikling meget ujævn. Gamle førende monopoler taber deres førerstilling. Gamle førende imperialistiske stater gør det samme. Nye monopoler og nye stater rykker frem i forreste linie.

Dette må uundgåeligt føre til en skærpet kamp mellem imperialistmagterne om markedernes opdeling.

Lenin siger: Thi under Kapitalismen er ethvert andet grundlag for

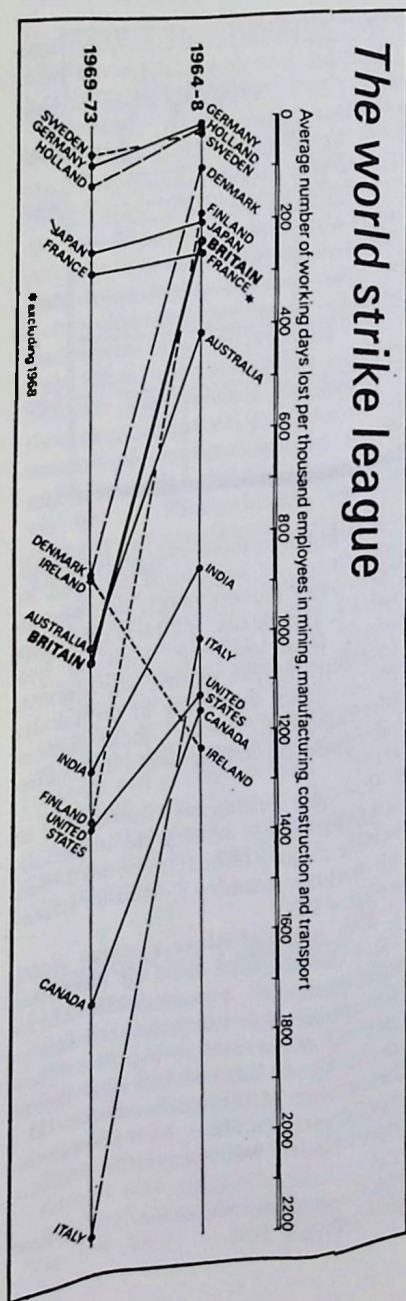
opdelingen af interesse- og indflydelsessfærer, af kolonier o.s.v. end de opdelende parters magt, den økonomiske, finansielle, militære og øvrige magt ikke tænkelig. Men de deltagendes styrke ændrer sig ujævnt, thi en jævn udvikling af de enkelte foretagender, truste, industrigrøne og lande er umulig under kapitalismen . . .

Er den antagelse tænkelig, at magtforholdet mellem de imperialistiske magter efter ti, tyve års forløb vil forblive uændret? Absolut utænkelig.« 25)

Det imperialistiske systems alment anerkendte kriser må ikke først og fremmest ses som en overproduktionskrise (denne krise er konjunkturtelt betinget og det er kun et aspekt af krisen). Vi må snarere betragte denne krise som et alment sammenbrud i systemets stabilitet hvor revolutionære befrielsesbevægelser, proleta-

25 Lenin, Imperialismen . . . , Tiden 1947, s. 191.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

riatets klassekamp, spændningsforholdet mellem de imperialistiske lande, valutakriser etc. sammen smelter til en proces der i voksende grad underminerer systemets stabilitet. Den internationale krise skærpes derfor både økonomisk og politisk.

Det springende punkt m.h.t. en forståelse af krisen er at man acceptere Lenins analyse og teori fra 1916 »Imperialismen som kapitalismens højeste stadium« er nøglen til en forståelse af den nuværende situation.

Politiske perspektiver

Klassekampen er som følge af stagnationen i økonomien, indkomspolitikken i England, USA m.fl. lande blevet skærpet. Strejkerne er f.eks. vokset kraftigt i omfang.

The Economist viser 4.1.75 hvordan udviklingen i strejkeaktiviteten er vokset fra perioden 1964-68 til perioden 1969-73. Diagrammet viser udviklingen i antallet af strejke-dage pr. 1000 arbejdere i forskellige lande.

Idag kan vi se at aktiekursernes fald er bremsset, der har endda været visse opadgående tendenser. Inflationen er i flere lande samtidig blevet reduceret. Hvis arbejderklassen i industrilandene accepterer den nye hårde undertrykkelse med indkomspolitik, reallønsfald, høj arbejdsløshed etc. ja, så er der visse tegn på at økonomien i imperialistlandene kan stabiliserer sig midlertidigt på et nyt, lavere niveau.

Resultatet bliver:

Fortsat høj inflation, fortsat høj arbejdsløshed, (men ikke som i 30'erne) fortsat lav økonomisk til-

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

vækst generelt, men store profiler for monopolerne. (derfor al den snak om *nulvækst*).

Det er helt klart hvem der må betale prisen: Arbejderklassen ikke kun i USA, men i hele den kapitalistiske verden.

Det er også klart at arbejderklassen ikke ret meget længere vil finde sig i faldende realløn, permanent arbejdsløshed, o.s.v. De skærpede modsigelser i de imperialistiske lande vil føre til skærpet klassekamp. Samtidig skrider den tredje verdens frigørelse hurtigt fremad. Imperialismen taber terræn i land efter land. Det kapitalistiske verdensmarked bliver indsnævret. I Syd-øst-asien

vinder de indokinesiske folk store sejre. Den nye økonomiske orden som Afrikas og Asiens lande nu prøver at få etableret vil yderligere svække de imperialistiske økonomier; ikke fordi mange af disse lande i Afrika og Asien er socialistiske, men fordi disse landes kamp retter sig mod udbytningen af dem, en udbytning som monopolerne bl.a. baserer deres magt på. Alt dette bidrager til at skærpe imperialismens krise og skærpe den økonomiske og politiske kamp om en nyopdeling af verden mellem de imperialistiske lande.

Formerne for den imperialistiske kamp om en ny opdeling kan skifte - på et tidspunkt er den »fredelig«, på et andet er den åbent voldelig. Dens natur er dog stadig den samme.

MONOPOLKAPITALENS INTERNATIONALE KRISE

Risikoen for en tredje verdenskrig der påny vil forvandle Europa til en slagmark er stadig til stede. Supermagterne Sovjetunionen og USA står mod hinanden med store slagstyrker netop i Europa. Samtidig tilstræber den vesteuropæiske (især den Vesttyske monopolkapital) og Japan atter en nyopdeling af verden.

I »Norden mellem supermagterne« (særunummer af KT) sammenfatter de nordiske marxister-leninister den nuværende verdenssituation på følgende måde:

Situationen udvikler sig meget hurtigt i verden og Europa. Historien har dømt imperialismen og kapitalismen til undergang og folkene i hele verden har besluttet at tage fremtiden i deres egne hænder. Men supermagterne fortsætter med at forberede sig til krig mod folkene og mod hinanden. I Europa opruster de to supermagter. Kendsgerningerne viser også at Norden ingenlunde er et roligt hjørne af Europa.«

De arbejdende massers problemer kan ikke løses af de borgerlige parlamenter og regeringer eller gennem samarbejde med en af supermagterne. Marxister-leninister mener, at alene en aktiv mobilisering af arbejderklassen og dens allierede til forsvaret for den nationale suverænitæt, mod supermagternes forsøg på at vinde overherredømme i Europa, samt til kamp for den socialistiske revolution vil gøre det muligt for folkene at skabe en fremtid uden arbejdsløshed, uden angst for morgendagen og uden nye krige.

Lenin sagde i 1920: Imperialismen er forgården til proletarietets sociale revolution. Det er siden 1917 blevet bekræftet i verdensmålestok«. (Lenin, Imperialisme som . . . , s. 56). De mange forgæves forsøg i de kapitalistiske lande på at »løse« krisen giver dagligt nye beviser på at der kun er én løsning, arbejderklassens løsning: den socialistiske revolution.

DKPs

»KRITIK AF MAOISMEN«

Alle former for fordrejninger bruges i kampen mod marxismen-leninismen. Her gennemgås det seneste eksempel; en artikel i DKP's teoretiske tidsskrift. DKP's revisioner af marxismen-leninismen sættes i relief gennem dets kritik af »maoismen«. For netop en revision af marxismen-leninismen er forudsætningen for at man kan erklære Mao Tsetung-tænkningen for ikke at være en videreudvikling af den videnskabelig socialisme, konkluderer artiklen.

I DKPs teoretiske tidsskrift Tiden/Verden Rundt nr. 9—10/74 findes bl.a. en artikel af Bjørn Grøn med titlen »Maoismens anti-marxistiske væsen«. Bjørn Grøn var en af DKPs spidskandidater ved det sidste valg, og han havde siddet i Folketinget i dag, hvis det var gået, som DKP spåede før valget.

Artiklen gennemgår på de knap 20 sider forskellige sider af den marxistisk-leninistiske teori og gør det med det formål at påvise, at der ikke er sket en udvikling af marxismen-leninismen til Mao Tsetung-tænkningen, men at denne udvikling tværtimod markerer et skridt væk fra proletariats verdensanskuelse.

Baggrunden

Grunden til denne kamp mellem revisionister og marxister-leninister er de revisioner, som Sovjetunionens kommunistiske Parti foretog af de mest fundamentale marxistisk-leninistiske principper. På så centrale

områder som spørgsmålet om klassekampens skæbne under socialismen, sikringen mod bureaukratiske tendenser inden for stat og parti og spørgsmålet om statens skæbne under den socialistiske opbygning formulerede Mao svar, som på afgørende vis ramte de nye magthavere i Sovjetunionen. Mao sagde, at klassekampen fortsatte, og at der var en stadig trussel om en kapitalistisk genrejsning, at partiet måtte anvende masselinien, at ledende partimedlemmer skulle holde sig i snæver kontakt med masserne, og at den eneste måde den socialistiske stat kunne sikre sin fortsatte eksistens på var ved at styrke proletariats diktatur. Og som det vil fremgå tydeligt af denne kritik er arvtagerne af marxismen og leninismen vokset frem i skarp kamp mod de revisionistiske partier, herhjemme DKP.

Da det er BG's ærinde at angribe det seneste og højeste stadie som proletariats verdensanskuelse har nået - Mao Tsetung-tænkningen - må

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

en del af svarene på DKPs kritik bestå af, endda af og til temmelig lange, citater fra Mao som den, der har videreudviklet marxismen-leninismen. Det betyder på ingen måde, at Mao Tsetung-tænkningen her lægges frem i sin helhed. Hvad vi af naturlige grunde gør, er at forsvare den mod de angreb BG formulerer, og at koncentrere os om det.

Striden i Danmark

Rystelsen af den internationale kommunistiske bevægelse i begyndelsen af tresserne med splittelsen mellem Kinas Kommunistiske Parti og Albaniens Arbejdets Parti på den ene side og Sovjetunionens Kommunistiske Parti på den anden betød på ingen måde en rystelse i DKP. De revisioner af marxismen-leninismen, som blev foretaget på SUKPs 20. og 22. kongresser svarede på sin vis til den reformistiske udvikling, som DKP var kommet ind i. Derfor voldte det ikke store problemer for DKP at tage stilling. Ja, DKPs centralkomite anså spørgsmålet for så entydigt og svaret for så indlysende, at den betragtede en diskussion blandt medlemmerne for ligegyldig og mente, at en beslutning på et centralkomite-møde ville gøre det. Sådan valgte DKP side!

Hvorfra ved Bjørn Grøn det han ved?

Er det noget, der karakteriserer hele Bjørn Grøns (BGs) artikel, er det: uhæderlighed. Det er sjældent set, at så mange fordrejninger og direkte citatfusk eksisterer inden for en tidsskriftsartikels rammer. Og så ser vi

helt bort fra, at BG helt tydeligt aldrig har læst Mao. Hvad der er BGs eget værk, er det næsten umuligt at gennemskue. Men at der ikke så meget som ét sted er én henvisning til kilde, sidetal og udgave når BG citerer, og at BG simpelthen citerer forkert siger lidt om arbejdsmetoden. For de der ønsker at læse BGs *hilde* til angrebet på »maoismen« kan der henvises til A. Rumiantsew: *Maoismen og den maoistiske filosofis anti-marxistiske væsen* (SUKPs teoretiske tidsskrift »Kommunist« nr. 2, Moskva 1968). Men lad os nu kaste os ud i den danske version. Det skal siges at det er muligt at skrive mindst 100 sider om BGs uhæderlighed og om de utallige afsløringer, der er af revisionistisk tankegang, og hvor langt den ligger fra marxismen-leninismen. Men det er der ikke plads til her. Hvad vi derfor er tvunget til, er at tage nogle af de mest centrale problemer op.

Basis og overbygning

BG kritiserer Kinas kommunistiske Parti for at betragte udviklingen af produktivkræfterne som noget, der i visse situationer er sekundært i det socialistiske samfunds udvikling.

Hvorfor mener BG, at det er galt? Fordi »hovedopgaven efter den socialistiske revolutions sejr altid vil være udviklingen af den socialistiske økonomi (hvilket BG opfatter synonymt med produktivkræfter; vor bemærkning), thi dette giver grundlaget for løsning af de øvrige opgaver«. (s. 329) Deri er vi 100% uenige! Hvis man opfatter dette som et alment princip betyder det, at udviklingen af produktivkræfterne er grundlaget for

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

løsningen af de mange opgaver i det socialistiske samfund. Men det er ikke rigtigt. Det, der er grundlaget, det, der er forudsætningen for, at de mange opgaver kan løses, det, der er forudsætningen for at også økonomien udvikler sig socialistisk - det er, at proletariatet fastholder og udvider sin magt. Det synes slet ikke at være et problem for BG. Bare produktivkræfterne udvikles, så når vi socialismen! Dermed ikke sagt at forandringerne i den socialistiske økonomi og produktivkræfternes udvikling ikke er betingelsen for at det socialistiske samfund kan udvikles - men i *hvilken* retning, det er jo det centrale spørgsmål. Derfor er det, at statens klassekarakter er så central, derfor er det at partiets klassekarakter er så centralt. Kun så længe disse arbejderklassens organer forbliver under arbejderklassens kontrol, vil der være tale om en udvikling af såvel økonomien som andre af samfundslivets områder i socialistisk retning. Derfor bliver det centrale for arbejderklassen netop at sikre dens klasseskæb og sikre, at det bliver brugt til at udvikle samfundet frem mod kommunismen.

Ja, men har vi ikke dermed forladt materialismen? Er det ikke netop produktivkræfternes udvikling der er afgørende for et samfunds udvikling? Jo, det er det. Men produktivkræfter er ikke et eller andet tog, der bare ruler afsted. Produktivkræfter udvikler sig under bestemte produktionsforhold, og det er netop *de* produktionsforhold, der betinger den specifikke udvikling af produktivkræfterne. Derfor er det den politiske magt, der er hovedsiden. Det er spørgsmålet om at tilvinge sig dispositionsretten over produktionsmidlerne. Det er denne magt, det er den-

ne ret arbejderklassen tilkæmper sig med den socialistiske revolution. Og det er denne magt, dette grundlag, arbejderklassen bruger til at sikre »udviklingen af den socialistiske økonomi« og produktivkræfterne.

Hvordan bliver mennesket klogere?

Senere tager BG grundlæggende marxistiske begreber op og »beviser«, at Mao har udtrykt sig i strid med disse. BG kritiserer Mao for empirisme, »der udvises ingen forståelse for den betydning som den rationelle abstrakte tænkning spiller«. (s. 331) Og BG erklærer at Mao ser fuldstændigt bort fra videnskabens rolle - »at trænge bag fremtrædelsesformerne og afdække tingenes modsigelsesfyldt væsen«. (s. 330)

Samtidig er Mao pragmatiker, hvilket bla. kommer til udtryk i Maos brug af vendingen »af skade bliver man klog«. BG karakteriserer dette med følgende ord: »sandhedskriteriet («korrekthedskriteriet») bliver ikke overensstemmelse mellem ideen og de objektive sagsforhold, men derimod den praktiske nytte« (s. 331). Og til sidst er Mao også »anti-intellektualistisk« (s. 331) fordi Mao med begrebet praksis mener »fysisk arbejde under en eller anden form« (s. 331).

Er det rigtigt, at Mao er empirist, og at han afviser videnskabens betydning?

Herom siger Mao: »Denne teoris fejl (empirismen, red.) ligger i, at den ikke forstår at skønt de data, der opsamles sansemæssigt, genspejler visse realiteter i omverden (jeg taler her ikke om den idealistiske empirisme,

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

der kun fører betragtningen tilbage til såkaldt indre selvbetragtning), er de blot ensidige og overfladiske, de genspejler tingene ufuldstændigt og genspejler ikke deres væsen. For fuldtud at genspejle en ting i dens helhed, dens iboende lovmæssigheder, er det nødvendigt gennem tankearbejde at bearbejde sanseindtrykkenes righoldige data, sigte det væsentlige fra det uvæsentlige, eliminere det falske og beholde det sande, gå frem fra det ene til det andet og fra det ydre til det indre, for at skabe et system af begreber og teorier og foretage springet fra sansemæssig til rationel erkendelse.» (Om modsætelse, MLF 1973, s. 13—14) Men hvad så med modsætningen overensstemmelse mellem ideen og de objektive forhold kontra praktisk nytte?

Vi lader igen Mao svare: »På begyndelsesstadiet vil de (der leder en krig, red.) blot erfare en hel del om kamp og ydermere lide mange nederlag. Men disse erfaringer (. . .) gør dem i stand til at forstå den røde tråd gennem hele krigen, nemlig de lovmæssigheder, der gælder for den givne krig, (vor udhævning) dens strategi og taktik, og som følge heraf vil de være i stand til at lede kampen fulde af selvtillid.« (samme kilde som ovenfor s. 12).

Indtil videre har det altså vist sig at Mao mener det diametralt modsatte af hvad BG påstår. Hvad så med Maos praksisbegreb?

»Menneskets samfundsmæssige praksis«, siger Mao, »er ikke begrænset til arbejde i produktionen, men antager også mange andre former: klassekamp, politisk liv, videnskabelig og kunstnerisk virksomhed - kort sagt: som et samfundsmæssigt

væsen deltager mennesket i alle sfærer af samfundets praktiske liv.« (samme sted som ovenfor, s. 4)

Også her var BG altså galt afmarcheret - praksis var ikke bare fysisk arbejde.

Indre og ydre modsigelser

Spørgsmålet om, hvad der er det fundamentale i en udviklingsproces er det næste punkt BG tager op. Han mener, at Mao helt afviser ydre faktors indflydelse på den indre udvikling, og at Mao ikke forstår, at ydre modsætninger genspejles i indre modsætninger. Dette leder bl.a. frem til »en vis atomisering i de politiske betragtninger, hvilket bl.a. har fundet sit udtryk i slagordet »stol kun på egen indsats, på egne kræfter«. En sådan politisk linie fører til nederlag; skal Vietnams folk og Chiles folk kun stole på egne kræfter? Det er et angreb på arbejderbevægelsens internationale solidaritet og på betydningen af denne.« (s. 333)

Dette er interessante betragtninger. Og de ligger i klar fortsættelse af, hvad der har været revisionistisk politik de sidste små femten år.

I tresserne formulerede SUKP den opfattelse, at de undertrykte landes befrielse afhang af resultatet af den »fredelige kappestrid« mellem USA og USSR, og at de nationale befrielseskrigs var en trussel mod verdensfreden og måtte bekæmpes. Her var det altså helt tydeligt, uanset hvor tåbelig teorien ellers var, at de undertrykte folk og nationes befrielse ikke var deres eget værk, men var supermagternes. Det var altså primært ydre faktorer der ville føre befrielse til de undertrykte. Her over for stod

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

den marxistisk-leninistiske opfattelse at det i sidste instans kun var folkenes egen kamp, der sikrede deres befrielse. Og derfor var grundlaget, d.v.s. generallinien, for de socialistiske landes udenrigspolitik solidariteten med de undertrykte folk, den proletariske internationalisme. Medens Sovjetunionen, der ikke interesserede sig for folkenes egen kamp, gjorde den *fredelig sameksistens* til *generallinien* for de socialistiske landes udenrigspolitik.

Det var i begyndelsen af tresserne. Men den dag i dag ser vi tilsvarende konsekvenser. Da Allendes »forsøg på at nå socialismen via det borgerlige parlament« var blevet knust sagde revisionisterne at hovedårsagen til den udvikling var den nord-amerikanske infiltration, altså USAs reaktionære regering. Medens marxist-leninister erklærede at årsagen til udviklingen var de *interne* forhold, at udviklingen havde sin årsag i afvæbningen af arbejderklassen og i reformisters og revisionisters udspredelse af falske forestillinger om borgerskabets »overholdelse af spillereglerne« og »fredelige« fremfærd.

Problemet er altså ikke at arbejdere og undertrykte folk *udelukkende* bør støtte sig på egen indsats, men at samtlige nationer og folks kamp for frihed grundlæggende set i teorien og i praksis er deres eget værk, fordi de i det øjeblik, de bliver afhængige af andres støtte for, at de kan fortsætte deres kamp, kan risikere at blive svigtet og dermed lide alvorlige nederlag, i det øjeblik hjælpen udebli-ver. Det kan selv ske med hjælpen fra et socialistisk land, hvis klassekampen i dette land fører til kapitalismens genrejsning.

Men som en lille tilføjelse til forholdet indre-ydre påvirkning og som et svar på BGs påstand ovenfor kan man jo citere Mao: »Ved en passende temperatur forandres et æg til en kylling, men ingen temperatur kan forandre en sten til en kylling.« (Om Modsigelse s. 24) I dette lille billede får Mao understreget dels, at de indre modsætninger er det basale (forskellen mellem på den ene side et æg og på den anden side en sten), dels at ydre påvirkning giver stødet til en indre proces.

Men hvad revisionisterne mener med international solidaritet ser vi bl.a. i DKPs tidsskrift hvor der i nr. 9-10, s. 802 står: »Samarbejdet mellem stater med forskellig samfundsstrukturer udvikler sig på det økonomiske, videnskabelige og tekniske område. Her lader socialismens lande sig lede af, at den *fredelige økonomiske verdensudvikling kræver yderligere forstærkelse af den internationale arbejdsdeling, forbundet med hele verdensøkonomiens system.*« (vor udhævning, red.)

Så kan man jo stille sig spørgsmålet, hvordan det vil gå et socialistisk land, hvor der endnu foregår klassekamp mellem en socialistisk og kapitalistisk vej, hvis det følger DKPs forslag om endelig at lade sig integrere i det kapitalistiske verdenssystem på grundlag af princippet om international arbejdsdeling! Der er en del, der tyder på, at højresiden, den kapitalistiske vej, vil blive styrket. Det siger så måske til gengæld noget om hvilke interesser, hvilke *klasse*interesser, Institutet for Verdensøkonomi og internationale relationer ved Sovjetunionens Videnskabsakademi tjener! Det er nemlig i en artikel derfra, at dette internationale arbejdsde-

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

lingsprincip beskrives.

Antagonismer

Også BG erkender at modsætninger grupperer sig i antagonistiske og ikke-antagonistiske. Han giver også selv en dækkende karakteristik af den antagonistiske modsigelse: det er modsigelsen af en sådan type, »at den ene side står i konflikt med selve eksistensen af den anden; at den kræver *undertrykkelsen* af den anden side for sin egen fortsatte eksistens og udvikling . . . « (s. 333). Men her stopper BG. Modsætninger er én gang for alle enten antagonistiske eller ikke-antagonistiske, siger BG. Og når Mao skriver at »i overensstemmelse med tingenes konkrete udvikling, udvikles nogle modsigelser, som oprindeligt var ikke-antagonistiske til at blive antagonistiske, mens andre, der oprindeligt var antagonistiske, udvikles til at blive ikke-antagonistiske.« (Om modsigelse, s. 59), så er det ifølge BG udtryk for subjektivisme, at modsætninger ikke er objektive, men et resultat af menneskelig påvirkning. Som eksempel på subjektivismen citerer BG Mao for at sige at »under Kinas konkrete betingelser kan denne antagonistiske klassemodsigelse (mods. mellem arbejderklassen og det nationale bourgeoisie, red.) hvis den behandles hensigtsmæssigt omformes til en ikke-antagonistisk og løses ved hjælp af fredelige metoder.« (Om den rette behandling af modsigelser inden for folket, Futura 1967, s. 4-5). Det er galt siger BG; modsætningen mellem borgerskab og proletariat er pr. definition antagonistisk - det kan ingen god vilje ændre noget ved! Deri er vi enige - og deri er også Mao enig. I

sætningen *umiddelbart* før det BG citerer skriver Mao nemlig: »Modsigelsen mellem det nationale bourgeoisie og arbejderklassen er en modsigelse mellem udbyggeren og den udbyttede og er af *natur antagonistisk*.« (vor udhævning, red.; cit. fra »Om den rette . . . « s. 4) Men hvad betyder det konkret? Betyder det at en alliance mellem bourgeoisie og arbejderklassen i den 3. verden er en umulighed? Nej, og det mener BG heller ikke, siger han. Men så må vi bede BG fortælle os hvordan man stabler en alliance på benene mellem to antagonistiske klasser, når modsætningen angiveligt *forbliver antagonistisk*, det var jo subjektivisme at påstå, at den udviklede sig til en ikke-antagonistisk modsigelse. Hvordan skaber man en alliance mellem to klasser der i alle situationer står i et antagonistisk forhold? Det kan man ikke! Derfor er det BG skriver fundamentalt forkert!

Ligesåvel som modsætningen mellem Trotskijs kontra Stalins og Lenins politiske linjer udviklede sig fra at være ikke-antagonistiske til at være antagonistiske, et eksempel Mao nævner og som BG også afviser, så udvikler modsætningen mellem bourgeoisie og proletariat sig konkret og under ganske specifikke historiske betingelser. Principielt, »af natur«, er modsætningen i begge eksempler antagonistisk, men kun forståelsen af modsigelsens konkrete historiske manifestation rummer kimen til en forståelse for under hvilke betingelser og på hvilket trin i modsigelsens udvikling, vi befinder os. Forstår man ikke denne proces, kan man ikke tale om, at klassekampen fortsætter under socialismen, og at man må skelne mel-

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

lem antagonistiske og ikke-antagonistiske modsætninger under socialismen - det hele forvandles til antagonistiske modsætninger!

Rollebytning og udviklingens bevægelse i spiral

I »Om modsigelse« taler Mao også om, at hovedsiden og bisiden i en modsætning kan »bytte roller«. Og som eksempel nævner Mao modsætningen mellem proletariat og bourgeoisi. Dertil kommer BG: »Men når det (borgerskabet, red.) er berøvet både sin økonomiske og politiske magt, så er det faktisk ingen *klasse* længere - det er likvideret *som klasse*; tilbage står den ideologiske opdragelse, som naturligvis kan volde sine store problemer. Hvad Mao nærmer sig med sådanne betragtninger er en opfattelse af klassetilørsforholdet som værende bestemt af *ideologiske* forhold - noget man iøvrigt også kan møde i visse borgerlige samfundsopfattelser.« (s. 336—337)

Når BG bryder artiklens iøvrigt meget selvsikre stil med bemærkningen om at Mao her »nærmer sig« en idealistisk opfattelse, så er det ikke, fordi BG på dette område bevæger sig på tynd is, men fordi han prøver at gå på vandet!

Hvad mener Mao om rollebytning? Skifter de bare plads? Nej! Mao siger: »I løbet af disse kampe (mellem det nye og det gamle, f.eks. proletariat og bourgeoisi; red.) forandres den ny side fra at være underordnet til at være overordnet for til sidst at være rådende, medens den gamle side forandres fra at være overordnet til at blive underordnet og dør gradvis bort.« (Om modsigelse, s. 47) Og

som et direkte svar på BGs påstand om at Mao ikke har forstået, at »ved at sprænge de kapitalistiske produktionsforhold lænker, sprænges samtidig de lænker som holdt bourgeoiset sammen som klasse . . . « (s. 377) fortsætter Mao: »I det øjeblik, hvor den nye side bliver rådende i forhold til den gamle, forandres den gamle *ting kvalitativt til en ny ting*.« (Vor udhævning; Om modsigelse, s. 47)

Dermed er BGs påstand om Mao's mekaniske rollebytningsopfattelse faldet til jorden, og dermed har samtidig BGs påstand om Mao's udialektiske opfattelse af, at udviklingen forløber i cirkler viste sig at være grundløs. Men hvad der iøvrigt karakteriserer BGs opfattelse af det socialistiske samfund, er, at det er resultatet af den endelige og afsluttede kamp mod kapitalismen. Borgerskabet er likvideret *som klasse*, skriver BG. Men når kommunister i kampen for det kommunistiske samfund erkender nødvendigheden af en overgangsfase, socialismen, er det jo netop udtryk for, at kapitalismen ikke bliver slået ned én gang for alle, fordi kapitalisterne på det givne historiske tidspunkt fratages al magt. Realiteten er, at eksistensen af flere ejendomsformer, stadige forskelle i det antal goder hver enkelt modtager på trods af lige stor arbejdsindsats, o.s.v., udgør den materielle basis for klassekampens fortsættelse. Og det er kun med erkendelsen af denne sammenhæng og en konsekvent kamp mod sådanne tendenser, at man undgår, at det socialistiske samfund undergraves og på et tidspunkt slår ind på den kapitalistiske vej. Derfor er det rigtigt, at den eksisterende borgerlige klasse ved den socia-

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

listiske revolution fratages dens magt, men dermed er muligheden for opkomsten af et nyt borgerskab ikke afværget, dermed er klassekampen ikke afblæst.

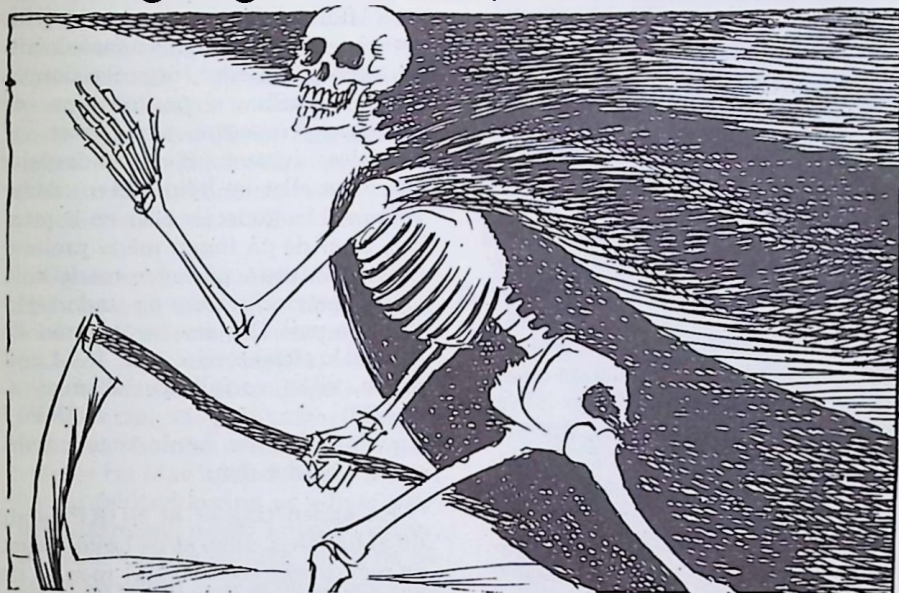
Krig og fred

Nu er det en del af den socialimperialistiske propagande at påstå, at Kina er meget krigerisk, og at en organisation som KFML, når vi f.eks. bekæmper den europæiske sikkerhedskonference, kæmper for krigen. Det mener BG, han finder belæg for når han i »Om modsigelse« støder på et citat som: »i classesamfundet er sådanne foreteelser som krig og fred under visse vilkår identiske« (BG, s. 338) og når han i FN hører Kinas FN-ambassadør Chiao Kuan-hua sige at »så længe menneskets udbytning af mennesket eksisterer, er krig uundgåeligt«. Hvis DKP ikke mener at krig og undertrykkelse hænger *organisk* sammen med udbyttersamfundene, hvis DKP ikke mener at ikke mindst imperialismen og modsætningen mellem de imperialistiske lande har skærpet undertrykkelsen og øget krigstruslen, hvad er da årsagen til krige? DKP siger, at vi finder os i en periode hvor hovedtendensen er »fred og afspænding«. Det siger det socialimperialistiske talerør i Danmark, fordi partiet i dets forsvar for Sovjetunionen og de andre socialkapitalistiske stater, og i dets forsvar for disse landes deltagelse i en økonomisk arbejdsdeling med de vestlige monopolkapitalister, i *det* forsvar må prøve på at indbilde det vietnamesiske folk, det czechoslovakiske folk, det cambodianske folk, det chilenske folk, folkene på Cypern og

Bangla Desh, det palæstinensiske folk, o.s.v., o.s.v. at det er freden der er hovedtendensen i verden idag. Det vil det blive svært at overbevise dem om! Men betyder det, at kommunister *ikke* skal kæmpe for freden? Nej, det betyder det ikke. Men Chiao Kuan-hua's udtalelse understreger, *at kampen for freden er en anti-imperialistisk kamp*, at det er en del af kampen mod det imperialistiske system. Det var først og fremmest dér skellet gik herhjemme i diskussionerne omkring støtten til de indokinesiske folk - hvor DKP sagde »Fred i Vietnam«, medens De Danske Vietnamkomiteer (DDV) sagde »USA ud af Vietnam - Bekæmp den amerikanske imperialisme«. DKP ville ikke støtte en påvisning af sammenhængen mellem kampen for fred i Vietnam og kampen mod den amerikanske imperialisme. Hvad DKP »over-så« var, at i den situation betød identiteten i modsætningen krig-fred, at kampen måtte rettes mod *undertrykkelsen* og ikke begrænses til dens specielle og tidsbestemte form: krigen.

Men BGs hetz mod Kina kender ingen grænser. Når trotskisterne på en kongres påstår, at selv revolution ikke kan forhindre atomkrig, så påstår BG, at Kina her har en makker i den opfattelse, *på tods af* at KKP's formand har sagt at revolution kan forhindre en atomkrig! Og når Chou Enlai på KKP's 10. kongres siger, at den store uorden i verden er en god ting for folkene, så kalder BG det for »anakistisk sludder« (s. 338). Olie-landenes kamp, de afrikanske, latin-amerikanske og asiatiske folks kamp mod den eksisterende imperialistiske verdensorden, medfører stor uorden i

Fremgang i Mellemøsten AF HERLUF BIDSTRUP

Begge sider af fronten i Mellemøsten melder om sejre og fremgang.

— Jeg har fremgang på begge sider. Det er mig, der vinder på begge sider.

den imperialistiske lejr, og at tilstræbe det er altså »anarkistisk sludder«! o.s.v., o.s.v.

Forholdet krig-fred har DKP forvansket til et forhold mellem ragnarok og fred. Dermed bekæmper partiet i realiteten de progressive nationale befrielseskrigene - hvilket bl.a. Bidstrups skelet-tegning i forbindelse med krigen mellem Israel og de arabiske lande viser.

Bjørn Grøns uhæderlighed

Vi nærmer os slutningen. Hvad vi her til sidst vil tage op er et par små eksempler på BGs »videnskabelige« arbejdsmetode.

BG kommer med et meget alvorligt angreb på KKP's troværdighed i dets citatteknik fra SUKPs skrifter som det angriber. BG skriver s. 340: »I samme skrift (»Leninisme eller socialimperialisme?«, red.) findes en lille artikel om SUKPs »teser i anledning af 100-årsdagen for Lenins fødsel«. Disse teser er udgivet på dansk af APN. Der anføres et længere citat fra en af disse teser, hvorefter det således anførte angribes i resten af artiklen. Slår man op i SUKPs egne teser, vil man (til sin overraskelse?) se, at det anførte citat ikke kan findes. Et par af ordene kan findes, men meningen er helt forplumret, næsten direkte vendt om. Hvorefter man kun

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

kan gentage at det er vanskeligt at diskutere på grundlag af grov citatforfalskning».

Til glæde for KT's læsere skal vi bevise, at BG både har ret og gør sig skyld i citatfusk! BG har ret i, at det citat, han læser i »Leninisme eller socialimperialisme,« *ikke* findes ordret i APNs udgave af tesoerne. Men det er det eneste, han har ret i. BG burde forklare, *hvorfor* der ikke er den overensstemmelse i ord (at der er i indholdet skal vi vende tilbage til). Sagen er, at citatet i KKP's pjece har KKP hentet fra Pravda, da tesoerne blev offentliggjort dér. Det lyder: »I udkast til sin beretning om den internationale situation og Kominterns hovedopgaver nednoterede Lenin arbejderklassens fem »sociale kraftfaktorer«: 1) antal, 2) organisationsgrad, 3) stilling i produktions- og fordelingsprocessen, 4) aktivitet og 5) dannelse. Siden Lenin fremkom med disse tanker, er arbejderklassens talmæssige styrke øget enormt. Den er uden sammenligning blevet bedre organiseret og mere politisk aktiv, og dels almindelsesniveau og den faglige uddannelsesniveau er blevet hævet i enestående grad.« Leninisme eller socialimperialisme?, særlig af Bulletin fra den kinesiske folkerpubliks ambassade i DK, maj 1970, s. 29 - alle fremtidige citater fra denne pjece vil være fra denne udgave.)

Problemet er, at Lenin *ikke* har »nednoteret« teorien om de fem »sociale kraftfaktorer«, men om denne teori tværtimod har skrevet: »Her har man set et skoleeksempel på hvad marxismen er blevet reduceret til, et eksempel på den slags banalitet og det forsvar for udbytterne, som

den mest revolutionære teori *kan* reduceres til. Man må være udpræget tysk filister for at kunne opstille »teorien« om at de fem »sociale kraftfaktorer« er: antallet, organisationens formåen, stilling i produktions- og fordelingsprocessen, aktiviteten og dannelsesniveaue. Hvis en daglejer på landet eller en byarbejder udøver vold mod en godsejer eller en kapitalist, så er de på ingen måde proletarietets diktatur, på ingen måde vold mod folkets udbyttere og undertrykkere. Ih nej! Det er - »vold mod de sociale kraftfaktorer« (cit. fra Leninisme eller socialimperialisme, s. 28—29). En ting er at SUKP i Pravda tillægger Lenin denne teori og selv hylder den.

En anden ting er at SUKP fandt ud af brøleren. Ikke at de havde taget en reaktionær teori til sig, men at de havde tillagt Lenin »æren«! Derfor ændrede de pasagen med de fem »sociale kraftfaktorer« i forbindelse med udgivelsen af tesoerne i SUKP's teoretiske tidsskrift »Kommunist« til følgende: »I vor tid er arbejderklassens tal stærkt øget, dens organiserede optræden og politiske aktivitet er ligesom dens skoleuddannelse og faglige dygtighed højnet umådeligt.« (»Lenins værk. Teser fra SUKP's centralkomite i anledning af 100-året for Lenins fødsel, særudgave af Fakta om Sovjetunionen 1970, s. 31). Og det er altså *den* version BG læser i APNs udgave! Hele denne historie er endda beskrevet af KKP i »Leninisme eller socialimperialisme« så BG *ved det godt*, hvis han har læst pjecen. KKP fører ikke læserne bag lyset, men reder endda de tråde ud som SUKP har filtret sammen med det formål at skjule partiets tilslutning til

DKPs 'KRITIK AF MAOISMEN'

den reaktionære teori.

For såvel den version APN-udgaven viderebringer, som den oprindelige rummer i *indhold* præcis det samme. Samtlige »sociale kraftfaktorer« går igen! Hvad BG her præsterer er den fuldkomne løgn - dog ikke mere fuldkommen, end at også den indhentes af sandheden!

Og så er der en sådan småting, at BG afviser Mao's videreudvikling ud fra *kvantitative* argumenter - når Om praksis, Om modsigelse, Om den rette behandling af modsigelser inden for folket og Hvor kommer korrekte ideer fra? fremhæves som de centrale værker fra Mao's hånd, anser BG det for en falliterklæring at »disse værker tilsammen udgør knap 20 sider«, (s. 343). Lad os se væk fra at de tilsammen udgør over ét hundrede sider - men det centrale er at BG ser kvantiteten som en direkte målestok for kvaliteten! Og at han derudover ikke forstår at Mao's værker om den nydemokratiske revolution, om strategiske og taktiske problemstillinger i folkekrigen er centrale artikler som anvendes såvel i Vietnam som i Cambodia og som blev flittigt studeret af de algeriske partisaner under kampen mod franskmændene. Og hvad med de bidrag Mao har ydet til at klarlægge principperne for en klasseanalyse - ja, vi kunne blive ved. Men efterhånden er der kommet en stor del af Mao's værker på dansk - så kan man selv konstatere *hvad* det er Mao har skrevet og om hvad, og hvilken placering det må have i marxismen-leninismens udvikling.

Konklusion

Det har været BGs hensigt med denne artikel at »påvise« hvilke modsætninger der er mellem Mao Tsetung-tænkningen og marxismen-leninismen. Betingelsen for, at BG kunne stable en sådan modsigelse på bene- ne, var, at han reviderede marxismen-leninismen, enten gennem en teoretisk revision eller gennem direkte citatfusk - begge metoder har vi kunnet vise at BG har brugt.

Det lykkedes ikke BG at sandsynliggøre denne modsætning på nogen måde. Der er gode grunde til at det ikke lykkedes - det er en umulig opgave. Det er derfor ikke BGs og hans russiske kildes skyld, det ikke lykkedes - trods deres ihærdige forsøg.

I en situation hvor revisionisterne herhjemme har opnået en vis indflydelse i arbejderklassen er det ekstra vigtigt at afsløre sådanne forsøg. Kampen mod disse ideologiske revideringer af marxismen-leninismen er nemlig, som vi også har kunnet give flere eksempler på, en del af kampen mod en forkert politik. En politik som i sidste instans leder til de konsekvenser, vi så i Chile. Derfor er kampen mod den revisionistiske teori og DKPs reformistiske praksis så central - det er alle revolutionæres centrale opgave hvor de arbejder eller studere. Kun ved at kombinere den ideologiske kritik af DKP med en afsløring af DKPs politiske praksis, vil de reformistiske og revisionistiske bastioner kunne blive trængt tilbage. Og det er netop disse bastioner, der idag på det alvorligste svækker arbejderklassens kamp, svækker arbejderklassens muligheder for at nå frem til en *samlet* kamp mod kapitalen.

EN FEJLAGTIG »KRITIK AF DKP«

Kommunistisk Forbund (den tidligere leninistiske fraktion i VS) har udsendt en bog med titlen 'Kritik af DKP'. KF repræsenterer i dag en typisk tendens inden for det anti-leninistiske 'venstre'. KF appellerer på én og samme tid til den uforpligtende 'arbejderisme' og til det akademiske 'venstre's syslen med 'marxistiske' modestrømninger. I det følgende tager vi KFs forhold til revisionismen, staten, partiet, enhedspolitikken og klasseanalysen op.

Det er KFMLs opfattelse, at der for tiden foregår en stadigt kraftigere polarisering inden for det, man traditionelt kalder 'den revolutionære venstrefløj'. På den ene side udvikles og styrkes den marxistisk-leninistiske linie på baggrund af KFMLs partiforberedende arbejde, og på den anden side sker der en samling omkring en mere eller mindre sammenhængende anti-leninistisk linie, repræsenteret af i hvert fald dele af VS, af det akademiske

»venstre« og især af KOMMUNISTISK FORBUND (de tidligere VS-leninister).

For dem, der træffer på denne linie, kan det være vanskeligt overhovedet at finde sammenhæng i den. Og det er forståeligt, thi VS og KF og det akademiske teoretisk indadvendte 'venstre', som bl.a. optræder i forskellig fagkritisk sammenhæng ved universiteterne, er præget af et utal af meninger.

Man kunne bruge flere numre af

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

vort tidsskrift til at rede alle disse krydsende opfattelser og modsætninger ud inden for det anti-leninistiske 'venstre'. Vi skal derfor lade det ligge i denne sammenhæng.

Fra KF, der givet er den mest rabiate anti-leninistiske organisation, findes imidlertid enkelte publikationer, som angives at indeholde en linie, og som er udgivet af organisationen som sådan. En af disse udgivelser er bogen *Kampen for arbejdermagt* (Modtryk 1974). Denne bog kan på mange måder betragtes som et slags uofficielt programskrift for KF, men det er særdeles vanskeligt at forholde sig til, simpelthen fordi det ikke indeholder en konkret strategi og taktik, men ganske enkelt en beskrivelse i fremtidsform af det samfund, KF drømmer om. Skal man derfor undersøge, hvilke grundelementer, der trods alt findes i det modsigelsesfyldte KF, må man gå til KFs bog *Kritik af DKP*.

Den følgende ret lange analyse af KFs DKP-bog skal imidlertid ikke forstås som en boganmeldelse i egentlig forstand. Vi tager ikke alle emner op, som bogen behandler; f.eks. beskæftiger en tredjedel af bogen sig med DKPs historie, men vi vil ikke her vurdere dette afsnit overhovedet.

Formålet med den følgende analyse af KF-bogen er først og fremmest at anvende den til at belyse nogle grundpiller i KFs teori. Analysen vil derfor sige mindre om DKP end om KF.

Vi må imidlertid appellere til læsernes tålmodighed. Citaterne fra KF-bogen vil være ret omfattende, simpelthen fordi bogen er så uklar, usammenhængende og selvmodsigende, at det kræver plads, hvis

man vil forsøge at rede blot nogle af trådene ud.

Når vi alligevel har valgt *Kritik af DKP* fremfor *Kampen for arbejdermagt*, så er det, fordi DKP-bogen angiver at forholde sig til en række af de politiske grundspørgsmål, som nødvendigvis træder én i møde, når man skal tage stilling til den moderne revisionisme, hvis stærkeste danske organiserede udtryk netop er DKP. På den måde giver DKP-bogen mere hold på KFs politik end en bog, der drømmer om fremtidens lykkeland.

1. KF om formålet med en kritik af DKP

For at forstå KFs DKP-kritik er det nødvendigt at se på KFs eget erklærede formål med kritikken. I forordet siges det, at formålet er at rejse en diskussion »blandt de revolutionært sindede og andre i DKP« om deres partis linie. (1) (Denne og de følgende paranteser henviser til sider i KFs bog). Desuden vil KF medvirke til en »mere seriøs og nuanceret diskussion af partiet blandt de forskellige venstregrupperinger, der enten helt dogmatisk fremfører en holdning til partiet, som i store træk er identisk med den, deres historiske udgangspunkt havde (trotskyisterne, maoisterne, venstrestalinisterne)«, eller afmægtigt raser over DKPs politik. (1)

Her er linien for kritikken af DKP allerede lagt. KF afsværger sig 'traditionen'. »Vi har nemlig ikke,« skriver KF, »et historisk brud i arbejderbevægelsens historie, en bestemt kamp inden for det bolsjeviske parti el. lign. at relatere os til og henvende os til, når vi mangler svar

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

på klassekampens problemer i dag . . . ». (2)

Med andre ord: KF står historieløst jomfrueligt over for opgaven. Hvad så i øvrigt KFs udgangspunkt er, står hen i det uvisse.

Hvorfor tager KF DKP op til behandling?

»Det er et parti i fremgang, både når man ser på medlemstallet og stemmetallet ved folketingsvalg«. - »Det er et parti med en sammenhængende opfattelse af kapitalismen og med en strategi og taktik, der har vundet tilslutning i brede dele (? - Vor anm.) af samfundet.« - »Dertil kommer, at DKP betragter sig selv som et revolutionært parti. Som DET revolutionære parti.« - »Men den vigtigste grund er, at partiet kæmper for at begrænse klassekampen til en kamp mod DELE af den herskende klasse i det kapitalistiske samfund, mod kapitalismens værste råddenskab, mod spekulation, snylteri og social uretfærdighed.« (8)

Vi skal endnu ikke komme ind på, hvorledes KF opfatter denne DKPs kamp mod *»DELE af den herskende klasse.«* Det væsentlige i første omgang er, at KF opfatter denne DKPs kamp mod dele af den herskende klasse som den *»vigtigste grund«* til at tage DKP alvorligt.

Men er det den vigtigste grund?

Nej, det er det ikke, simpelthen fordi DKP aldeles ikke fører en sådan kamp! Naturligvis kan det se således ud, når DKP snakker om kamp mod jordspekulation, stiller forslag i Folketinget om nedlæggelse af kirkeministeriet, stiller forslag om 'retfærdigere' skatteskalaer mv., men også andre partier, der ikke kalder sig revolutionære, har som politiske programpunkter forslag, som

tilsyneladende vender sig mod spekulation, snylteri og social uretfærdighed. Man kan nævne Retforbundets jordsforslag o.lign.

Skal alle sådanne delforslag vurderes, må man undersøge, om de vitterligt betyder en *»kamp mod DELE af den herskende klasse«*. Eller om de blot betyder en omfordeling inden for arbejderklassen og reelt er uden sigte mod dele af den herskende klasse.

Vi nægter ikke, at klassekampen kan tvinge det borgerlige parlament til at vedtage love, som ikke er i kapitalistklassens interesse. Vi nægter heller ikke, at der kan gennemføres kampe, som rammer dele af den herskende klasse. Sådanne kampe kan endog få andre dele af denne klasse til at støtte sådanne kampe.

Dette sidste gælder kamp mod f.eks. spekulation og snylteri. F.eks. er de store banker interesseret i, at bankvæsenets 'renommé' ikke lider skade på grund af Finansbankens spekulationer.

Når KF imidlertid andetsteds understreger, at DKP retter deres kamp mod monopolerne og dermed forklarer, hvad der forstås ved *»DELE af den herskende klasse«*, så er det ikke dækkende at karakterisere DKPs politik som en kamp mod *»spekulation«* og *»snyderi«*.

Netop ved at snakke om, at vejen til socialismen går over et antimonopolistisk demokrati, opstiller DKP en strategi, som ikke er forkert, fordi den retter sig mod monopolerne, men fordi denne strategi indebærer en forestilling om, at man med det borgerlige demokratiske statsapparat som redskab kan *kontrollere* den del af den herskende klasse, som ikke er en ligegyldig del, men den

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

samlede kapitalistklasses alleregentligste kerne!

Når DKP opstiller denne strategi, spreder det illusioner om, at det er *muligt* at skille statsmagten fra monopolerne og vende statsmagten mod den herskende klasse selv, alt dette gennem en fredelig fornyelse af borgerskabets 'demokratiske' *diktatur*.

I og med DKP kalder sig et 'arbejderparti' og et 'revolutionært parti' og fremlægger denne strategi, fører det uundgåeligt arbejderklassen ud i nederlag, hvis partiet får magt, som det har agt.

Hvis DKPs antimonopolistiske demokrati og dets strategi for anvendelsen af borgerskabets diktatur mod borgerskabet selv er grundlæggende forkert, så fører DKP *naturaligvis ikke en kamp mod DELE af den herskende klasse, mod monopolerne. Tværtimod styrker det monopolernes positioner, at der i arbejderklassen udbredes falske forestillinger om, at arbejderklassen kan bruge monopolernes statsmagt som et egnet redskab til at kontrollere monopolerne.*

Den vigtigste grund til at beskæftige sig med DKP er således ikke, som KF anfører det, at DKP vil »begrænse klassekampen til en kamp mod DELE af den herskende klasse...«. Nej, den vigtigste grund er, at DKP, fordi partiet har lagt en nederlagsstrategi, *forråder* klassekampen, samtidig med at det i ord og fraser yder læbebekendelser til selvsamme klassekamp.

Kampen mod DKP er derfor ikke en kamp mod et parti, som ikke er godt nok, fordi det kun vil beskæftige sig med enkelte sider af klassekampen. Nej, kampen mod DKP er

en kamp mod en *grundlæggende fejlagtig linie for hele klassekampen*.

Det er den vigtigste grund til at tage DKP alvorligt!

At KF hylder teorien om at DKP begrænser kampen, viser sig imidlertid hele bogen igennem og fører til, at KF overhovedet ikke formår at orientere sig i forhold til DKPs politik i dag.

I et afsnit, der uden gåseøjne hedder *DKPs faglige militans*, nævner KF et eksempel, hvor sømændenes fagforbund under DKP'eren Preben Møller Hansens ledelse i 1972 havde konflikt med coasterrederne. Sømandsforbundet aktionerede mod rederne for at få overenskomster.

KF kritiserer nu DKP for at køre denne aktion på ledelsesplan, for at ville bruge den til aktionshed på topplan med socialdemokratiske fagforbundsledere i DKP-perspektivet: Pres på statsmagten og Socialdemokratiet! Gennem parlamentariske reformer skulle sømændene endeligt sikres.

KF konkluderer: »Det er bedre end ingenting og det er bedre end det socialdemokratiske klassesamarbejde. Men den konkrete kamp bidrager ikke til skabelsen af større enhed og kampvilje mellem sømændene. Den vokser nemlig ikke frem af forbundsledelsens politiske formynderi, hvor velment det end er.« (43)

Det, der tilsyneladende ikke er socialdemokratisk klassesamarbejde, er, at fagforbundet får gennemført en del af sine krav, bl.a. overenskomster med coasterrederne. Men nu er det jo ikke specielt for DKP-ledede fagforbund, at der aktioneres for at få overenskomster, hvor der ikke er overenskomster. Det skete

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

som bekendt også i Hope-sagen, hvor selveste Thomas Nielsen bakkede op.

Set isoleret kan man sige, at hverken Preben Møller Hansen eller Thomas Nielsen førte classesamarbejdslinie i de to nævnte sager. Men det er jo ikke vurderingsgrundlag nok, bl.a. fordi fagforeningsledelserne på grund af egen position naturligvis har en *egen* interesse i at blive placeret som arbejderne »repræsentanter« i forhold til arbejdskøberne. Det er jo den første forudsætning for, at der overhovedet *kan* etableres et classesamarbejde.

Vi har intet imod, at sømændene fik deres overenskomst med coasterrederne, men kampen for at få overenskomster skaber ingen skillelinie mellem DKP og »socialdemokratisk classesamarbejde.« Hovedsiden i spørgsmålet om, hvornår der er tale om classesamarbejde, er tværtimod forholdet til det generelle faglige system og forholdet til statsmagten. Og lige præcis på det punkt anklager KF Møller-Hansen for at lede kampen ind i parlamentariske baner og derigennem for at demobilisere arbejderne. Hvis *det* - som det uvægerligt fremgår af kritikken - er det væsentligste aspekt, så viser sømandsforbundets handlemåde, at der *netop* er tale om socialdemokratisk classesamarbejdspolitik!

KFs delvise positive indstilling over for DKP viser sig ligeledes i dets vurdering af DKPs rolle i mastrejkerne i maj 1974.

Også i denne sammenhæng svigter KFs evne til at finde et hovedaspekt så ganske og totalt. På den ene side siger man, at DKP efter majstrejkerne satsede på lokale aktioner, men man kritiserer DKP for

at fremsætte to-kroners-kravet og for at bruge bevægelsen til kræve venstre-regeringens afgang og en »arbejderregering« i stedet. På den anden side bidrog DKP til at sætte bevægelsen i gang, så at den »blev en så massiv manifestation overfor socialdemokratiet og borgerskabet.« (46)

Igen bliver hovedkonklusionen, at DKP *indskrænker, begrænser*, kampen. Ikke et ord om, at *netop* ved at lede kampene ind i to-kroners-kravet, i kravene om regeringens afgang for at DKP parlamentarisk kunne få en god udgangsposition til at samarbejde med Socialdemokratiet for en »arbejderregering«, så *vildleder* DKP, fører kampen til nederlag - en logisk følge iøvrigt af DKPs strategi.

Der er ikke noget »på den ene side - på den anden side« i denne sag; DKPs linie var fra starten en nederlagets linie, og DKP og SF har det politiske *hovedansvar* for, at opsvinget i klassekampen via denne nederlagslinie i dag er endt i et desillusionerende nederlag for arbejderklassen i forbindelse med Anker Jørgensen-regeringens indgreb over for overenskomsterne og dens øvrige generalangreb på arbejderklassens levevilkår. - Man fik sin »arbejderregering«!

Men KF skriver som konklusion på afsnittet om DKPs rolle i majstrejkerne:

»I den nuværende klassekampssituation er DKP imidlertid en ledende kraft ikke mindst på landsplan og partiets brug af militante pressionsmidler i kampen for radikaldemokratiske reformer vil bidrage til genudviklingen af mange arbejderes klassebevidsthed, ikke som et

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

ideologisk system, men som konkrete erfaringer med kapitalismen og kampen mod den.» (46)

Læg vel mærke til denne sætning! Sådanne sætninger er der mange af i DKP-bogen. Umiddelbart ser sætningen forståelig ud, men nærlæser man den, opløses den simpelthen i sort tale!

Hvad vil det sige, at DKP er en ledende kraft? En ledende kraft for hvem? Og i hvilken sammenhæng? Er det godt eller skidt, at DKP er en ledende kraft? Hvilke »radikaldemokratiske reformer« er det, der tales om? - Og hvad er overhovedet »radikaldemokratisk« for noget?

Tager man imidlertid KFs eget hovedeksempel, majstrejkerne, hvorledes var DKP i den sammenhæng »den ledende kraft«?

Hvis hovedsiden ved DKPs brug af militante pressionsmidler som under majdemonstrationerne og -strejkerne er, at arbejderklassens militante bevægelse *misbruges og ledes ind i en parlamentarisk nederlagslinie*, ja, så er DKPs brug af militante pressionsmidler værre end ingenting og fører tværtimod KFs antagelse til det modsatte af »*genudviklingen af mange arbejderes klassebevidsthed.*«

De konkrete erfaringer med kapitalismen og kampen mod den, som KF i citatet hævder, at denne bevidsthed vil bestå af, vil netop være *nederlagserfaringer, der i dette tilfælde fører til politisk demobilisering.*

Bag citatet og dets påstand om, at DKPs militans fører til øget klassebevidsthed - uanset om DKPs »militans« fører til nederlag - ligger reelt en tendens, som går igen hele bogen igennem: Nemlig et knæfald

for en hvilken som helst bevægelse, blot det er arbejdere, som er i bevægelse, og uanset det politiske indhold i denne bevægelse.

Det centrale ved KFs konklusioner på sømændenes parlamentslinie og på DKPs majstrejkepolitik er, at trods kritik må man i følge KF »*dog ikke glemme, at DKPs linie er en klassekampslinie, som ikke kan forveksles med det socialdemokratiske klassesamarbejde. Det er en vigtig forskel.*« (34)

Skal der være blot den mindste konsekvens i KFs tankegang, kan denne forskel ikke blot være »*vigtig*«. Thi forskellen på klassekampspolitik og klassesamarbejdspolitik er forskellen på revolutionær og reformistisk politik, forskellen på en proletarisk og en borgerlig linie for arbejderklassen. Man kan ikke - som revolutionært parti - føre klassesamarbejdspolitik. Og omvendt: Et reformistisk parti kan ikke føre klassekampspolitik. Den uafvendelige logiske konklusion må være, at *KF mener, at DKP er et revolutionært parti.*

Men eftersom KF ikke giver sig af med at skelne væsentligt fra uvæsentligt, skidt fra kanel, hovedaspekter fra underordnede aspekter, så forbinder KF slet ikke dette udsagn om, at DKPs linie er en klassekampslinie, med stort set resten af bogen. Thi det grundlæggende i bogens kritik af DKP er at eftervise, at DKP i realiteten ikke som strategisk mål har socialismen, men blot en forbedret, mere rationel udgave af kapitalismen.

Vi spørger: *Hvordan kan en sådan linie være en klassekampslinie?*

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

2. KF om DKPs forhold til Sovjetunionen

På side 10 skriver KF - åbenbart i strid modsætning til udtalelsen om, at DKPs linie er en klassekampslinie - således om DKP: *»Det er selve partiets grundlag, dets teori og praksis, der er gal.«*

Hvorfor?

»... her er partiets forankring i den Sovjet-orienterede »kommunistiske verdensbevægelse« det afgørende punkt, som bestemmer partiets holdning til staten og klasserne såvel som partiets opfattelse af socialismen.« (10-11)

Efter at have skildret, hvorledes partiet i mange år har forsvaret Sovjetunionen og derfor været et værgeløst offer for den antikommunistiske propagande, *»der med fryd benyttede muligheden for at identificere kommunismen med den stalinistiske terror«*, skriver KF:

»Selv om DKP i dag på mange måder har gjort sig fri af fortidens belastende spor og igen er på vej frem, så lader det sig dog ikke skjule, at partiet kæmper for mål, som nok var revolutionære i det uudviklede russiske samfund i 1917, men som idag først og fremmest udtrykker de nye mellemslags ideer: ... nemlig et demokratisk samfund, hvor de forskellige klasser og lag side om side arbejder for løsningen af samfundets opgaver ved hjælp af staten.« (11)

Lad os se på disse centrale betragtninger lag for lag:

Først siges, at DKP har gjort sig fri af fortidens belastende »stalinistiske« spor *»og igen er på vej frem«*.

Det er her ganske uudgrundeligt, hvad der forstås ved *»på vej frem.«*

Betyder det, at partiet nu er mere salonfähig end i gamle dage? Og at det derfor er på vej frem? - Eller betyder det, at det *politiske* er et 'bedre' parti end før i tiden? Thi i så fald strider det mod en anden betragtning i bogen, hvor det hedder, at netop Stalins æderen Hrusjtjofs linie med fredelig overgang til socialismen og enhed med Socialdemokratiet i den fredelige supermagtskappestrids ånd betød, at *»den fredelige overgang til socialismen var dermed endeligt legitimeret fra øverste hold i den verdenskommunistiske bevægelse.«* (184) Og det må vel siges at være et politisk tilbageskridt - også i KFs øjne!

Mere interessant er det dog, at DKP hævdes at kæmpe for et *»demokratisk samfund«*, som kunne være godt nok for Rusland 1917. Thi dengang var det åbenbart korrekt, at man skabte et samfund, hvor forskellige klasser og lag arbejdede side om side *»ved hjælp af staten.«*

Her må det konstateres, at KFs frie fantasi har sejret! Thi der findes overhovedet ingen parallel mellem DKPs antimonopolistiske strategi og de russiske bolsjevikers politik i 1917! De russiske bolsjevikers politik var at lede arbejderklassen til at knuse det gamle statsapparat og erstatte det med *proletariatets diktatur*. Dette skete i alliance med fattigbønderne, men det ændrer intet ved, at målet var *proletariatets diktatur*. Målet var således ikke et eller andet demokratisk samfund, hvor klasser og lag *»side om side«* arbejder for løsningen af nogle udefinerede samfundsopgaver *»ved hjælp af staten.«* Tværtimod var målet, at arbejderklassen skulle være den ledende klasse, at arbejderklassen ikke *»side om*

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

side» med andre klasser og lag skulle »løse opgaver«, men at arbejderklassen skulle udøve diktatur over de styrtende klasser og lede bønderne - ikke med henblik på at løse nogle »samfundsopgaver«, men med det bestemte mål at føre sovjetsamfundet frem mod socialismen og kommunismen!

Med andre ord: DKPs strategi har intet tilfælles med bolsjevikernes linie 1917, og den line, KF pådutter bolsjevikerne i 1917, har intet at gøre med den historiske virkelighed.

KFs opfattelse af DKPs forhold til den socialistiske oktoberrevolution 1917 uddybes flere steder i bogen og kaster et grotesk lys over KFs opfattelse af forholdet mellem parti og arbejderklasse og mellem arbejderklasse og andre klasser.

Om den russiske revolution skriver KF, at den *»krævede en alliance mellem arbejdere og bønder for at løse nogle opgaver, der ikke kunne være udtryk for arbejdernes umiddelbare klasseinteresser, men som kun i et meget langsigtet perspektiv kunne siges at svare til arbejdernes særlige klasseinteresser. Svælget mellem arbejderklassens historiske opgave i Rusland og arbejderklassen selv var meget lille (der må menes stort, hvis der skal være mindste mening i gal-skaben!) - hvad der blot er et andet udtryk for, at kapitalismen endnu ikke var udviklet, at revolutionen skulle løse de borgerlige revolutioners opgave: at skabe kapitalistiske udviklingsbetingelser.*

Derfor måtte det revolutionære perspektiv tilføres arbejderne udefra. Derfor måtte det revolutionære parti erstatte klassen, derfor forsvandt arbejdsrådene i Sovjet under nødvendighedens tvang.« (83)

Det springende punkt i KFs argumentation er, at en alliance mellem en lille arbejderklasse og bøndernes masser betød, at nogle opgaver skulle løses, som ikke kunne være udtryk for arbejdernes *»umiddelbare«* klasseinteresser; kun på lang sigt kunne disse opgaver *»svare til arbejdernes særlige klasseinteresser.*«

Meget behændigt undgår KF-bogen at fortælle os, hvad det er for nogle opgaver, der tales om, men andetsteds siges det, at det drejer sig om *»demokratiske reformkrav«,* der var *»nødvendige formidlingsled mellem proletariats klasseinteresser og dets historiske opgave i Rusland i 1917, nødvendige led i alliancen mellem bønderne, fordi disse produktioner ikke selv hang sammen.*« (84)

Humlen i hele denne KF-argumentation er imidlertid, at man opererer med et mystisk begreb, der hedder arbejderklassens *»umiddelbare klasseinteresser.*« Mystikken hæves intetsteds i bogen, men lad os gisne om hvad der menes!

Lad os selv stille spørgsmålet: Hvad var arbejderklassens umiddelbare klasseinteresser i forbindelse med oktoberrevolutionen 1917? Klassens umiddelbare interesser var at sikre sig magten, bl.a. gennem en fast alliance med bønderne. Thi forudsætningen for, at det russiske proletariats kunne frigøre sig selv fra tyranni og udbytning, var, at det tog sit udgangspunkt i den forhåndenværende historiske situation i det forhåndenværende russiske klassesamfund - og dette udgangspunkt var bl.a. en alliance med de russiske bondemasser, som kæmpede mod gods-vejernes og storbøndernes udbytning og undertrykkelse!

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

Med andre ord: *Det er rent ordgas, når man producerer en modsætning mellem det russiske proletariats uimiddelbare klasseinteresser og nødvendigheden af en alliance med bondemasserne!*

Når KF alligevel gør det, så er det på grund af en skematisk opfattelse af samfundsformationernes udvikling. Tankegangen er denne: Arbejderklassen var lille, kapitalismen var uudviklet, ergo skulle revolutionen løse de *borgerlige* revolutioners opgave: at skabe kapitalistiske udviklingsbetingelser!

Den første logiske konsekvens af dette synspunkt må være, at *det russiske proletariat overhovedet ikke burde have lavet revolution!* Thi i følge KF er det simpelthen umuligt at skabe andet end kapitalistiske produktionsbetingelser under forhold som de russiske i 1917; i følge KF må udviklingen nødvendigvis gå *igenem en kapitalistisk epoke, førend proletariatet bliver stort nok til, at svælget mellem det og dets historiske opgave bliver tilstrækkeligt lille til socialismens gennemførelse!*

Hvad fører dette til?

Det fører naturligvis til, at proletariatet i 1917 i Rusland skulle have indset, at det var umuligt at slå ind på socialismens vej, og *det skulle have accepteret udviklingen af kapitalistiske produktionsbetingelser!*

I følge KF måtte dette svare til arbejderklassens *»umiddelbare klasseinteresser«* . . . !

I følge KF har det russiske proletariat da heller ikke selv anet, hvad det gjorde. Det var udviklingen af kapitalistiske produktionsbetingelser, der i følge KF stod på dagsordenen, og når arbejderklassen i Rusland alligevel lavede revolution, ja, så var

det i følge KF, fordi det revolutionære perspektiv blev tilført arbejderne *udefra*.

Denne argumentation indebærer, at den russiske arbejderklasse nærmest blev overrumplet af bolsjevikerne, som for arbejderklassen måtte skjule, at situationen slet ikke var til at lave socialistisk revolution! Det revolutionære parti måtte *»erstatte«* klassen, og som endnu en følge heraf forsvandt arbejdderrådene *»med nødvendighedens tvang.«* Skal der være mindste mening i dette, så hævder KF for ramme alvor, at tiden kun var moden til en *borgerlig* revolution, og at bolsjevikerne 'snød' arbejderklassen ved at få den til gennemføre noget, den troede var en socialistisk revolution, selv om historiens nødvendighed forlangte en borgerlig revolution - og ifølge KF gennemførtes en sådan borgerlig revolution da også i virkeligheden. Midlet var at lade partiet erstatte klassen. Derefter forsvandt også arbejderne egne magtorganer: arbejdderrådene! Til gengæld fik man en alliance med bønderne, og denne alliance kunne kun bygge på *»demokratisk reformkrav«* og ikke på en socialistisk målsætning, eftersom *»disse produktioner«* - åbenbart industriproduktionen og landbrugsproduktionen *»ikke hang sammen.«* Ifølge KF stred alt dette imod *»arbejderklassens umiddelbare klasseinteresser.«*

Det er naturligvis over for KF ikke noget argument, at med denne argumentation for, at en proletarisk revolution er umulig og en kapitalistisk udvikling uundgåelig i et samfund, hvor landbrugsproduktionen er dominerende og proletariatet i mindretal, har KF også sagt, at der ikke kan

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

være socialisme i Kina. - Men det er dog værd at bemærke det!

Det centrale er imidlertid, at KF opstiller en uoverstigelig modsætning mellem arbejderklassen og bønderne, hvorved KF benægter muligheden af, at arbejderklassen i alliance med bønderne *kan erobre magten, etablere proletariatets diktatur og lede bønderne til at skabe socialistiske produktionsforhold*. Desuden gør KF arbejderens »umiddelbare klasseinteresser« til en mystisk uhistorisk tingest, som reelt betyder fornægtelsen af, at det kan være i arbejderklassens *umiddelbare* interesse at etablere alliancer med bønderne, f.eks. for at gennemføre en jordreform *som det første skridt på vejen til en socialistisk omformning af landbruget*. Endvidere laver KF en kunstig modsætning mellem »demokratiske reformkrav« og arbejderklassens interesser, selv om f.eks. en jordreform i Rusland, der betød godsejerklassens fald *uden at det betød borgerskabets magtovertagelse*, netop var en proletarisk ledet løsning *på jordproblemet med henblik på at overbevise bønderne senere om socialistiske produktionsforholds nødvendighed*. Og endelig betyder KFs opfattelse af oktoberrevolutionen som en fejl, fordi den ikke erkendte nødvendigheden af at oprette kapitalistiske produktionsforhold, men alligevel var tvunget til at gøre det for at passe til »skemaet«: feudalisme - kapitalisme - socialisme, at KF *på forhånd tager afstand fra, at der på noget tidspunkt i denne verden har fundet en socialistisk omvæltning sted med en påfølgende socialistisk opbygning*. I forhold til analysen af DKP, som hævdes først og fremmest at være et barn af den russiske revo-

lutionsstrategi og udviklingen i Sovjetunionen, må det betyde, at DKP aldrig har været *og aldrig ville kunne være blevet* et revolutionært parti!

3. KF og kampen for socialismen

Når vi i det forrige afsnit så grundigt har behandlet KFs opfattelse af den russiske revolution, så har baggrunden nok så meget været, at denne opfattelse ikke alene smitter af på KFs vurdering af DKP, men også at opfattelsen smitter af på KFs egen politik af i dag.

Flere steder siger KF-bogen, at der er en parallel mellem DKPs rod i den russiske revolutionsstrategi og DKPs politik anno 1974. Vi har allerede bragt et citat, hvor det uden omsvøb hedder, at DKP kæmper for »mål, som nok var revolutionære i det uudviklede russiske samfund i 1917, men som idag først og fremmest udtrykker de nye mellemlags ideer...« (11)

Som påvist i forrige afsnit er det imidlertid svært at finde ud af, hvad der var 'revolutionært' i 1917 i følge KF, eftersom udviklingen i følge KF uafvendeligt måtte føre til svigten af arbejderklassens umiddelbare klasseinteresser, til udviklingen af kapitalistiske produktionsbetingelser og arbejdderrådenes forsvinden!

Midt i bogens forvirring kan man imidlertid ane en kerne: nemlig, at ligesom de »demokratiske reformkrav« var nødvendige i 1917 (desværre ville sådanne ifølge KF uundgåeligt stride mod arbejderklassens umiddelbare klasseinteresser!), så passer sådanne reformkrav idag, i det højtudviklede kapitalistiske sam-

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

fund, til de nye mellemslags interesser. Og uden at ane det har DKP altså ved at fastholde den russiske revolutionsstrategi været så heldig, at denne strategi idag passer til de nye mellemlag!

Nu skal man imidlertid ikke forvente, at KF-bogen på dette punkt er mere klar og sammenhængende end på alle de øvrige. Side 84 hedder det bl.a. i forbindelse med parallellen mellem den russiske revolutionsstrategi og DKPs idag, at DKP *»socialt og ideologisk idag (bygger) på de grupper og lag, der i særlig grad har været knyttet til stabiliseringen af kapitalismen efter verdenskrisen i 1929: de nye mellemlag og fagforeningerne«*. (84)

Nu er fagforeningerne jo hverken en 'gruppe' eller et 'lag', men ganske enkelt arbejdernes masseorganisationer i kampen for at sælge arbejdskraften så dyrt som muligt. At plasse begreberne 'fagforeninger' og 'mellemlag' sammen er mildest talt vildledende; men det er ikke nogen tilfældig vildledning, eftersom - og nu nærmer vi os kernen i KFs politik - organisationsformer spiller en helt dominerende rolle i KFs univers.

I denne sammenhæng vil vi se lidt nærmere på KFs sammenkobling af DKP og 'mellemlagene'.

Lad os allerførst se på, hvad KF overhovedet forstår ved 'mellemlag'?

KF skriver: *»De nye mellemlag omfatter funktionærer, teknikere, planlæggere, socialarbejdere, pædagoger - dvs. sociale lag, som først er opstået i kapitalismens senere faser, som ikke eksisterede i synderligt omfang før 1. verdenskrig.«* (11)

Nu gør denne definition, der er henkastet som en parentes i bogen,

ikke læserne meget klogere. Hvad er det f.eks. for funktionærer, der tales om? Som bekendt er det at have status som funktionær et *ansættelsesforhold*; f.eks. kan arbejdere, der laver nøjagtigt det samme, under visse forhold være ansat som funktionærer og under andre forhold være ansat uden funktionærstatus. Vi må altså gætte endnu engang, og ud fra anden viden om KFs klasseanalyse må vi regne med, at det drejer sig om statsfunktionærer.

Under alle omstændigheder er det uklart, hvad KF forstår ved begrebet 'mellemlag' - og det er faktisk beklageligt, eftersom analysen af DKP bygger på, at partiet bygger socialt på mellemlagene!

Men lad os da følge KFs tankegang, som anbringer statsansatte kontorassistenter, postbude, socialarbejdere, børnehavelærere, omsorgspædagoger m.fl. *uden for arbejderklassen*. Ganske vist vil KF vel næppe nægte, at disse kategorier er besiddelsesløse i kapitalistisk forstand, og at de for at leve må sælge deres arbejdskraft til enten stat eller privatkapitalist, og at de derfor modtager en løn, der svinger omkring deres arbejdskrafts værdi, dvs. de udbytter ikke nogen! I disse forhold er der altså ikke forskel på f.eks. industriarbejdere og de nævnte kategorier.

Altså må disse kategorier være anbragt uden for arbejderklassen af andre grunde.

KF tager her sit udgangspunkt i arbejdsdelingen, og eftersom det *tilsyneladende* er således, at KF egentlig kun accepterer arbejdere på fabrikker som egentlige arbejdere - intetsteds i bogen findes en præcis definition af arbejderklassen - så er det

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

altså arbejdende uden for fabrikkerne, som tilhører 'mellemlagene' - minus småborgerskabet.

Hvad er nu disse 'mellemlag's interesser?

»Store dele af disse nye mellemlag støder ind i kapitalismen, fordi kapitalismen hæmmer deres isolerede tekniske og videnskabelige arbejde, fordi den kapitalistiske planlægning er uoverskuelig og modsætningsfyldt. I disse lag vil der være en voksende grobund for en forbedret kapitalistisk planlægning, der bygger på statslig planlægning af akkumulationen.« (30)

Her laver KF en behændig *indsnævring* af 'mellemlaget'!

Hvorledes?

Først får vi at vide, at funktionærer, socialarbejdere, pædagoger, planlæggere og teknikere er eksempler på 'mellemlag'. Dernæst omtales de som folk, der har 'isoleret teknisk og videnskabeligt arbejde'. Det hævdes at være *»store dele«* af dem, der har sådant arbejde!

Men det er jo ud fra KFs egen eksemplificering simpelthen forkert. Hverken socialarbejdere, pædagoger eller endsige de fleste funktionærer beskæftiger sig med 'teknisk og videnskabeligt' arbejde! Og tager man videre de dele af 'mellemlagene' med, som KF nødvendigvis må tage med, fordi der er tale om ikke-produktive folk, ja, så udgør de, der har 'isoleret teknisk og videnskabeligt arbejde' et lille, lille mindretal.

At ingeniører, teknikere og videnskabsfolk skulle være de lag, DKP socialt og ideologisk bygger på, er naturligvis det rene galimatias.

Ikke desto mindre er det den forklaring, KF giver. Imidlertid glemmes denne forklaring, ligeså hurtigt

som den er fremsat. I resten af bogen snakkes over én bank om 'mellemlagene.'

Det klassesamfund, KF dermed kommer til at operere med, består af arbejderklassen (fabriksarbejderne, de 'produktive' arbejdere), mellemlagene (funktionærer, handelsbeskæftigede, socialarbejdere, teknikere, pædagoger mv.) - faktisk en ganske betydelig del af befolkningen - samt småborgerskab og kapitalister.

Af disse klasser og lag er 'mellemlagene' interesseret i en fornuftigere, mere planøkonomisk indrettet kapitalisme - og det er i følge KF DKPs mål. DKP anbringes på den måde uden for den KF'ske arbejderklasse, hvad angår partiets rødder.

Men før vi ser på, hvilke konsekvenser det får for forståelsen af og for kampen mod DKP, skal KFs opfattelse af *forholdet mellem arbejderklassen og 'mellemlagene'* kort trækkes frem.

»De produktive arbejdere står over for uproduktive mellemlag,« skriver KF. (85) Og *»... arbejderne og mellemlagene har modstridende løninteresser og forskellige sociale behov.«* (36) Og *»... deres (mellemlagenes) sociale stilling gir dem ingen umiddelbare interesser i at bryde med den arbejds- og klassesdeling, der er skabt af denne modsætning«* (modsværgelsen mellem produktivkræfter og produktionsforhold).

Nu kan man selvfølgelig affærdige det hele med, at det er noget sludder, thi hvad er det for modstridende løninteresser, der er tale om? Har uproduktive buschauffører og produktive klejnsmede modstridende løninteresser? Har børnehavelærere og murersvende modstridende løninter-

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

esser? Det skal man vist være Glistrup for at påstå!

Men lad os gå ud fra, at KF har 'ret'. Thi i så tilfælde må man oplyse KF om, at den alliance mellem 'mellemlag' og arbejderklasse, som KF taler om som forudsætning for at gennemføre en socialistisk revolution *ikke har noget objektivt materielt grundlag*. Det eneste, arbejderklassen kan gøre for at skabe alliancen, er at få 'mellemlagene' til at indse det 'fornuftige' i socialismen, men denne 'fornuft' skal bygge på en ikke-materiel interesse!

I denne forbindelse er det værd endnu engang at vende tilbage til KFs parallel mellem alliancen arbejder-bonde 1917 og alliancen arbejder-'mellemlag' 1975.

KF siger om alliancen 1917, at *»demokratiske reformkrav var . . . nødvendige led i alliancen med bønderne fordi disse produktioner ikke hang sammen.«* (84) Men - som tidligere omtalt - *samtidig* var revolutionen på forhånd dømt til at mislykkes, fordi arbejderne på grund af alliancen og samfundets uudviklethed måtte opgive deres *»umiddelbare klasseinteresser.«*

Idag er der tale om en anden alliance med andre 'demokratiske reformkrav', fordi det idag drejer sig om at tilfredsstille 'mellemlagene's eneste interesse - hvis man skal følge KF - : nemlig en effektivere, planøkonomisk kapitalisme!

I 1917 - indrømmer KF - var alliancen dog nødvendig som *»formidlingsled mellem proletariats klasseinteresser og dets historiske opgave«*, (selv om det stred mod arbejderne's umiddelbare interesser og dermed var dømt til at gå galt. - Sådanne selvmodsigelser er KF-bogen fyldt

med!)

Men lad os tage KF på det sidst citerede ord! - Nuvel. Alliancen var god nok, men den fordrede 'kun' demokratiske reformkrav. Imidlertid er det værd at gøre opmærksom på, at alliancen mellem arbejderne og bønderne byggede på *en fælles kamp mod udbytning og undertrykkelse, dvs. interessefællesskabet byggede på et materielt fællesskab*. Det specifikke var, at bønderne *umiddelbart* var interesseret i at få privat jordlodder, og derfor lurede faren for, at kapitalismen kunne vælte frem på landet, og rent faktisk så man også et storbondelag, kulakkerne, vokse sig stærkere. Forudsætningen for, at dette kunne hindres, var, at *arbejderklassen sikrede proletariats diktatur og derigennem politisk sikrede, at bøndernes interesse i materiel fremgang blev ledt ind i bøndernes forståelse for, at betingelsen for denne fremgang var overgang fra privat eje til socialistisk fælleseje*.

Nøjagtigt den samme problemstilling kendes fra Kina, hvor jorden ligeledes blev fordelt efter den demokratiske revolution 1949; men eftersom det var arbejderklassen og dens kommunistiske parti, der var *ledende* og sikrede proletariats diktatur i alliance med bønderne, så var arbejderklassen i stand til at sikre, at bønderne begreb, at deres materielle interesser var forbundet først med oprettelsen af gensidige hjælpehold, senere med oprettelsen af kooperativer, dernæst med oprettelsen af kollektivbrug og endelig med etableringen af folkekommunerne.

Med andre ord: Hammeren og seglet - alliancen mellem bønder og arbejdere under arbejderklassens ledelse er baseret på et materielt grund-

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

lag.

Skifter vi nu fra arbejder-bondealliancen til KFs arbejder-'mellemlags'-alliancen idag, så viser det sig, at KFs alliance - som nævnt - ikke er baseret på et materielt fælles interessegrundlag. Tværtimod nævner KF, at arbejdere og 'mellemlag' har *modstridende sociale og lønmæssige interesser!*

Kort sagt: Eftersom KF har så travlt med at fortælle, at DKPs anti-monopolistiske strategi, som i følge KF er en forbedret, effektiv, strømlinet, planøkonomisk udgave af kapitalismen »(bygger) på mellemlagene«, så ender KF med at opstille sådanne modsætninger mellem de 'produktive' arbejdere og de 'uproduktive' mellemlag, at ethvert materielt grundlag for en alliance forsvinder, hvorved KFs egen strategi, der netop må bygge på en arbejder-'mellemlag'-alliance, forsvinder ud i den blå luft. Kun håbet om, at 'mellemlagene' *ideologisk* vil begribe, at arbejderklassen 'har ret', er tilbage!

Det er rendyrket idealisme, og det viser, at KFs klasseanalyse er fuldstændig uanvendelig til at vurdere udviklingen! Og ikke mindst til at vurdere DKP!

4. KF og staten

Foreløbigt er det blevet konstateret, at KF hævder, at DKPs politik bygger på de af KF selv konstruerede 'mellemlag'. Dermed nærmer vi os skridt for skridt kernen i KFs hele politik. - Men herom som konklusion.

For at nå frem til denne kerne er det nødvendigt at se på KFs statsopfattelse.

KF skriver: »*Det er ikke kun mo-*

nopolherrernes misbrug af staten, der gør det nødvendigt at kæmpe mod staten. Det er selve eksistensen af staten, der undertrykker os.» (22)

Og:

Det drejer sig »ikke blot om at erobre magten over fabrikker og stat, men om at ændre fabrikker, institutioner - hele samfundets indretning i overensstemmelse med arbejderne behov. Det drejer sig om at bekæmpe de forskellige klasser og lags eksistens som selvstændige klasser og lag, der behøver en stat til at forsone sig gennem.« (32)

Og:

»Nu kan man ikke tilsidesætte hele den eksisterende stat fra den ene dag til den anden og man kan ikke springe over nødvendigheden af at opbygge en central forvaltning i et socialistisk samfund. Derfor drejer kampen mod staten sig på den ene side om at afskaffe alle de 'statsopgaver', som er knyttet til undertrykkelsen af arbejderne og på den anden side om at overføre statens magt og samfundsmæssige opgaver til arbejderne selv sammen med dens (der menes vel: deres) allierede.« (54)

Disse tre kerneudtalelser om staten er mildest talt uklare. Men lad os se på dem lag for lag:

Vi er enige i, at det ikke kun er monopolherrernes »misbrug« af staten, der - som DKP mener det - må bekæmpes. Thi der er overhovedet ikke tale om noget »misbrug« af en eller anden abstrakt stat; det statsapparat, som findes i det monopolkapitalistiske samfund er objektivt set kapitalistklassens redskab. Man kan ikke fravriste borgerskabet dets statsmagt og sætte denne i bevægelse for egne formål, som Marx udtrykte det.

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

Men denne argumentation mod DKP fremfører KF ikke. Tværtimod siger KF, at det er »*selve eksistensen af staten, der undertrykker os.*« - Det er jo højest uigennemskueligt! Det er vel ikke en eller anden abstrakt stats eksistens som sådan, der undertrykker os? Det må vel hænge sammen med, om staten er *proletariatets eller borgerskabets diktatur!*

Imidlertid hjælper KF os noget på vej, når det hævder, at det ikke er nok at erobre magten over fabrikker »og stat«.

Og:

Hvorledes forstår KF så arbejderklassens statsmagt? Som et redskab til at »forson« forskellige selvstændige klasser og lag!

Men det er jo helt vanvittigt, med mindre den mest elementære marxistiske lærdom skal smides ud! Thi *hovedaspektet ved proletariatets diktatur er, at der er tale om en stat, der fungerer som stat, nemlig som sikring af arbejderklassens herredømme og som undertrykkelsesapparat over for det styrtede borgerskab og over for enhver tendens til, at et nyt borgerskab vokser frem!*

Staten under socialismen skal således ikke »forson« nogensomhelst eller noget som helst. Den skal heller ikke 'forson' f.eks. arbejderklassen og bondeklassen; nej, den skal sikre arbejderklassens hegemoni, og derigennem skal den løse modsætningen mellem arbejderklassen og bondeklassen, bl.a. gennem stadig bekæmpelse af privatejendoms tendenser blandt bønderne og gennem at lede bønderne til frivilligt at slå ind på den socialistiske vej og efterhånden gennem stadigt mere fremskredne socialistiske ejendomsforhold

bringe bondeklassen på niveau med arbejderklassen i forhold til produktionsmidlernes eje.

Med andre ord: Proletariatet skal ikke forsone sig med nogen klasse. Netop ved at bekæmpe andre klassers eksistensgrundlag - som KF selv siger det - bekæmpes nogle af kilderne til kapitalismens genrejsning, men selv når dette er fuldbyrdet, vil der endnu i en lang periode eksistere en trussel om kapitalismens genrejsning, som udspringer af tendenser til lagdeling inden for arbejderklassen selv. Proletariatets statsmagt skal sikre, at disse tendenser slås ned på grundlag af arbejderklassens og den øvrige befolknings mobilisering imod dem.

Men undertrykkelsesaspektet smutter KF behændigt udenom, og derfor ender det med, at selveste opfattelsen af overgangen fra kapitalisme til socialisme drukner i mystik. Hvad menes der med, at man »*kan ikke tilsidesætte hele den eksisterende stat fra den ene dag til den anden*...«? For det første skal den eksisterende stat sønderknuses, så den skal altså i allerhøjeste grad 'tilsidesættes'. For det andet: Hvad er overhovedet den 'eksisterende stat', hvis den ikke er borgerskabets diktatur?

KF slipper imidlertid udenom at forklare sig. Tåget hedder det, at »*man kan ikke springe nødvendigheden af at opbygge en central forvaltning i et socialistisk samfund.*« Nej, vel? Men hvad menes der med 'forvaltning'? Det er jo ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om, at arbejderklassen bygger en helt ny, en egen stat op!

Sidste sætning i citaterne bestyr-

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

ker imidlertid mistanken om, at således forstår KF det overhovedet ikke. Når det siger, at kampen mod staten på den ene side skal afskaffe de 'statsopgaver', der har med undertrykkelsen at gøre, og at kampen mod staten på den anden side drejer sig om at *»overføre statens magt og samfundsmæssige opgaver«* til arbejderklassen og den allierede, så får man unægteligt det indtryk, at staten er *noget for sig selv og ikke en bestemt klasses redskab*. Og man får videre det indtryk, at det er *staten som sådan*, der skal bekæmpes.

Og det er naturligvis forkert. Når arbejderklassen bekæmper staten under kapitalismen, så er det fordi staten er et undertrykkelsesredskab i hænderne på kapitalistklassen; under socialismen derimod bekæmper arbejderklassen *ikke* staten. Tværtimod *styrker og konsoliderer den staten, dvs. sin egen klassesmagt*. Først når denne klassesmagts hovedsagelige opgave er løst, nemlig at sikre imod kapitalismens genrejsning, vil staten, forstået som undertrykkelsesredskab, *dø bort*. Den centrale forvaltning, som KF forsigtigt snakker om, vil sandsynligvis fortsat eksistere - også under kommunismen!

— — —

Efter denne fremstilling af KFs statsopfattelse vil vi sammenligne KFs opfattelse af DKPs statsopfattelse med KFs egen statsopfattelse.

KF skriver om DKP, at ifølge DKP skal staten *»være garant for retfærdigheden og fordelingen mellem klasserne, derfor vil staten altid være nødvendig i DKPs idealsamfund. Dens nødvendighed udsprin-*

ger af eksistensen af forskellige klasser og lag, der skal forsones, selv om de ikke har fælles klasseinteresser.« (21)

Lad os sammenligne denne KFs opfattelse af DKPs syn på staten med KFs eget syn på staten:

Under socialismen drejer det sig - ifølge KF - *»om at bekæmpe de forskellige klasser og lags eksistens som selvstændige klasser og lag, der behøver en stat til at forsones sig gennem.«* (31) (sml. ovenfor si.)

Forskellen er den, at KF vil fortsætte kampen mod statens eksistens, mens DKP påstår ikke at ville fortsætte denne kamp.

Denne forskel er imidlertid ret så irrelevant, medmindre KF vil give sig til at skændes med DKP om, hvorledes fremtidens kommunistiske samfund skal se ud. Det interessante ved en sammenligning er, at *i virkeligheden har KF den samme statsopfattelse, som det mener, at DKP har!*

Hvorledes skal dette forstås?

Jo, også for KF er det nødvendigt at forestille sig en stat, der skal *»forsones«* forskellige klasser og lag, *»selv om de ikke har fælles klasseinteresser«*. En sådan stat må KF forestille sig, thi KF opererer - som tidligere nævnt - med et 'mellemlag', der har løninteresser, der strider mod arbejderernes interesser; ifølge KF har 'mellemlagene' ikke fælles materielle interesser med arbejderklassen, og alliancen mellem arbejderklassen og 'mellemlagene' skal således etableres under kapitalismen *på trods af 'mellemlagene's materielle interesser*. Først efter at 'mellemlagene' har indset det 'fornuftige' i socialismen kan alliancen vinde sejr, og man kan så *»overføre statens magt og samfundsmæssige opgaver til arbejderne selv*

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

sammen med deres allierede.» (54)

Kort sagt: KF forestiller sig en statsmagt, hvor der er en alliance mellem arbejderklassen og det ret så betydelige 'mellemlag', som egentlig ingen umiddelbar materiel interesse har i denne stats eksistens! - I sandhed en mærkelig størrelse! I sandhed en ejendommelig alliancepolitik!

Hvad bliver da resultatet, hvis man sammenligner KFs opfattelse af DKPs syn på staten med KFs eget syn?

Resultatet bliver, at eftersom både DKP må bygge bro mellem arbejderklassen og andre klasser og lag, der ikke er umiddelbart materielt interesseret i socialismen, og KF må bygge selvsamme bro mellem arbejderklassen og andre lag ('mellemlagene'), der ikke er umiddelbart materielt interesseret i socialismen, så rammer KFs kritik af DKPs alliancepolitik og statsopfattelse KF selv! Begge parter må have en alliancepartner, som ikke har objektiv interesse i socialismen! Begge parter må have en stat til at »forsone« de forskellige lag og klasser med hinanden!

Kort sagt:

I følge KF ender DKPs politik i en blindgyde, fordi det vil forene uforenelige klasser og lag. Det kan der kun komme en effektivere kapitalisme ud af.

Men det samme er tilfældet for KFs egen politik, eftersom det også agter at forene uforenelige klasser og lag. Det eneste, vi kan ane om KFs løsning af denne uløselige modsætning, er, at dels har KF ikke selv begrebet de modsætninger, det stiller op, og dels har KF intet andet svar på nærværende og langsigtede politiske spørgsmål end 'arbejderklassens selvstændige kamp', 'arbejderklas-

sens selvstændige organisering' og 'klassealliancer på vort (dvs. arbejderklassens) grundlag.'

Men herom til sidst.

5. KFs kamp mod vejrmøller

Af de ovenstående afsnit skulle man tro, at forvirringen var tilstrækkeligt gennemført. Men vi må trætte læserne med endnu nogle bemærkninger, som viser, at KFs forvirring ikke er en delforvirring, men den totale forvirring.

Denne totale forvirring viser sig ved, at kampen mod DKPs socialisme-model i virkelighed er en kamp mod vejrmøller, thi KF forveksler DKPs opfattelse af det antimonopolistiske demokrati som en overgangs-fase til socialismen med den opfattelse, DKP har af socialismen. KF gør simpelthen DKPs 'socialisme' identisk med DKPs 'antimonopolistiske demokrati.'

Vi lader KF selv tale:

KF skriver, »at DKPs kamp mod monopolerne og DKPs kamp for et antimonopolistisk demokrati kun peger frem mod 'socialismen', hvis man ved socialisme forstår et samfund, hvor fabrikkerne er nationaliseret, hvor planøkonomien er indført og hvor de forskellige lag og klasser i det kapitalistiske samfund har forsonet sig ved hjælp af staten! Kun monopolherrerne er der ikke længere plads til.« (20)

For det første mener DKP jo ikke, at det antimonopolistiske demokrati er identisk med socialismen! Og det er faktisk; hvad KF siger, når det skriver, at i DKPs socialistiske samfund er det kun monopolherrerne, der

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

ikke længere er plads til. DKP mener, at det antimonopolistiske demokrati er en overgangsform til socialismen! Og DKP forestiller sig faktisk, at socialismen er et samfund, hvor kun arbejderne og bønderne eksisterer som klasser!

DKP mener jo ikke selv, at Sovjetunionen er hverken et antimonopolistisk demokrati eller endsige et statskapitalistisk samfund, hvor der også findes et statsmonopolistisk bourgeoisie!

Med andre ord: KF kritiserer DKP for noget, det ikke mener, og dermed formår KF ikke at kritisere DKPs antimonopolistiske strategi. Det forkerte ved DKPs strategi er ikke, at det vil have planøkonomi eller en stat under socialismen, men at det vil bilde arbejderklassen ind, at man kan 'tage' staten fra monopolerne ad parlamentarisk vej og vende denne monopolernes stat mod monopolerne selv; dernæst er det ikke statens eksistens i DKPs 'ideal'-samfund, der er noget i vejen med, men at staten i Sovjetunionen ikke længere er et redskab for arbejderklassen, og at staten i Sovjetunionen tværtimod *undertrykker* arbejderklassen og derfor aldeles ikke forsoner nogen med nogetsomhelst, og endelig er det noget sludder, når KF hævder, at i DKPs »'socialistiske' lande« eksisterer »kravet om økonomisk vækst for at sikre den sociale stabilitet, for at tilfredsstille de forskellige befolkningsgrupper, der kun er forenede i den politiske ideologi.« (21)

Hvorfor er det noget sludder?

Simpelthen fordi enten er der tale om en proletarisk socialistisk stat, hvor proletariatets ideologi bruges af proletariatet til at konsolidere arbejderklassens magt og proletariatets

hegemoni som klasse, eller også er der tale om en statskapitalistisk stat, hvor proletariatets ideologi misbruges, forvrænges og udhules, ikke med henblik på nogen forsoning, men med henblik på at sikre borgerskabets undertrykkelse af såvel arbejdere og bønder. Og i denne stat skal den 'økonomiske vækst' ikke tilfredsstille de forskellige befolkningsgrupper, men den herskende klasse, hvorved kampen om produktet tager form af en klassekamp mellem et herskende borgerskab og et undertrykt folk (arbejdere og bønder). Omvendt: I et samfund, hvor arbejderklassen har magten, skal den økonomiske vækst tjene samfundets fortsatte socialistiske udvikling frem mod kommunismen og blandt andet skabe det økonomiske *grundlag* for, at det *politiske og ideologiske* gøres muligt at løse modsætningen mellem arbejderklassen og bondeklassen gennem successivt at forvandle bondejorden til samfundsmæssig ejendom og nedbryde modsætningen mellem land og by.

Med andre ord: KFs mærkelige 'mellemsamfund', som pådattes DKP, eksisterer ikke.

Og dermed er vi til den metodiske kerne i hele sagen:

Den grundlæggende fejl ved KFs kritik af DKP er, at kritikken fundamentalt set tager sit udgangspunkt i KFs egen forestilling om, hvad der er DKPs idealsamfund og derefter foretager følgende tankerække:

DKPs idealsamfund er et planøkonomisk samfund, som har økonomisk vækst som drivkraft; økonomisk vækst er lig kapitalistisk akkumulation; det er blot en effektivere form for kapitalisme; et sådant system er arbejderklassen ikke interesseret i;

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

derfor må DKP bygge på de nye 'mellemlag'. Men eftersom der er noget fornuft - trods alt - i de nye mellem-lags kritik af kapitalismens ineffektivitet, så *»kan mellemlagenes ideer også have en vis gyldighed som udtryk for arbejdernes umiddelbare klasseinteresser«* (82); og KF mener da heller ikke - trods sin voldsomme kritik -, *»at DKPs strategi ikke vil kunne føre til visse forbedringer for arbejderklassen. Man kan begrænse arbejdets ødelæggende karakter, man kan sikre bedre lønkompensationer, man kan kæmpe for mere arbejdsvenlig planlægning under kapitalismen.«* (86)

Ja, og endelig må vi *»ikke glemme, at DKPs linie er en klassekampslinie . . . «* (34).

Afslutning

Lad os på baggrund af denne KFs tankerække opsummere; hvad KF mener:

1) KF mener, at DKP begrænser kampen til en *del* af den herskende klasse, monopolkapitalen. KF akcepterer, at DKP fører denne kamp, og KF gør ikke i første omgang opmærksom på, at DKPs strategi for at vriste staten fra monopolerne ad fredelig vej reelt betyder, at dermed fører DKP *end ikke kamp mod monopolerne*. Hvorfor der ikke er tale om en *»begrænset«* kamp, men om en nederlagspolitik.

2) KF nævner med eksemplerne fra sømændenes forbund og fra majstrejkerne i 1974, at DKP bureaukratiserer kampen, demobiliserer arbejderne og leder kampen ind i parlamentariske baner; alligevel under-

streger KF, at DKPs linie er en klassekampslinie!

3) KF siger, at DKPs linie er en klassekampslinie; samtidig siger KF, at det er *»selve partiets grundlag, dets teori og praksis, der er gal«*.

4) KF hævder, at en socialistisk revolution i Rusland 1917 var en umulighed, fordi en alliance med de store bondemasser nødvendigvis måtte stride mod arbejderklassens umiddelbare klasseinteresser. Dermed laver KF en idealistisk modsætning mellem det, der er arbejderklassens opgave i en given, konkret historisk situation, og et eller andet abstrakt begreb, der hedder *»umiddelbare klasseinteresser.«*

5) KF hævder, at DKP tager sit strategiske udgangspunkt i bolsjevikernes strategi i 1917; mens man dengang allierede sig med bønderne, allierer man sig idag med 'mellemlagene'. Dermed etablerer KF en ikke-eksisterende forbindelse mellem bolsjevikernes revolutionære politik 1917 og DKPs antimonopolistiske ikke-revolutionære strategi idag.

6) KF hævder, at DKP bygger på 'mellemlagene'. Disse 'mellemlag' har ikke objektiv materiel interesse i socialismen, hævder KF, men kun i en effektiv kapitalisme. Men eftersom KF selv må have en alliance mellem arbejderklassen og 'mellemlagene', så må KF selv forestille sig en alliance mellem arbejderklassen, der har objektiv interesse i socialismen, og et stort 'mellemlag', der ikke har objektiv interesse i socialismen.

7) Selv om DKP bygger på 'mellemlagene', der ikke har objektive interesser i socialismen, men tværtimod har modstridende interesser i forhold til arbejderklassen, hvad an-

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

går løn og sociale behov, så fører 'mellemlags'partiet DKP ifølge KF alligevel en klassekampslinie . . !

8) KF har en uklar redegørelse for staten og undgår systematisk at tale om proletarietets diktatur; KF opfatter staten som et instrument til at 'forsone' klasser og lag og taler så godt som ikke om den proletariske stats karakter af undertrykkelsesapparat. Både DKP (i KFs opfattelse) og KF selv må under "socialismen" have en stat, der forsoner arbejderklassen med andre lag, som ikke har objektiv materiel interesse i socialismen, thi begge parter opererer med alliancepartnerne, som faktisk blot ønsker en effektiv kapitalisme. KF står 'på arbejderklassens standpunkt' og må alliere sig med 'mellemlagene' - DKP repræsenterer ifølge KF selvsamme 'mellemlag'. Så for DKP må det dreje sig om at få en alliance med arbejderklassen, hvis vi skal følge KFs særegne logik. (Vi anbefaler, at KF og DKP allierer sig som repræsentant for hver af parterne!)

Og dermed er vi nået til den egentlige kerne i KFs egen politik - og det er i sandhed en tyndbenet affære:

KFs 'utraditionelle' udgangspunkt for kritikken af DKP er to ting: For det første, at KF vil bekæmpe arbejdsdelingen, og for det andet, at KF uden nærmere forklaring iøvrigt taler om 'arbejderklassens selvstændige kamp'. Ellers ikke et ord om DKPs konkrete politik, eller endsige om KFs. Tilbage er kun et billede, et vrængbillede af en arbejderklasse, som skal føre 'selvstændig kamp' for 'umiddelbare klasseinteresser'. Denne arbejderklasse er utilsmudset af DKP, som jo bygger på de nye 'mellemlag', og arbejderens sjæl reddes

hjem, thi de militante arbejdere, som støtter DKP, er ikke forvirret af revisionisme, parlamentariske illusioner mv., nej, de støtter den *side* af DKP, som kan bruges, nemlig dér, hvor 'mellemlagene' har en fornuftig kritik af kapitalismen!

DKP er ikke længere udtryk for en modsætning mellem en proletarisk og en borgerlig linie i arbejderklassen selv. DKP er udefra kommende, et 'mellemlags'-parti med rod i den russiske revolution. Det fører en 'begrænset kamp', som er en klassekampslinie, men som karakteriseres ved, at den fører til en effektivere 'mellemlags'kapitalisme!

Og som den sølle mønt, der kommer ud af denne enarmede tyveknekt, som KF-bogen er, er 'kampen mod arbejdsdelingen' og 'arbejdernes selvstændige kamp'.

Lad os citere:

»Det er selve produktionens formål og indretning og hele samfundets indretning under den kapitalistiske produktions formål, der undertrykker arbejderne ved at ødelægge arbejdet, ved at splitte vores tilværelse op i et uoverskueligt antal 'interesser' - så skal man på arbejde, så skal man købe mad, så skal man på skattekontoret, så skal man på fagforeningen, så blir man fyret, så skal man på socialkontoret, så skal man i banken med huslejen o. s. v.» (22)

Nuvel. Vi har intet imod en kamp mod denne opsplitning af *»vores tilværelse»*. Vi er også overbeviste om, at arbejderklassen under socialismen i kampen for kommunismen gør det af med socialkontorer, huslejer og arbejdsløshed. Men KF-bogen går grassat i sine før-marxistiske, utopiske drømmerier, når den ikke skelner

KF's FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

mellem den klassebestemte arbejdsdeling, som må afskaffes, og den arbejdsdeling, som også under kommunismen vil eksisterer. Man kan nu engang ikke lave alting på én gang; man kan nu engang ikke spise, mens man skruer skruer i.

Det er ret så banalt, men det er nødvendigt at nævne det, eftersom en gennemgående tendens i bogen er at gøre kampen mod arbejdsdelingen *ligestillet med kampen mod klassedelingen*. Når KF-bogen klasker kampen mod arbejdsdelingen, mod klassedelingen, mod lønarbejdet og mod staten sammen i én stor pærevælling, så sker der det, at i de få øjeblikke, bogen overhovedet selv trækker et perspektiv op, så forsvinder dette perspektiv i en rodet drømmetåge.

F.eks. anvender arbejderklassen statsmagten i kampen mod klassedelingen under socialismen. Den bekæmper ikke *både* staten og klassedelingen.

Og et andet eksempel: Under socialismen bekæmper arbejderklassen modsætningen mellem manuelt og intellektuelt arbejde og modsætningen mellem by og land, ikke fordi der er tale om en arbejdsdeling, men fordi der ud af disse modsætninger eksisterer faren for, at der kan opstå udbytning og undertrykkelse og dermed at kapitalismen kan genrejses.

Sådanne elementære problemstillinger tager KF-bogen overhovedet ikke under overvejelse, og dens eget perspektiv drukner derfor i store ord. Og overfor klassekampens nærværende spørgsmål er svarene ligeså sterile.

»Det drejer sig om at styrke arbejderens egen kamp og organisere

ring . . « (85), og »opgaven er at udvikle de demokratiske strømningers kamp på grundlag af arbejderens selvstændige organisering omkring vore langsigtede interesser. Så kan vi lave klassealliancer på vort grundlag.« (86)

Det er, hvad KF har at byde på som hovedkonklusion på kritikken af DKP!

— — —

Og det kunne jo berettigede til at spørge:

Hvorfor gøre så meget ud af en bog der ikke er nogen analyse, som er gennemgribende forkert, og som ikke har så meget som et gran perspektiv.

Lad os dertil svare:

Bogen er netop et *typisk* udtryk for den forvirring, som for tiden er fremherskende inden for dele af »venstre«fløjen. Bag bogens mange selvmodsigende betragtninger ligger en tendens, tydelig og umiskendelig, hvor tynd den end ser ud.

Denne tendens fornægter partiet og partiets rolle og hylder den spontane kamp bag frasen om »arbejderens selvstændige organisering.«

Denne tendens erstatter proletariats diktatur med frasen om 'arbejdermagt' og fornægter reelt nødvendigheden af en stærk statsmagt under socialismen.

Denne tendens skaber i sit eget billede en indsnævret 'produktiv' arbejderklasse og isolerer klassekampen til at være fabrikkamp.

Denne tendens rensker revisionisterne ved at tale om deres 'klassekampslinie' og ved at skjule, at revisionisternes antimonopolistiske strategi er en classesamarbejdslinie. Man støtter revisionisterne i deres

KFs FEJLAGTIGE 'KRITIK AF DKP'

'begrænsede kamp'.

I indledningen til 'Kritik af DKP' skriver KF, at KF er 'udogmatisk' og 'utraditionel'. Det virkelige indhold i denne 'udogmatiske' holdning og i manglen på tradition er en forkastelse af oktoberrevolutionens erfaringer, en afvisning af proletariats diktatur, en afvisning af at tage konkret stilling til udviklingen i Sovjetunionen og Kina, en manglende stillingtagen til striden i den internationale kommunistiske bevægelse, en forkastelse af partiets ledende rolle, en reel accept af dele af den revisionistiske politik og en forkastelse af Marx' korrekte forståelse, at proletariatet er historiens største klasse, gennem teorien om »mellemklassene«.

Gennem denne »linie« forsøger KF at placere sig som en uforpligtende 'venstre'-organisation. Det teroretiske kaos, som 'Kritik af DKP' er udtryk for, svarer til politisk kaos. Men som en kerne i dette politiske kaos findes dyrkelsen af »arbejderens selvstændige kamp«, »arbejderens selvstændige organisering«, »arbejdermagt« osv. Dermed appellerer KF på én og samme tid til en 'arbejderisme', som findes udbredt blandt 'venstre'-intellektuelle, samtidig med at det politisk og teoretisk erstatter en marxistisk analyse med

brokker af de modetendenser, som er dominerende inden for visse kredse af det akademiske 'venstre'.

Det er en småborgerlig utålmodighedens linie, som leder efter den »rene« arbejder, som opportunistisk bejler til de arbejdere, der støtter revisionisterne, og som opportunistisk kaster den revolutionære arbejderbevægelses erfaringer overbord og erstatter dem med en uforpligtende 'teoretiseren', omend resultatet af denne teoretiseren - som det ses i DKP-bogen - er usædvanligt kaotisk.

Linien er ikke ufarlig; den tiltaler mange, som ikke formår at tage klar stilling til den nødvendige opgave at skabe det revolutionære parti på et klart og utvetydigt og sammenhængende marxistisk-leninistisk grundlag; den tiltaler mange, som slår politisk kors for sig ved at drømme om den »rene« arbejders 'selvstændige kamp'. Den appellerer til spontaniteten og principløsheden.

Det er derfor marxister-leninisters opgave politisk og teoretisk at tage kampen op mod denne linie i arbejdet på at rydde enhver hindring for partiets dannelse af vejen.

Kritik af DKP. Udgivet af Kommunistisk Forbund (Forlaget Modtryk) (Århus 1974)

KFMLs ADRESSER:

KØBENHAVN: Ravnsborg Tværgade 7 stuen tv. 2200 København N.

ÅRHUS: E. Lund Petersen, langens Allé 28. 6.th. 8000 Århus C.

ALBORG: Postboks 2022, 9100 Ålborg

LOLLAND-FALSTER: Postboks 1, 4970 Rødbyhavn

ESBJERG: Postboks 654, 6700 Esbjerg

ODENSE: Postboks 32, 5240 Vollsmose

BESØG BOGBUTIKKEN '1. MAJ'

Progressiv litteratur, plader, tidsskrifter, plakater m.m.

Åbningstider: Mandag—torsdag 13—17.30, fredag 13—19,
lørdag 11—13.

Rosenborggade 5, kld. 1130 København K.
tlf. (01) 12 87 97.

LÆS KOMMUNIST

Udgivet af Kommunistisk Forbund Marxister-Leninister
Abonnement pr. år 20 kr., for institutioner 35 kr.

Indsættes på GIRO 6 14 08 07, KOMMUNIST, Ravns-
borg Tværgade 7, tv. 2200 København N.

Særunummer af Kommunistisk Tidsskrift. Teoretisk tidsskrift for Kommunistisk Forbund Marxister-Leninister.

INDHOLD: DOKUMENTER FRA DE NORDISKE
MARXISTER-LENINISTERS FØRSTE FÆLLESMØDE

NORDEN MELLEM SUPERMAGTERNE

I januar 1975 afholdt de nordiske marxistisk-leninistiske partier og organisationer deres første fællesmøde.

På mødet vedtoges to udtalelser:

- den ene understreger, at de to imperialistiske supermagter stræber efter verdensherredømmet. Også de nordiske lande er ofre for supermagternes stræben efter overherredømme.

Derfor må de nordiske landes folk mobiliseres til kamp mod USA- og Sovjetimperialismen.

- Den anden understreger nødvendigheden af kampen mod den moderne revisionisme som et uadskilleligt led i kampen for at styrke og udvikle den revolutionære marxistisk-leninistiske linie for arbejderklassens kamp.

nyt fra

MARXISTISK · LENINISTISK FORLAG

OM STREJKER

Den første artikel *Lenin: om strejker* sammenfatter erfaringerne fra de første store strejkebevægelser i Rusland. Lenin understreger, at "strejken er en skole i krigsførelse — ikke selve krigen". Dermed understreger han, at såfremt strejkekampen ikke knyttes sammen med den politiske kamp, vil dens værdi være begrænset.

Læren af de økonomiske kampe er en resolution, vedtaget af Røde Faglige Internationale på dennes konference i Strassbourg i 1928. Resolutionen er vedtaget på baggrund af fascismens opmarch, på tærsklen til den store økonomiske verdenskrise, og den behandler specielt forholdet til den del af fagbevægelsen, som domineredes af de socialdemokratiske klassesamarbejdsfolk. Røde Faglige Internationale var en sammenslutning af revolutionære fagforbund og arbejdede under ledelse af Kommunistisk Internationale (KOMINTERN) (også kaldet III. Internationale).

I *J. Stalin: Klassekampen* behandles de russiske strejkekampe umiddelbart efter århundredeskiftet. Stalin understreger, at en skærpelse af strejkekampen fører til en stærkere organisering både i arbejderklassen og fra klassefjendens side. Skal kampen yderligere skærpes, er det derfor nødvendigt, at strejkerne får en tydeligere og tydeligere politisk karakter.

I *Engels: en rimelig dagløn for et rimeligt dagværk* fra 1881 kritiserer Engels parolen 'rimelig dagløn for et rimeligt dagværk', for hvad er rimeligt? Nej, kampen for at sælge arbejdskraften så dyrt som muligt må ses i perspektivet **ARBEJDSMIDLERNE · RÅSTOFFERNE, FABRIKKERNE, MASKINERNE — OVER I DET ARBEJDENDE FOLKS EGNE HÆNDER!** (Pjecen koster 8,- kr.)

